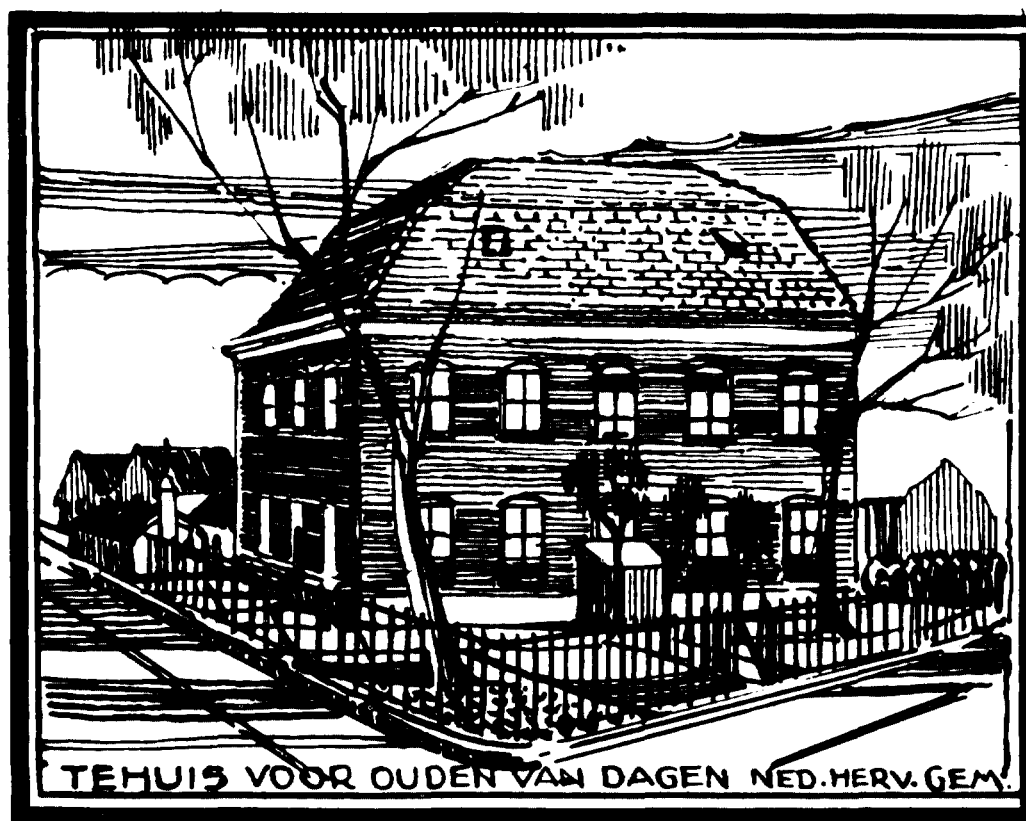

18 1

"Hulsmanhof" van Diaconiehuis tot Stichting

(18) - 1

**"Hulsmanhof"
van Diaconiehuis
tot Stichting**

"Hulsmanhof" van Diaconiehuis tot Stichting

door

G. Deesker

**Waarin opgenomen de bijdrage van
P. van der Mije KCzn, (1891-1973)
over het ontstaan van het Diaconiehuis**

**Uitgegeven ter gelegenheid van het
tienjarig bestaan van de Stichting
HULSMANHOF**

Ten Geleide

Het bestuur van de Stichting Hulsmanhof vond het zinvol om de geschiedenis van het vroegere Diaconiehuis, later het Bejaardenhuis en nu het complex woningen Hulsmanhof, voor het nageslacht te bewaren. In dit boekje wordt nu één en ander beschreven. Het bestuur heeft daarbij dankbaar gebruik gemaakt van het geschrift, dat de Zandvoortse historicus P. van der Mije KCzn. heeft samengesteld. Dit stuk werd in de zestiger jaren geschreven op verzoek van het toenmalige college van diakenen, maar werd nooit gepubliceerd.

De heer G. Deesker, bestuurslid van de Stichting, maar ook voorzitter van het college van diakenen van de Hervormde Gemeente, heeft een vervolgdeel van de geschiedenis van Hulsmanhof geschreven.

Onze dank gaat uit naar allen, die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit boekje, in het bijzonder de laatste directrice Zr. E. de Beer, die veel gegevens heeft aangedragen via notulen van vergaderingen en dagrapporten.

Wij hopen dat dit boekje voor allen, die in het verleden op enigerlei wijze betrokken waren bij Hulsmanhof, de herinnering aan dit voormalige bejaardenhuis levendig zal houden.

Zandvoort, oktober 1991

Het Bestuur van de Stichting Hulsmanhof

P. Doornekamp-Terol, secretaris

A. Paap, voorzitter

Ds. G. Hulsman (Stichter van het Diaconiehuis)

Het is goed om aan het begin van dit boekje een ogenblik stil te staan bij de persoon van Ds. G. Hulsman, die voor Zandvoort van grote betekenis is geweest. Gerrit Hulsman werd geboren op 5 maart 1867 te Westmaas (Z.H.)

Ds. G. Hulsman 1867-1958

In dit dorp was zijn vader predikant.

Van oktober 1894 tot oktober 1903 was Ds. Hulsman predikant van de Hervormde Gemeente te Zandvoort. In deze toch vrij korte periode wist deze predikant veel tot stand te brengen

Naast de geestelijke belangen, zette hij zich ook in voor de maatschappelijke belangen van de Zandvoortse bevolking. Met bezielend enthousiasme kwam hij op voor de Zandvoortse inwoners, voor jong en oud.

Tijdens zijn ambtsperiode kwam "Ons Huis" (jeugdgebouw) en het "Diaconiehuis" (bejaarden) tot stand.

Door zijn arbeid op maatschappelijk terrein was Ds. Hulsman bij de Zandvoorters zeer geliefd.

In de gemeenteraadsvergadering van 27 oktober 1909 kwam de naamgeving voor een drietal nieuwe straten aan de orde. De namen van deze nieuwe straten luiden: Hulsmanstraat, L'Amistraat, en Diaconiedwarsstraat.

Het raadslid J. Bakkenhoven dankte de raad nà aanneming van het voorstel voor het genomen besluit, omdat zoals hij zei:

"aan twee personen, Pastoor L'Ami en Ds Hulsman, aan wie de gemeente veel te danken heeft, hulde gebracht is."

Enkele indrukken over de Zandvoortse periode 1894 - 1903 heeft Ds. Hulsman vastgelegd in een Memorandum d.d. 7 februari 1957, dat hij op verzoek van het gemeentebestuur heeft geschreven.

- "Mijn hart ging uit naar het eenvoudige vissersdorp. Ik heb de bevolking leren kennen als een goed slag van mensen, en velen van hen als helden, die in geval van storm en stranding de moed hadden om hun leven te wagen ten dienste van anderen. Maar, de bevolking had één begrijpelijke doch gevaarlijke kwaal de neiging tot dronkenschap.

Een leerplichtwet was er in die dagen nog niet. Jongens van 9 en 10 jaar gingen al mee met de vaders naar zee en leerden al vroeg drank gebruiken. Ik heb destijds treurige gevallen van dronkenschap meegemaakt. Dit volksgevaar maakte de stichting noodzakelijk van een Vergaderlokaal voor de jeugd waar geen drank werd geschonken. Dit was de aanleiding tot de stichting van "Ons Huis".

"Er werd weinig gedaan voor "Ouden van Dagen"!

Er was wel een oude stichting, doch de ruimte was onvoldoende. Een wonderlijk geval was aanleiding om over te gaan tot de bouw van een Diaconiehuis. De bekende geneesheer Dr. C.A. Gerke, mijn buurman in de Kerkstraat, kwam op een onverwacht ogenblik bij mij en klaagde zijn nood. Hij was namelijk geroepen bij een zieke oude man, die met planken zich een hut had gemaakt in de duinen en die door dorpsgenoten in de buurt met karig voedsel in leven werd gehouden. De man had zich in tijden niet gewassen en had een korst van vuil over het ganse lichaam gekregen. Op sommige plaatsen kropen de maden er door. Ik ging de ongelukkige bezoeken. Ik stond er machteloos bij.

Hoe was deze man nog te redden?

Daar flitste een lumineuse gedachte door de geest. Er woonde sinds korte tijd in Zandvoort een aanzienlijke Jonkvrouwe, Freule Agatha de Vos van Steenwijk, een geboren verpleegster, die in haar mooie villa hulpbehoevende kinderen verzorgde.

Ik bezocht haar en deelde haar mijn ervaring mee.

Zij was zeer onder de indruk en zij zei de ongelukkige man te zullen reinigen en helpen, maar op één voorwaarde: dat ik dadelijk moeite zou doen om een Diaconiehuis te stichten.

Zij stelde onmiddellijk f 1.000,- beschikbaar.

Een nieuwe taak lag voor mij."

Op zondag 6 september 1903 nam Ds. Hulsman afscheid van de Hervormde Gemeente van Zandvoort. Hij hield zijn afscheidsprek naar aanleiding van Collosenzen 1 vers 23. Een dag later, maandag 7 september 1903 nam de kerkeraad afscheid van de predikant. Ouderling A. Groen dankte Ds. Hulsman voor zijn trouw en toewijding, voor de broederlijke samenwerking, die vooral de laatste jaren niets te wensen had overgelaten en verzekerde hem dat Zandvoort de naam Hulsman niet zou vergeten. Ds. Hulsman dankte voor de vriendelijke woorden hem toegesproken, voor alles wat hij hier ondervonden had, omdat ook de schaduwzijden hem meer hadden leren zoeken en vinden: Het licht.

Ds. Hulsman overleed op 9 december 1958 te Laren (Geld.) op 91 jarige leeftijd.

Hoe het groeide

(De geschiedenis van een Tehuis voor Ouden van Dagen)

In de Nieuwstraat te Zandvoort stond het Rusthuis van de Hervormde Gemeente. Het was naar het uiterlijk een ouderwets gebouw, maar inwendig was het modern ingericht. Het bood een goed en gezellig onderdak aan ongeveer 30 bejaarden, die daarin liefdevol werden verzorgd en een rustige levensavond konden vinden.

Dit Rusthuis werd oorspronkelijk als Diaconiehuis gesticht. Het begon aanvankelijk klein en op bescheiden wijze. Allengs werd het inwendige belangrijk gemoderniseerd en verbeterd, met als resultaat dat het uitgroeide tot een "Tehuis", dat in vele opzichten aan de eisen van de tegenwoordige tijd voldeed en waarop het College van Diacenen, dat deze verbeteringen en modernisering tot stand wist te brengen, terecht trots kon zijn. Het is begrijpelijk dat de Diacenen met voldoening op dit door hen bereikte resultaat terugzien. Zij hebben mij gevraagd of ik iets omtrent de wordingsgeschiedenis van het Diaconiehuis te boek zou willen stellen. Ik wil gaarne trachten zo goed mogelijk aan hun verzoek te voldoen en zal in hoofdzaak afgaan op mijn plaatselijke kennis. Ik prijs mij gelukkig een goed uitgangspunt te hebben gevonden in het verslag van het Diaconiehuus over de eerste jaren van het bestaan van het Huis, n.l. de jaren 1898 - 1901, waaraan ik veel wetenswaardigheden heb kunnen ontfanen.

Alvorens de stichting en de verdere groei van het Rusthuis te behandelen, lijkt het mij goed eerst eens te bezien op welke wijze de huisvesting van alleenstaande bejaarden voorheen in onze gemeente ter hand was genomen.

Toen de plannen voor de stichting van het Rusthuis werden gemaakt, was er in Zandvoort reeds een tehuis tot opnemng en verzorging van ouden van dagen, het z.g. "Oude Mannen en Vrouwen Gasthuis".

Dit Gasthuis was een groot gebouw en stond ter plaatse waar thans het Gasthuisplein is. Volgens overlevering werd het Oude Mannen en Vrouwen Gasthuis gesticht door een Jonkvrouwe Van Brederode en zouden de twee gschilderde portretten, die oorspronkelijk aan dit Gasthuis toebehoorden en thans in de raadzaal van het Raadhuis hangen, voorstellen de stichteres en haar echtgenoot.

Het wapen op het damesportret is dat van het geslacht Brederode en niet onwaarschijnlijk is het, dat dit portret voorstelt Sandrina van Brederode, dochter van Reinout, uit zijn romantische verbintenis met Catharina van Holten; zij huwde vijfmaal en stierf in 1617 te Wijk bij Duurstede.

De oorspronkelijke bedoeling van de stichteres schijnt geweest te zijn om uitsluitend voor oude zeelieden een gasthuis te openen. Immers de zeeman, die in de top van de topgevel prijkte in zijn typische zeemanskleiding, pleit voor deze mening en zij wordt bevestigd door één der beschilderde ramen, die vroeger in de grote zaal van het gebouw, maar thans in het trappenhuis van het Raadhuis aanwezig zijn, waarop men een afbeelding ziet van het oude Zandvoort, met een zeilend schip voor de kust, de nationale driekleur, waarbij het rood de oranjevaan nog niet heeft vervangen in de top van de mast en het volgende rijmpje daaronder:

"Ik zeijl garen voor de wint,
Maar ik moet hebben dat mij Godt gunt,
Hoe wij zeijlen of laveren,
Is Godt met ons, wie mag ons deeren,
De zegen des Heeren, so Salomon zeijt
Maectt rijk, sonder arbijt."

Dit glas dateert van het jaar 1621; het schijnt een geschenk van of een herinnering aan Griet Allers Dz. te zijn.

Het gebouw zelf is vermoedelijk echter nog een halve eeuw ouder. Er is ook wel beweerd dat het Gasthuis is gesticht door een broeder en zuster, wier namen onbekend zijn, of door Jonker Werner van Batenburg.

Voor de bewering dat twee personen het gebouw gesticht hebben, pleiten de twee hiervoor door mij genoemde portretten. De beide wapens op beide portretten verschillen, zodat van broer en zuster vermoedelijk geen sprake kan zijn.

De andere bewering, dat een zekere Jonker Werner van Batenburg de stichter is geweest wordt bevestigd door de notulen van een vergadering van Regenten, gehouden in 1810 ter beantwoording van een aanschrijving van de Landdrost van het departement Amstelland en waarbij op de vraag: "Welke is de naam en oorsprong van het huis, het doel en het oogmerk zijner stichting?" gezegd wordt: "Het Oude Mannen en Vrouwen Gasthuis is uit liefdadigheid gesticht met het oogmerk om oude zeelieden of derselver weduwen op te nemen en is gesticht door Jonker Werner van Batenburg."

Met welk recht men hem voor de stichter hield, wordt niet nader bevestigd en tot op het jaar 1667 vindt men geen berichten of documenten, die enig licht over de stichting verspreiden, dan alleen dat het in 1620 is herbouwd.

In 1667 schijnt het Gasthuis voor de helft erfgenaam te zijn geworden van het aanzienlijke vermogen van Agener of Agneta van Akersloot, ook wel geschreven Ackersloot. De andere helft van haar vermogen werd aan een dergelijke instelling te Wijk aan Zee vermaakt. Het aandeel van Zandvoort bedroeg 5432 gulden.

Bij testamentaire beschikking werd door deze dame bepaald, dat jaarlijks op haar sterfdag (7 januari) tot hare gedachtenis aan de bewoners van de Stichting "een recreatie van een half konijn ende een pinte wijn" zou worden gegeven. Dit heeft in 1685 12 gulden en 19 stuivers gekost.

Hoe lang deze wens van de erflaterster kon worden vervuld kan niet worden nagegaan, maar zeer waarschijnlijk is daarvan na de Franse overheersing geen sprake meer geweest. Vermoedelijk omdat het grote vermogen, waarin zich het Gasthuis gedurende de achttiende eeuw mocht verheugen, sedert de tijd van Napoleon is zoek geraakt en de kas niet meer toeliet om jaarlijks zulk een weelderige feestviering te houden.

Tot op het einde der achttiende eeuw kon het Gasthuis over een zeer aanzienlijk kapitaal beschikken, zo groot zelfs dat de waarde aan vaste goederen, erfrechten en andere eigendommen tot ruim f 58.000,-klom, maar in het begin van de negentiende eeuw was van die aanzienlijke eigendommen niets meer aanwezig en de waarschijnlijkheid pleit voor een bewering van de Regenten uit het begin der vorige eeuw, dat Napoleon deze eigendommen voor andere doeleinden zou hebben aangewend.

In de tweede helft der negentiende eeuw werd de Stichting wegens gebrek aan middelen geliquideerd en werd het beheer van het gebouw door het gemeentebestuur van Zandvoort op dezelfde wijze voortgezet. Achteraf moeten we dit betreuren. Het Gasthuis was een mooi monumentaal staaltje van oude bouwkunst. Jammer genoeg hadden de toenmalige gemeentebestuurders daarvoor geen oog en het werd niet behoorlijk onderhouden, zelfs werd het door het gemeentebestuur ontlusterd, immers bij de bouw van het nieuwe Gemeentehuis in 1912 - 1913 haalde men de beschilderde glazen en portretten uit het Gasthuis en men keek verder niet meer naar het gebouw om.

Omstreeks 1926 - 1927 is nog een zwakke poging gedaan om het gebouw onder monumentenzorg geplaatst te krijgen. Dit liep, tot grote vreugde van de meerderheid van het Gemeentebestuur op niets uit en daarmee was het einde van het gebouw een voldongen feit. In de winter 1928/1929 viel het onder de hamers van de slopers.

Tot 1927 was het huis in gebruik geweest. Onder leiding van een bejaard echtpaar vonden daar tien ouden van dagen een onbezorgde levensavond.

Door even stil te staan bij het Oude Mannen en Vrouwen Gasthuis, heb ik gemeend aan te geven met hoeveel moeite en zorgen de huisvesting van ouden van dagen in stand gehouden moest worden. Wanneer we dan nog een ogenblik de volgende feiten voor ogen houden n.l. dat in de 16e eeuw, ten tijde van de stichting van het Oude Mannen en Vrouwen Gasthuis te Zandvoort misschien 700 mensen woonden en dat het Gasthuis tot 1895 nog steeds de enige instelling op dit gebied in deze gemeente was, dan ligt het voor de hand dat bij velen de behoefte werd gevoeld de mogelijkheid om aan ouden van dagen onderdak te bieden, in stand te houden en uit te breiden.

Bovendien het inwonertal was in de loop der tijden belangrijk hoger geworden en we kunnen aannemen dat dit reeds was gestegen tot omstreeks 2500 - 3000 personen. In het jaar 1894 werd Ds. G. Hulsman bevestigd als predikant van de Ned. Hervormde Gemeente te Zandvoort.

Reeds spoedig werd hij bij zijn arbeid in de gemeente geconfronteerd met de vele zorgen die de diacenen van zijn gemeente hadden bij hun taak, waarbij het bejaardenprobleem ook een belangrijke rol speelde.

Het spreekt vanzelf, dat deze problemen een uitermate sociaal man als Ds. Hulsman aanspraken en dat hij zich al spoedig bijzonder inspande om te trachten hier de helpende hand te bieden.

Ds. Hulsman was echter niet alleen sociaal bewogen, hij was meer: hij was ijverig en bijzonder doortastend; hij spande zich in voor het ene, maar liet daarbij het andere niet na.

Zijn doen en laten waren ingesteld om anderen te helpen. Hij dacht aan de stichting van een tehuis voor ouden van dagen, maar hij dacht ook aan de jongeren.

Hij was, en nu gebruik ik zijn eigen woorden: "toen ik in Zandvoort kwam vooral getroffen door twee zaken".

Ten eerste: dat de jonge mensen weken lang in de winter zonder werk waren, zonder de minste afleiding en ten tweede, dat de ouden van dagen een treurig leven hadden van armoede, met geen andere steun dan het weinige dat zij van de Diaconie kregen.

Ds. Hulsman was van mening dat er een gezellige plaats van samenkomst nodig was voor de jonge mannen en behalve het eeuwenoude Gasthuis, dat slechts tien mensen kon herbergen, een tehuis voor ouden van dagen.

Hij schreef: "Dit was een overtuiging, die mij door de treurige omstandigheden telkens letterlijk werd opgedrongen". En gaat hij verder "Keulen en Aken zijn niet op één dag gebouwd" en naar aanleiding van allerlei meer of minder aangename ervaringen werd door hem eerst de aandacht geschonken aan een "Ons Huis".

Op 6 december 1897 was Ds. Hulsman in staat van een zekere heer Westerhoven het benodigde terrein aan het Dorpsplein te kopen en op 21 juni 1899 mocht het gebouw Ons Huis in gebruik genomen worden.

Dat Ds. Hulsman van aanpakken wist moge blijken uit het feit dat hij tussen de data van aankoop van de bouwgrond en de ingebruikneming van het gebouw een bedrag van ± f 15.000,- bij elkaar wist te brengen. Met grote en kleine giften bracht hij dit bedrag bijeen.

Ds. Hulsman ging niet op zijn lauweren rusten, integendeel: de bouw van "Ons Huis" was nog niet voltooid of hij startte reeds met zijn volgende ideaal, het door hem nodig geachte "Diaconiehuis". Hij vond dat de nood drong en daarom wilde hij niet wachten.

Bij de realisering van de bouw van een Diaconiehuis kon hij niet rekenen op enige bijdrage uit de kas van de diaconie, want de diaconale middelen waren niet toereikend

(de diaconale administratie, waarbij aan talloze huisgezinnen naar Zandvoorts spraakgebruik "huishuur, een broodje en een bolletje", uitgedeeld werden, putte de kas uit en leidde daardoor tot onrechtvaardigheid, omdat de armere gezinnen in deze plaats onder dezelfde omstandigheden bleven voortleven en van deze alleen de minder consciëntieus aangelegden gewoonlijk voortgeholpen werden) en liet te weinig over om de oude mensen een behoorlijke onderstand te schenken.

Een bijzondere aanleiding om maar onmiddellijk tot de aanbesteding van een "Christelijk Armenhuis" (zoals Ds. Hulsman zijn toekomstig Tehuis voor Ouden van Dagen wel eens noemde) over te gaan, was de lijdensgeschiedenis van een oude man, die hij (Ds. Hulsman), ondanks diens treurige ziekte, nergens onder dak kon krijgen en het overlijden van een oude vrouw, die op een kwade morgen dood in haar armelijke woning werd gevonden en die waarschijnlijk van gebrek was omgekomen.

Op het ogenblik toen besloten werd tot de stichting van een Diaconiehuis over te gaan, was daartoe slechts f. 2549,15½ in kas, te weten f. 2000,- voor de bouw en f.549,15½ voor het onderhoud der eerste drie maanden oktober, november en december 1899. Dit bedrag was bijeengebracht door belangrijke giften van:

Mevrouw Wed. Van der Vliet geb. Borski	f.	200,-.
Dames Sluiterman van Loo	-	200,-.
de heer C.J. van Nellesteyn	-	200,-.
Jhr. P. Harsten	-	200,-.
Jhr. C.J. den Tex	-	100,-.

Voorts diverse kleinere bijdragen die gedurende een paar jaar in het badseizoen verzameld waren en in de, in die tijd te Zandvoort verschijnende Badcourant verantwoord waren.

Deze som was klein, te meer waar de bouw en inrichting van het nieuwe Tehuis werd geraamd op ± f. 12.000,- maar... het Classicaal Bestuur van de Ned. Hervormde Kerk gaf toestemming een post van het Grootboek te nemen van een klein kapitaal, dat de Hervormde Diaconie gezamenlijk met het Burgerlijk Armbestuur beheerde, zodat voor het te bouwen Tehuis vrij kwam een bedrag van f. 2700,- nominaal, zijnde effectief een bedrag van f. 2109,19 volgens de koers van dat ogenblik. Bovendien kregen de diacenen een toezegging van de Bestuurderen van het Doopsgezind Predikfonds voor een lening van f. 7500,- tegen een rente van 3% per jaar.

In het goede vertrouwen dat Zandvoort geen gewone plaats is, die geheel op zichzelf is aangewezen, doch in tegendeel een plaats, die zoals Ds. Hulsman dit eens zei: "haar vrienden telt bij honderden in den lande en vooral in Haarlem en Amsterdam", hadden de Diacenen het optimisme onder deze condities voort te bouwen, in de vaste overtuiging, dat zij vroeg of laat in staat zouden worden gesteld de aangegane schulden af te lossen.

Zij zijn in deze verwachtingen niet beschaamd geworden.

Nu werd echter het plan tot financiering van de bouw van een Diaconiehuis samengevoegd met het fonds dat bestemd was als feestgeschenk voor Dirkje Koning.

Dirkje Koning was als badvrouw verbonden aan de badinrichting van het Hotel Groot Badhuis. Dit hotel was in 1826 gebouwd en in 1828 als badhotel in gebruik genomen.

Eén augustus 1899 was de dag waarop Dirkje Koning haar gouden feest met het strand en de zee zou vieren en die dag mocht niet onopgemerkt voorbijgaan. Haar vele vrienden hadden een kapitaal bijeengebracht, waarvan zij de rente en het Diaconiehuis in de toekomst het Fonds zou ontvangen om de schuld te vereffenen. Ruim f. 3200,-.

werd hiertoe bijeengebracht, met het oog op koerswisseling werd het bedrag geschat op f. 3000,-.

Dirkje Koning ontving hiervan de rente plus de contributies van de tien bestuurders van het Fonds en van de Heren Commissarissen van de Zandvoortsestraatweg, zodat haar een wekelijkse uitkering van vier gulden per week voor het leven werd toegezegd... en het Diaconiehuis zou te zijner tijd het kapitaal ontvangen.

In de zomer van 1899 waren de Diacenen dus zeker van f. 7500,- en in de toekomst nog een bedrag van f. 3000,-, maar f. 4500,- moest nog worden verworven, terwijl zij in de eerste tijden nog voor allerlei uitgaven gesteld konden worden, waarop zij aanvankelijk niet hadden gerekend.

Architect W.F. Doeglas te Haarlem maakte de plannen, bestek en tekeningen en aan de timmerman en aannemer W. Groen te Zandvoort werd de bouw opgedragen.

De aanneemsom bedroeg f. 9000,-. De vraag bleef nog waar moest het gebouw worden gesticht?

Zandvoort zag er in die dagen heel anders uit dan nu.

Het oude centrum van het dorp, dat wil zeggen het gedeelte begrensd door Hogeweg, Badhuisplein, Boulevard en Pakveldstraat was er; de Haltestraat was in wording; de straat liep door tot aan de halte van de spoorweg (thans einde Haltestraat); de Kostverlorenstraat en Zeestraat waren er ook wel, doch aan de Kostverlorenstraat stonden slechts enige huizen en aan de Zeestraat in het geheel niet. De Willemstraat, Kanaalweg, Koningstraat en Diaconiehuisstraat waren in wording.

Aan het eind van de Diaconiehuisstraat waren terreinen van visdrogerijen en nabij die terreinen bezat de Diaconie een twaalfstal kleine arbeiderswoningen. Deze woningen werden in de volksmond aangeduid als de "Twaalf Apostelen".

In deze woninkjes bracht de diaconie armlastige weduwen en behoeftige echtparen onder. Vanzelfsprekend wilde men het nieuwe tehuis stichten nabij deze "Twaalf Apostelen" en nadat van de familie De Favauge het benodigde perceel bouwterrein in erfpacht werd verkregen, kon met de bouw worden begonnen.

Het plan was het gebouw geschikt te maken voor de verpleging van twaalf ouden van dagen. Berekend werd dat met de verpleging daarvan jaarlijks f. 1600,- à f. 1800,- zou zijn gemoeid.

Men berekende dat op \pm f. 1200,- zeker zou kunnen worden gerekend door de vaste inkomsten van grootboek-rente en kerkcollecten. De ontbrekende f. 400,- à f. 600,- zouden dan 's zomers moeten worden bijeengebracht.

Bij de toenemende welvaart van Zandvoort hoopte men dat dit niet al te veel moeite zou kosten.

Ds. Hulsman stelde zich dit als volgt voor:

- f. 200,- aan vrijwillige bijdragen uit de gemeente
- f. 200,- als opbrengst van een extra kerkcollecte in de zomermaanden
- f. 200,- aan giften, die in het badseizoen gewoonlijk op verschillende wijzen binnenkwamen

Begin oktober 1899 werd het Huis in gebruik genomen. Zoals ik reeds heb vermeld bedroeg de aanneemsom f. 9000,-.

Financieel overzicht over de eerste jaren:

Ontvangsten:

- Aan diverse giften 1896 - 1898	f. 2000,-.
- Lening Predikfonds	- 7500,-.
- Opbrengst intekenlijst gemeente Zandvoort	- 440,25
- Gift Leonard Wolterbeek	- 25,-.
- Aan procenten van betaalde rekeningen zijn verantwoord bedragen van f. 3,14, f. 1,84 en f. 0,34	5,32

Totaal werd over het tijdvak 1896-1898 ontvangen f. 9970,57

De uitgaven bedroegen f. 12.424,04½, zodat de eerste rekening en verantwoording sloot met een nadelig saldo van f. 2453,47½.

Onder de uitgaven treffen we de volgende bedragen aan:

- W. Groen 9/10 van de aanneemsom	f. 8090,91
- Architect Doeglas	- 424,49½
- Molkenboer, linnengoed	- 222,47
- Wed. Schuiten, klederen	- 78,52
- Alb. Sterck, stoelen	- 36,-.
- Van Maris, garen, band, enz.	- 4,16
- Karthaus, huishoudelijke artikelen	- 16,22
- Makelaar Sarlet, meubelen	- 221,50
- Van Det, inmaakpotten	- 14,85
- J.F. Mathot, 2 scharen	- 2,50
- G. van Duivenboden, klederen	- 100,77
- P. van de Geer, huishoudelijke artikelen	- 35,37
- G. Schaap, glas- en aardewerk	- 20,63
- Smid Dorsman	- 27,80
- Van den Bos, schilderwerk	- 120,75
- Haan, beddengoed, meubels enz.	- 1161,74
- Groen, 1/10 van de aanneemsom	- 898,99
- Idem, bijwerk	- 497,95

Deze eerste rekening en verantwoording werd goedgekeurd door de Kerkeraad van de Ned. Hervormde Gemeente in de vergadering van 8 februari 1900 en ten blijke daarvan ondertekend door

G. Hulsman, predikant
P. van der Mije, ouderling
H. Driehuizen, ouderling
W. van Zadel, ouderling
J. van Duivenboden, diacen
L. van der Werff, diacen
A. Groen, diacen

Tot zover dan het eerste financiële overzicht wat betreft de stichting en inrichting van het Tehuis. Laten we nu even stilstaan bij de resultaten van de eerste maanden van de exploitatie.

De eerste rekening en verantwoording van het Diaconiehuis loopt over de maanden oktober, november en december 1899.

De ontvangsten bedroegen f. 558,91½

De huishoudelijke uitgaven waren:

- Voorschot aan de besturende zuster	f. 25,-
- Huishoudelijke uitgaven	- 109,71
- Rekening Vermeer (inmaak en appelen)	- 33,55
- Aan vrouw Schuiten (schoonmaak huis)	- 1,50
- Rekening Wed. Gertenbach (zeep, soda enz.)	- 0,72
- Huishoudelijke uitgaven	- 80,87
- Loon N. Schuiten (oktober-december)	- 25,-
(was vermoedelijk de vaste huishoudelijke hulp)	
- Aan het Diaconessenhuis te Haarlem	- 50,-
(1 oktober 1899 - 31 december 1899)	

(Dit was de vergoeding die de kerkeraad moest betalen aan het Diaconessenhuis voor de zuster die dat ziekenhuis afstond aan het Diaconiehuis)

Totaal der uitgaven f. 326,35

zodat per 1 januari 1900 begonnen werd met een kassaldo van f. 232,56½.

Bewoners en bestuursleden t.t.v. Zr. Van Melle, diacones

Uit dit verslag blijkt, dat de opname van de bewoners in het Tehuis kosteloos geschiedde, immers er worden geen gelden verantwoord waaruit het tegendeel kan blijken. Het bijeenbrengen van gelden om het Tehuis in stand te houden bleef natuurlijk vanzelfsprekend voor de Kerkeraad een taak van aanhoudende zorg en zeer terecht werd getracht tijdens het badseizoen de inkomsten te vergroten. Daarom verzond Ds. Hulsman namens de Kerkeraad van de Hervormde Gemeente te Zandvoort in augustus 1900 aan de badgasten de volgende circulaire.

"Onze badplaats gaat van jaar tot jaar meer vooruit; het aantal vreemdelingen, dat hier komt, neemt toe; de communicatiemiddelen met de omliggende plaatsen vermeerderen; Zandvoort begint de verwachting te koesteren éénmaal een badplaats van de eerste rang te zullen worden.

De uitwendige bloei en beschaving neemt echter niet weg, dat ook hier nog veel stoffelijke en geestelijke ellende wordt aangetroffen. Sinds jaren dan ook zijn reeds pogingen aangewend om kinderbedelarij, drankmisbruik en armoede op deze plaats te bestrijden en het is alleen te danken aan de hulp en offervaardigheid van de vreemdelingen, dat hier "Een Bewaarschool", "Een Ons Huis" en "Een Diaconiehuis", niet alleen hebben kunnen verrijzen, maar ook onderhouden kunnen worden.

Hoezeer ik echter hoop, dat ook dit jaar "De Bewaarschool" en "Het Ons Huis" zich in veler sympathie zullen mogen verheugen, "Het Diaconiehuis" eist nog een bijzondere belangstelling. Wij hebben op dit gebouw, dat \pm f. 12.450,- gekost heeft, nog altijd een schuld van \pm f. 5000,- gelijk verleden jaar bij de opening onmiddellijk is bekend gemaakt.

Wij hopen, dat wij door de weldadigheid van velen, spoedig in staat gesteld zullen worden, om deze schuld af te lossen en daardoor nog meer te kunnen zijn voor de weduwen in deze gemeente, voor wie nog altijd te weinig gedaan wordt.

Laten de vreemdelingen eens een kijkje nemen in het aardige gebouw. Zuster Sia van Melle, onze gemeente-diaconesse, zal de bezoekers met blijdschap ontvangen.

Ik ben er zeker van, wanneer men die oude mensen en daaronder bekende typen, daar zo gelukkig bij elkander ziet, voor ellende bewaard, zo trouw verpleegd en zo liefderijk behandeld, dan kan het niet anders of men voelt zich gedrongen het zijne er toe bij te dragen, dat deze nuttige stichting vrij kome van lasten.

Mogen vele giften inkomen. De gelden zullen geregeld in de Badcourant verantwoord worden".

N.B. Het Diaconiehuis is dagelijks te bezichtigen, 's middags van half drie tot half vijf uur, behalve zaterdag en zondag.

Deze circulaire werd ook opgenomen in de Zandvoortse Courant van 9 augustus 1900 en de redactie van dit blad plaatste daaronder de volgende aanbeveling.

"Wij willen volgaarne het Diaconiehuis bij de badgasten en verdere lezers van ons blad aanbevelen.

Het voorziet in een lang gevoelde behoefte en de inrichting is zodanig, dat een ieder, die het gezien heeft, daarvoor sympathie moet hebben.

Giften voor die inrichting zijn wel besteed, daar de financiën van de Diaconie der Ned. Hervormde Gemeente niet schitterend zijn, zoals ook uit de circulaire blijkt.

Het gebouw ziet er zowel in- als uitwendig keurig uit en is een bezoek ten volle waard".

De oproep om steun bleef niet zonder succes. In de rekening en verantwoording over 1900 lees ik dat aan giften op de collectelijst in dat jaar werd ontvangen f. 2127,86½ en bovendien werd in dat jaar van het Grootboek ontvangen f. 2109,19.

Het nadelig saldo 1898/1899 ad. f. 2453,51½ kon worden gedelgd en van de lening van het Predikfonds kon f.1000,- worden afgelost.

In 1900/1901 ging het weer iets beter.

De collectelijst over 1901 bracht f. 4856,76½ in kas, terwijl nog enkele afzonderlijke giften werden ontvangen van Jhr. Mr. C.J. den Tex f. 25,- en van mevrouw Van der Vliet-Borski f. 60,-. Aan het Predikfonds der Doopsgezinde Gemeente kon f. 3500,- worden afgelost.

De rekening en verantwoording over 1901 sloot met een nadelig saldo van f. 387,01.

De totale ontvangsten bedroegen f. 4941,76 en de uitgaven f. 5328,77.

Onder de uitgaven tref ik aan een bedrag van f. 200,- zijnde betaald aan het Diaconessenhuis te Haarlem voor het gedurende de periode 1 oktober 1901 tot 1 oktober 1902 afstaan van een zuster, die optrad als directrice van het Zandvoortse Diaconiehuis.

Het spreekt vanzelf dat de eerste jaren, vooral financieel gezien, niet altijd even gemakkelijk waren. Daarnaast mag echter met vreugde worden geconstateerd dat de Diacenen, die met het besturen van het Huis waren belast, zich bij deze taak toch gedragen wisten door de daadwerkelijke steun van velen, zowel ingezetenen van deze gemeente als ook van badgasten, die dikwijls en veelvuldig blijk van medeleven met dit bij uitstek diaconale werk gaven.

Zoals ik reeds met een enkel woord memoreerde, werd de dagelijkse leiding in handen gesteld van een zuster-diacones, daartoe welwillend afgestaan door het Diaconessenhuis te Haarlem. Zuster Sia van Melle was de eerste die met de leiding werd belast.

De eerste jaarverslagen waren, hoe kon het ook anders, in hoofdzaak gewijd aan de financiële aspecten, die begrijpelijkerwijs bij de totstandkoming en de bouw een grote rol speelden, waardoor er in de jaarverslagen maar weinig plaats over bleef voor de huishoudelijke gang van zaken in het Tehuis.

Ik ben als het ware opgegroeid met het Diaconiehuis. Toen het werd gebouwd, dat was in mijn kinderjaren, woonde ik met mij ouders aan het einde van de Haltestraat. Ik heb dus het huis zien bouwen, in gebruik zien nemen en ook vanaf het begin onafgebroken in bedrijf gezien.

Zelf heb ik het voorrecht gehad als administrerend diacen van onze Diaconie gedurende vele achtereenvolgende jaren de administratie van het Tehuis te hebben mogen voeren en acht mij dus wel in staat het één en ander over het Tehuis te kunnen vertellen, al is het dan wel dat ik dit grotendeels zal moeten doen afgaande op datgene wat daarover in mijn geheugen is bijgebleven.

Bij de ingebruikneming bood het Huis huisvesting aan 10 ouden van dagen, zowel vrouwen als mannen. Vanzelfsprekend waren dat bij voorkeur lidmaten van de Hervormde Kerk.

Zuster Sia van Melle werd opgevolgd door zuster Marie van Melle. In het Diaconiehuis was ook woonachtig zuster Dina Bronders. Zij was evenals de beide zusters Van Melle diacones en zij hield zich bezig met de wijkverpleging. Dit was een voorzichtige poging om hier ter plaatse een wijkverpleging in het leven te roepen.

Toen zuster Marie van Melle vertrok, werd de dagelijkse leiding van de huishouding in handen gesteld van Mej. J.E. Horstink.

Op 1 april 1928 kwam hier een einde aan. Mej. Horstink vertrok naar elders en de dagelijkse leiding werd toen in handen gesteld van het echtpaar De Roode-Bol (Ome Jan

en Tante Lies). De aanstelling van dit echtpaar bleek een voortreffelijke keus te zijn geweest.

Met grote ambitie en met veel begrip voor de zorgen van de bewoners hebben Ome Jan en Tante Lies zich geheel ingezet om het hen zoveel mogelijk naar de zin te maken en hen een goede en bovenal goed verzorgde oude dag te bezorgen. Zij zijn daarin uitstekend geslaagd en door hun liefdevolle arbeid in het Huis en voor de hartelijkheid aan de oude bewoners van het Huis hebben zij zich een monument opgebouwd. Een monument van liefde en toewijding, waardoor hun naam en werken tot in lengte van dagen onuitwisbaar aan ons Diaconiehuis verbonden zal blijven. Het echtpaar De Roode heeft veel lief en leed met ons Tehuis gedeeld.

De donkere jaren van de bezetting vielen onder hun bestuur. De ouderen onder mijn lezers zullen zich misschien nog wel herinneren hoe moeilijk het in die tijden was een gewoon huishouden te voeren en te verwarmen; hoeveel te meer zorgen gaf het niet wanneer dit huishouden bestond uit een groot aantal personen dat dagelijks moest worden gevoed en verwarmd.

Het pleit voor Ome Jan en Tante Lies dat de bewoners in hun Tehuis nimmer aan de lijve hebben ondervonden dat de bezetting op het Tehuis zijn stempel zou drukken. Behalve deze dagelijkse zorg hebben zij ook nog de overlast van de gedwongen evacuatie moeten meemaken.

Het was in het najaar van 1942 dat er hardnekkige geruchten over een algehele evacuatie van de kustgebieden de ronde deden. Deze geruchten bleken maar al te waar. Op 6 november 1942 werd voor de gemeente Zandvoort de algehele evacuatie afgekondigd. Dat wilde zeggen, dat een ieder die niet in het arbeidsproces was ingeschakeld moest zorgen dat hij of zij uiterlijk 1 december 1942 de gemeente Zandvoort had verlaten en zich moest vestigen in een gebied ten oosten van een denkbeeldig getrokken lijn van Hilversum-Wageningen en verder ten zuiden van de grote rivieren.

Zij die wel in het arbeidsproces waren ingeschakeld moesten eveneens de gemeente verlaten, doch uiterlijk 31 december 1942. Indien men niet zelf voor een evacuatie-adres kon zorgen, dan werd men geëvacueerd door het z.g. "Evacuatie-bureau". Dit bureau was gevestigd in Alkmaar.

Het bestuur van het Diaconiehuis kon natuurlijk niet zelf bij deze gedwongen evacuatie voor een onderdak zorgen en dit moest dus door dit bureau verzorgd worden.

Ik heb, uit hoofde van mijn ambtelijke arbeid in het burgerlijke bestuursapparaat dan ook bemoeienis gehad met de evacuatie van de bewoners van het Diaconiehuis. Wij moesten hen evacueren naar het Noorden (Friesland, Groningen of Drenthe).

Voor de bewoners van ons Tehuis kregen wij de beschikking over een groot buitenverblijf "De Villa Korteweg" te Smilde. Dit buitenverblijf werd op last van het Evacuatie-bureau ontruimd en als verblijf voor de bewoners van ons Rusthuis aangewezen. Daar ten tijde van de evacuatie in ons Rusthuis 12 personen waren opgenomen en de villa Korteweg de opname van meer personen mogelijk maakte, stelden de Diacenen, in overleg met het echtpaar De Roode meerdere Zandvoortse ouden van dagen, die ook tengevolge van de bevolen evacuatie Zandvoort moesten verlaten, in de gelegenheid samen met de bewoners van ons Rusthuis naar Smilde te vertrekken om onderdak en verpleging in de villa Korteweg te krijgen.

Velen maakten van die gelegenheid gebruik, met als gevolg dat 25 personen op 7 december 1942 als bewoners van het Zandvoortse Diaconiehuis per autobus uit Zandvoort naar Smilde vertrokken.

Ze zijn te Smilde behouden gearriveerd en konden in de villa Korteweg een goed tehuis

vinden, waar ze, mede door de goede zorgen van het echtpaar De Roode, zich spoedig op hun gemak voelden, hoewel natuurlijk het feit dat ze Zandvoort en hun verwanten moesten verlaten, wel als een schrijnend gebeuren hebben ervaren.

Bij de aandachtige lezer zal natuurlijk wel de vraag naar voren komen, op welke wijze de Diaconie de financiële zijde van deze verplaatsing kon oplossen. Dit gaf echter niet zoveel problemen. Het was een gedwongen evacuatie en de geldelijke problemen kwamen ten laste van de overheid. De overheid, in casu de "Bezetter" droeg de geldelijke lasten. Wanneer men ten gevolge van de evacuatie gedwongen werd huis en hof en dikwijls ook zijn werk te verlaten of zijn bedrijf moest sluiten, kwam men in aanmerking voor de z.g. "evacuatie-vergoeding", dat wil dus in ons geval zeggen, dat aan de Diaconie voor elke persoon die in Villa Korteweg was opgenomen een bepaald bedrag per dag, als vergoeding voor kost en inwoning werd vergoed. Dit bedrag was wel niet hoog, maar toch voldoende om uit de opbrengst daarvan de kosten van de huishouding te betalen.

Geldelijk gaf dit de Diaconie geen bijzondere zorgen, althans wat betreft de betaling van de gewone huishoudelijke uitgaven. Anders was het echter ten aanzien van verdere bezittingen en de inventaris van het gebouw te Zandvoort.

Tengevolge van het evacuatiebevel moest het gebouw, wat betreft de personen die daarin waren gehuisvest, worden ontruimd. De inventaris mocht worden meegenomen. Wilde men dit doen, dan kon men ook op het evacuatiebureau een beroep doen om een vergoeding in de verhuiskosten, die veelal ook voor een groot deel werden vergoed. Wat niet kon worden meegenomen, kon in het Huis worden achtergelaten en dat zou dan, door de zorgen van het Gemeentelijk bureau voor Publieke Werken worden bewaard. Zo was het althans in theorie bepaald. In de praktijk werd het echter geheel anders. Begrijpelijkwijs werd door de zorgen van de Diacenen het Huis te Zandvoort zo veel mogelijk ontruimd. Wat niet kon worden meegenomen werd hier en daar in de gemeente zo goed mogelijk in veiligheid gebracht. Het Huis werd vrijwel geheel ontruimd achtergelaten.

Hoe onderging het Diaconiehuis de evacuatietijd? Achteraf bezien kan worden gezegd dat het nogal meegevallen is. Er is natuurlijk hier in de gemeente gedurende die periode aan veel huizen heel veel schade toegebracht. Ook het Diaconiehuis is er niet ongeschonden afgekomen. De statige bomen, die zo'n mooie laan vormden vanaf het toegangshek tot aan de voordeur zijn in de winter 1944/1945 het slachtoffer geworden van het gebrek aan brandstof. Er werd verder uit het Huis nog heel veel ontvreemd en er werd veel beschadigd.

Het hek- en rasterwerk was vernield. Kortom toen eindelijk ons land bevrijd was en wij weer de beschikking kregen over ons Diaconiehuis, moest hieraan heel veel worden opgeknapt en vernieuwd.

Er was toen de mogelijkheid dat hiervoor vergoeding kon worden gevraagd bij de z.g. "Schade-Enquête Commissie". We hebben dat natuurlijk wel gevraagd en na verloop van vele jaren hebben we wel iets gekregen. Veel was dat niet en zeker bij lange na niet toereikend om daarvan de geleden schade te betalen.

Wanneer ik terugzie op de tijd dat de bewoners van het Diaconiehuis te Smilde verbleven, dan is mijn persoonlijke ervaring uiteraard slechts oppervlakkig. Dit kan ook niet anders want ik ben slechts enkele malen in Smilde geweest, maar mijn indruk is dat het verblijf de évacuees nogal meegevallen is.

Ik stel natuurlijk voorop dat het voor de oude mensen een groot leed was, dat ze zo ver van familie en vrienden waren verwijderd, doch daar stond tegenover dat ze het wat betreft de voeding en de verwarming, in verhouding tot het westen van ons land, vrij behoorlijk hebben gehad.

In herinner mij, om een voorbeeld te geven, dat mijn vrouw en ik in de winter van 1943/44 naar Smilde waren gegaan om de Zandvoorters op te zoeken. We leefden toen al midden in de meest zorgelijke tijd wat betreft de voedselvoorziening. Wij hadden in "Korteweg" onze lantaarnplaatjes vertoond en zouden overnachten in het enige logement te Smilde, zijnde de herberg "De Oude Veenhoop". Het was daar een echte dorpsherberg. Oud en primitief. We lagen in een bedstede en gedurende de hele nacht hoorde mijn vrouw de muizen. Doch dit mocht niet hinderen. We waren goed onderdak. We hebben daar gegeten en ontbeten. Je kon niet merken dat het distributie was. Bonnen hoefden we niet te geven. "De Oude Veenhoop" was in Smilde geen uitzondering, want zeer tot ons genoegen konden we constateren dat ook in "Korteweg" schraalhans geen keukenmeester was. Integendeel, prettig was het te zien dat de oude mensen, dankzij de goede zorgen van Tante Lies, wat het eten betrof nog niets tekort kwamen.

Met vreugde kan ik vermelden dat de bewoners ook geestelijk in Smilde goed werden begeleid. We maakten daar kennis met de hulpprediker, een betrekkelijk jonge man. Zijn naam was E.J. Loor. Een zeer prettig en belangstellend mens, aan wie ik met veel genoegen terug denk.

Jammer was het voor de bewoners van de villa Korteweg dat ze niet ongestoord de gehele evacuatietijd te Smilde konden verblijven. In het najaar van 1944, na de bekende of beruchte "dolle dinsdag", toen vele Duitsgezinden uit het westen van het land zich naar de oostelijke provincies verplaatsten, moesten de Zandvoorters Smilde verlaten. Ze werden ondergebracht in een voormalig kamp van de z.g. "arbeidsdienst" te Diever. Na enige tijd moesten ze ook Diever verlaten en werden toen ondergebracht te Paterswolde.

Deze verhuizingen moesten steeds op last van de bezetters met veel spoed geschieden en ook daardoor gingen weer veel bezittingen verloren.

Nu moet de lezer niet uit het oog verliezen, dat het voor de bewoners van het Diaconiehuis, behalve dat ze door de evacuatie van huis en hof waren verdreven, dubbel schrijnend was, dat ze in feite door de slechte treinverbindingen niet bij machte waren Smilde en later Diever en Paterswolde te verlaten en dat het ook vrijwel uitgesloten was enige communicatie met verwanten of vrienden te onderhouden.

Hoe moeilijk het reizen in die dagen was, wil ik door het beschrijven van de door mij persoonlijk in die dagen ondervonden moeilijkheden hier nader weergeven. Men zal daaruit bemerken dat het reizen naar en van de noordelijke provincies, van uit het westen van het land bijna tot de onmogelijkheden behoorde.

Zoals ik reeds heb vermeld moesten de inwoners van Zandvoort, wanneer zij niet zelf er in waren geslaagd een evacuatie-adres te vinden, door de zorg van het Evacuatie-bureau worden geëvacueerd naar de provincies Friesland, Groningen en Drenthe. De meeste mensen uit Zandvoort moesten worden ondergebracht in Veendam of Oude Pekela. Door het gemeentebestuur van Zandvoort was ik belast deze evacuatie voor te bereiden. Samen met een collega reisde ik enige malen naar Veendam en in onderling overleg met ambtenaren van de gemeentesecretarie van die gemeente zochten wij voor onze inwoners zo goed mogelijk passende woonruimte.

Op de meest prettige wijze konden wij dat zowel in Veendam als in Oude Pekela doen. De bewoners van die plaatsen hadden alle begrip voor de moeilijkheden, die een gedwongen verplaatsing voor de Zandvoortse inwoners meebrachten en ze kwamen van hun kant de "gedwongen" gasten op een prettige en gastvrije wijze tegemoet.

Enige malen ben ik voor de voorbereiding naar Veendam geweest. Ik ging dan 's

maandags met de eerste trein uit Zandvoort. Ik reisde met de Staverense boot en was dan omstreeks vier uur in Veendam.

Daar de boot via Staveren alleen 's morgens voer, kon ik via deze reisgelegenheid niet terug naar Zandvoort. Voor de terugtocht moest ik dus via Assen, Zwolle, Amersfoort en Amsterdam reizen. Nu was het reizen in die tijd, vooral in het oosten van het land niet zonder risico, omdat de treinen herhaaldelijk door de geallieerde vliegtuigen werden beschoten.

Wanneer ik in Veendam was geweest ging ik vrijdags met de eerste gelegenheid weer per trein naar Zandvoort terug. Van Veendam met het lokaaltreintje naar Assen en daar moest ik dan maar zien of en zo ja, wanneer er een trein in de richting Amsterdam vertrok.

Het was op vrijdag 11 december 1942 dat ik 's morgens omstreeks acht uur Veendam verliet. Omstreeks negen uur was ik in Assen en aangezien Smilde, waar de bewoners van het Diaconiehuis waren ondergebracht, slechts 18 km. daar van verwijderd was ging ik met de stoomtram nog even daarheen om hen te bezoeken en te begroeten. Omstreeks 12 uur was ik weer in Assen terug, maar toch was het 's avonds na elf uur dat ik eindelijk in Amsterdam aankwam en was er die dag geen kans meer nog naar Zandvoort te gaan.

Ik vermeld dit maar, om te laten uitkomen dat de evacuatie van de bewoners naar het noorden, in feite hierop neerkwam dat ze vrijwel geheel van de omgang met familie of kennissen waren afgesneden.

De evacuatie van de bewoners van het Diaconiehuis gaf aan de Diacenen van onze Kerkelijke Gemeente geen financiële problemen. Ware dit wel het geval geweest, dan zou het er voor de Diaconie niet zo goed hebben uitgezien, want de gewone opbrengst van de collecten tijdens de kerkdiensten was vrijwel nihil. Tengevolge van de evacuatie was het kerkbezoek zo miniem geworden, dat de kerkdiensten gemakkelijk konden worden gehouden in de nieuwe consistoriekamer, welke toen nog niet tot Jeugdhuis was verbouwd en dus beduidend minder personen kon bevatten dan thans het geval is.

Tijdens de evacuatie woonde slechts één diacen in Zandvoort.

De administrerend diacen, de heer G. van der Werff, was geëvacueerd naar Heemstede.

Niet geëvacueerd waren de ouderling K.C. van der Mije en de diacen Fr. Koper.

De predikant Ds. D. Tromp behoefde niet te evacueren, doch hij werd tijdens deze periode beroepen tot predikant te Amsterdam en hij verliet dus Zandvoort. Zijn plaats werd ingenomen door Ds. L.J. Bloemsma, die de gemeente reeds als hulpprediker diende. Ds. Bloemsma woonde oorspronkelijk in Aerdenhout, doch later vestigde hij zich te Zandvoort.

Na de bevrijding kwam nog vrij plotseling het bericht, dat de bewoners van het Diaconiehuis naar Zandvoort zouden terugkeren.

Bij hun aankomst in Zandvoort werden ze opgevangen in Restaurant Rinkel.

Deze plotselinge terugkeer gaf een nieuwe moeilijkheid, want in feite was het Diaconiehuis nog niet hersteld om de bewoners zo onverwacht te huisvesten. Het Huis was bij de evacuatie geheel ontruimd. Uiterlijk was deze evacuatie heel duidelijk aan het Huis te zien. Er was inwendig ook veel vernield.

Met dankbaarheid en waardering mag ik hier wel melding maken van de vele en goede zorgen die het echtpaar Wagtendonk-Gerritsen besteedde om het Huis in korte tijd zo goed en zo kwaad als dit ging bewoonbaar te maken.

De Kerkeraad was in die dagen incompleet. Bij de aanvang van de evacuatie stelde Ds. Tromp een z.g. "Commissie van Drie" in met de opdracht de overgebleven kerkeraadsleden, zijnde ouderling K.C. van der Mije en Fr. Koper bij te staan en samen met hem en

hulpprediker Bloemsma een nood-kerkeraad te vormen.

Zodra de bevrijding een feit was bedankte de heer G. van der Werff als administrerend diacen. In zijn plaats werd gekozen de heer P.H. Terol. Hij heeft deze functie slechts kort uitgeoefend en werd opgevolgd door de heer A.J. van der Waals. Ook deze bleef slechts kort, omdat hij benoemd werd tot ouderling.

Schrijver dezes, die de heer Van der Waals als administrerend diacen opvolgde, kon dit doen zonder een enkele tekortkoming of achterstand in de administratie aan te treffen.

Hoewel ik een keurige administratie overnam, gaven de financiën van de diaconie veel zorgen en problemen. Dat was niet de schuld van mijn voorgangers, verre van dat, maar de moeilijke tijden waarin we toen leefden waren daarvan de oorzaak.

Wat was namelijk het geval? Kort na de bevrijding kregen we hier te lande de z.g. "geldzuivering". Nu zal ik de gevolgen van die geldzuivering niet in alle bijzonderheden gaan behandelen, doch laat mij volstaan met te vermelden dat we practisch zonder geldmiddelen kwamen te zitten, daar onze girorekening, zowel als onze bankrekening werden geblokkeerd. Later kwam dit natuurlijk wel weer in orde, maar het heeft maanden geduurd eer we weer over onze geldmiddelen konden beschikken.

Het werd een zorgelijke tijd. Met recht kan worden gezegd, dat we toen letterlijk ieder dubbeltje tweemaal moesten omkeren, alvorens het te kunnen uitgeven. Er moest veel aan het gebouw worden gerepareerd en verbouwd. Zowel binnenshuis als daarbuiten was veel verwoest en vernield. De "Schade-enquête commissie", die tot doel had de ontstane oorlogs- en bezettingschade vast te stellen, werkte langzaam. Dit is geen verwijt aan die Commissie, want er was ontzettend veel te doen op dat terrein.

Wanneer dan eindelijk na jaren wachten een schadebedrag was vastgesteld, bleek dit reeds dadelijk veel te laag; althans te laag om daarmee de gemaakte schade te kunnen betalen. De gemaakte schade moesten we echter toch laten maken, hoewel we die niet konden betalen omdat onze rekeningen waren geblokkeerd. Het lijkt me overbodig over deze periode nog verder uit te wijden.

Dit werd voor Zandvoort, dat door de oorlog, de bezetting en de evacuatie wel bijzonder zwaar getroffen was, een tijd van herstel en wederopbouw.

Met genoegen en blijdschap kan worden getuigd dat deze wederopbouw allerwege met ijver en opgewektheid ter hand is genomen.

Ook het Diaconiehuis werd zowel in- als uitwendig zo goed mogelijk hersteld en in de oude toestand teruggebracht en het duurde dan ook niet lang of dankzij de goede zorgen van het echtpaar De Roode konden de bewoners zich daarin geheel op hun gemak voelen.

Bij het herstel werden ook, voor zover althans de zeer beperkte middelen van de diaconie het toelieten, ook nog enkele verbeteringen en vernieuwingen aangebracht.

Er kwam een douche-inrichting. De trap, hoog en stijl, en daardoor voor de oude bewoners van het Huis bezwaarlijk en niet zonder risico, werd veranderd en voor het gebruik gemakkelijker gemaakt. Het interieur werd gezelliger gemaakt, kortom men deed wat mogelijk was. Bovendien en dit was ook wel een zeer belangrijk punt, het was voor de bewoners geen kostbare zaak om in het Diaconiehuis te wonen.

Laat ik beginnen te zeggen dat het Diaconiehuis zich zelf steeds heeft moeten "bedruipen", dat wil zeggen zonder hulp van buiten of van wie dan ook. Aan de bewoners werd het "vel" niet over de oren gehaald. De pensionprijzen waren zeer billijk. Deze lagen, ik spreek nu over het tijdvak dat ik deel uitmaakte van het College van Diacenen (1946-1961) op ongeveer f. 50,- per maand. Het was nog in de tijd dat er van overheidswege geen sociale voorzieningen waren getroffen, althans niet voor zover dit

kerkelijke instellingen betrof. Het is spijtig om het te moeten schrijven, maar van de zijde van de burgerlijke overheid te Zandvoort heeft het Diaconiehuis in die periode nimmer, maar dan ook nimmer enige financiële medewerking ondervonden.

Dat de Diaconie het kon volhouden, heeft zij voor een groot deel te danken aan de wel zeer prettige medewerking van het echtpaar De Roode, dat tegen een zeer vriendschappelijke vergoeding bereid bleef de leiding van het Huis en haar bewoners te blijven voortzetten.

In die dagen waren ook de sociale lasten nog niet van dien aard dat daardoor de huishoudelijke lasten al te zeer werden bezwaard.

De tijden veranderen, ook en wel zeker op dit gebied. Zeer terecht is men alom in den lande gaan inzien, dat de verzorging van ouden van dagen een nationale zaak is.

Overall worden rusthuizen gebouwd. Dit gaat gepaard met grote uitgaven.

Voor de verwezenlijking van die plannen moet een beroep worden gedaan op de openbare geldmiddelen. Om de exploitatie van die tehuizen sluitend te maken, is men genoodzaakt zodanige hoge pensioenprijzen te berekenen dat de doorsnee bejaarde niet bij machte is die zelf te bekostigen.

In de meeste gevallen zal dan ook een beroep op de gemeentebesturen worden gedaan om hierbij de helpende hand te bieden. Vanzelfsprekend wordt die dan ook verleend.

De inwerkingtreding van de Algemene Bijstandswet in 1967 maakte die hulpverlening nog gemakkelijker. Door deze verandering van het bijstands klimaat werd het ook voor de bewoners van het Hervormd Rusthuis gemakkelijker, waar nodig enige toeslag op de door hen te betalen pensioenprijzen te verkrijgen. De diacenen hebben van deze mogelijkheid een bescheiden gebruik gemaakt; daartoe trouwens wel gedwongen door de invoering van de Wet op de Bejaardenoorden om belangrijke uitgaven te doen voor beveiligingen.

Niet alleen dat het gebouw inwendig werd gemoderniseerd, gelijktijdig kon ook de capaciteit vergroot worden. Het aannemersbedrijf Gebr. Koning heeft deze verbouwing en vernieuwing tot grote tevredenheid van de diacenen gerealiseerd.

Voor de Ned. Hervormde Gemeente te Zandvoort was een gebouw gesticht waar de Gemeente met recht trots op mocht zijn.

Zandvoort, augustus 1968.

P. van der Mije Kczn.

Geb. 1-8-1891 - Overl. 27-2-1973

"De 12 Apostelen"

De actieve rol die Ds. Hulsman heeft gespeeld bij de totstandkoming van het Diaconiehuis heeft ertoe geleid dat aan dit tehuis zijn naam werd verbonden.

Toen het Diaconiehuis in 1898 werd gebouwd, stonden er op deze plaats al een twaalfstal kleine woningen. Deze woningen werden veelal aangeduid met de naam "12 Apostelwoningen".

Het mag echter niet onvermeld blijven, dat deze 12 Apostelwoningen tot stand waren gekomen tijdens de ambtsperiode van Dr. J.L. Heldring.

Dr. Jan Lodewijk Heldring, geboren op 26 maart 1852 te Hemmen (Geld.) was van augustus 1882 tot augustus 1888 Hervormd predikant te Zandvoort.

De totstandkoming van deze woningen ging als volgt.

De diaconie gaf jaarlijks vier honderd gulden aan huur uit aan diverse personen. In de kerkeraadsvergadering van 8 december 1884 stelde diaken A. Zwemmer voor om in plaats van jaarlijks deze vier honderd gulden uit te geven, 10 woningen te bouwen onder één dak, waarvan de kosten op acht duizend gulden werden begroot.

Als financiering werd gedacht aan een hypotheek van het Grootboek der Nationale Schuld tegen een rente van 4% per jaar.

De kerkeraad keurde dit voorstel goed, echter onder voorwaarde dat de nodige stappen zouden worden ondernomen om een stuk terrein te verkrijgen van de Weledelgeboren heer A. de Favauge, Ambachtsheer van Zandvoort.

Voorts zouden twee diakenen met de heer C.A. Gerke gaan spreken ten einde een vermindering van de jaarlijkse rekening voor medicinale hulp te verkrijgen.

Een stukje van de Apostelwoningen

In de kerkeraadsvergadering van 4 februari 1885 las de voorzitter een brief van het Classicaal Bestuur d.d. 29 januari 1885 voor, waarin de goedkeuring werd verleend om zeven duizend gulden af te schrijven van het kapitaal op het Grootboek ten behoeve van de bouw van de diaconiewoningen.

Aan de plannen voor de bouw van die woningen was met voortvarendheid gewerkt, want in diezelfde vergadering toonde de heer Arend, gemeente-architect, die belast was met de bouw van de diaconiewoningen, de gedrukte bestekken en tekeningen daarvan. In het plan werden enige wijzigingen aangebracht.

Omdat enkele van de bestaande huisjes in zeer slechte staat verkeerden, werd besloten geen 10 nieuwe woningen maar 12 woningen te gaan bouwen bij een openbare aanbesteding.

Op 18 februari 1885 vond deze aanbesteding plaats. Ingekomen waren negen inschrijvingen, te weten:

- J. Koper	f. 7.650,-
- Petegem (1) en Bloemendaal (2)	- 6.840,-
- Schrikkema	- 6.316,22
- Slegers	- 6.477,-
- A. Groen	- 5.954,-
- A. Koper	- 5.874,-
- A. Koper Jr.	- 5.855,-
- C.K. van der Mije	- 4.877,-

Het werk werd gegund aan de laagste inschrijver C.K. van der Mije.

Met deze aannemer werd ook nog gesproken om de daken van de woningen te voorzien van een beschoten kap, maar omdat de meerkosten dan f. 55,- per woning zouden bedragen, werd van dit plan afgezien.

In de kerkeraadsvergadering van 30 juni 1885 deelde de voorzitter Ds. Heldring echter mede, dat hoewel vroeger door de kerkeraad was besloten op de diaconiewoningen geen beschoten kap te maken, dit ten gevolge van een misverstand toch was geschied voor circa f. 55,- per huisje.

De notulen vermeldde daarover het volgende:

"De vergadering ofschoon betreurende dat dit geld onnoodig wordt besteed acht zich genoodzaakt deze leverantie goed te keuren."

Omdat de eerste termijn van betaling vervallen was, had Ds. Heldring aan de firma Geupin en Van der Vlucht, bankiers te Haarlem verzocht dit bedrag tegen nader te bepalen condities voor te schieten. Genoemde firma ging hiermee accoord.

Om het tekort op de bouw van de woningen enigszins terug te brengen, werd in genoemde vergadering van 30 juni 1885 ook besloten nog een derde collecte "aan de huizen der ingeschrevenen" te houden tijdens de zomermaanden.

De eerste collecte had ongeveer f. 40,- en de tweede collecte ongeveer f. 200,- opgebracht.

De bouw van de 12 diaconiewoningen had een vlot verloop. Op 1 december 1885 waren de huizen voor bewoning gereed. Voor de kerkeraadsleden, die in vergadering bijeen waren gekomen aanleiding om eerst de gereed gekomen huizen te bezichtigen.

In deze kerkeraadsvergadering werd overgegaan tot vaststelling van een "voorlopig reglement, tot aanwijzing der beginselen en voorwaarden" waarop de nieuwe woningen in gebruik zouden worden gegeven.

Dit reglement luidde als volgt:

"Artikel 1

Onder diaconiewoningen worden verstaan de 12 huizen staande te Zandvoort bekend onder Sectie A en B op de terreinen in erfpacht aan de diaconie toebehorend.

Artikel 2

Deze diaconiewoningen zijn bestemd voor behoeftige weduwen van lidmaten onzer Ned. Hervormde Gemeente en zelve ook lidmaten, met of zonder kinderen, tegen welker Christelijken levenswandel en zedelijk gedrag geene bezwaren worden ingebracht bij de Kerkeraad.

Artikel 3

De weduwen mogen, zoo zij gehuwde kinderen hebben met goedkeuring van den Kerkeraad, met hen te zamen een diaconiehuus bewonen, mits deze medebewoners voldoen aan de eischen gesteld in het vorige artikel, laatste gedeelte en zich tevens verbinden om geheel of ten deele in het onderhoud der moeder en den overige mede inwonende kinderen te voorzien, zoolang dezen hulpbehoevend zijn.

Artikel 4

De vergunning tot het bewonen van een diaconiehuus geldt telkens voor twee maanden, te beginnen met de 1e januari en wordt geacht verlengd te zijn, wanneer er geene opzegging gedaan wordt door een der leden van den Kerkeraad, daartoe gemachtigd bij een Kerkeraadsbesluit.

Artikel 5

Tot zulk een besluit zal de Kerkeraad overgaan wanneer de bewoner der diaconiehuizen dezelve niet in behoorlijken staat bewonen of onderhouden; zij zijn gehouden de dakgoten schoon te maken, de mest behoorlijk onder den grond en niet tegen de muur der huizen te werpen; niet op houten vloeren in de woningen te hakken; alle schade zoo inwendig als uitwendig voor eigen rekening te laten herstellen; veranderingen, wijzigingen aanbouwselen in, aan of bij de diaconiewoningen aan de goedkeuring van den Kerkeraad te onderwerpen.

Artikel 6

In geval de bewoners der diaconiehuizen, bij overtreding van een der bepalingen in het vorige artikel en na ontvangen kennisgeving van een Kerkeraadsbesluit tot ontruiming van het door hen bewoonde perceel dit niet goedschiks en ter bepaalde tijd verlaten of in behoorlijke staat achter laten, zal de Kerkeraad hen van 1 tot 5 jaar alle diaconiebedeelingen onthouden.

Artikel 7

De Kerkeraad behoudt zich het recht voor om van de gezinnen, die volgens zijn oordeel daartoe in staat zijn, gedurende een of meer kwartalen des jaars een huur in te vorderen van 75 cent per week."

De kerkeraadsvergadering van 13 oktober 1885 had een bijzonder karakter, omdat in die vergadering twee notariële acten zouden worden gepasseerd. Daarom waren in de vergadering ook aanwezig de heren De Favauge, Ambachtsheer van Zandvoort, Mr. W.H. Smit, notaris te Heemstede en diens getuigen J. Snijer, koster en C. van der Werff Sr.

Eerst werd de erfpachtsacte gepasseerd waarbij de grond ter grootte van 7 are en 77 centiare voor de tijd van 99 jaar in erfpacht overging aan de Diaconie van de Ned. Hervormde Gemeente te Zandvoort.

De jaarlijks te betalen canon, ingaande 1886 bedroeg 5 cent per meter of wel totaal f. 38,85. In deze erfpachtsacte werden de 12 nieuw gebouwde woningen, die nog op naam stonden van de grondeigenaar en waarvan de waarde getaxeerd werd op f. 7800,-, eveneens gesteld op naam van de Hervormde Diaconie.

Nadat de notaris de acte had voorgelezen werd deze bekrachtigd door de handtekeningen van o.a. de heren De Favauge en Dr. Heldring.

Daarna werd de notariële acte gepasseerd tot afschrijving van f. 8000,- van het Grootboek Nationale Schuld.

De kerkeraadsvergadering van 3 november 1885 stond in het teken van de financiële afwikkeling van de 12 gebouwde woningen.

De bouwkosten bedroegen f. 6444,-. Om dit bedrag te kunnen betalen was f. 8000,- afgeschreven van het Grootboek Nationale Schuld. De werkelijke waarde van dit bedrag was slechts f. 5000,- en was te laag om de volledige bouwkosten te kunnen betalen. Om in het tekort te kunnen voorzien besloot de kerkeraad om de opbrengst van de in de zomer gehouden collectes daarvoor te bestemmen.

Voorts werden enkele effecten verkocht.

De firma Guepin en Van der Vlugt was bereid om het nog ontbrekende bedrag te lenen tegen 5% per jaar. Maar daarboven kwam nog eens 1% aan onkosten.

De kerkeraad vond dit te hoog en besloot dan ook niet in te gaan op het door de firma Guepin en Van der Vlugt gedane aanbod.

Dit was voor ouderling Groen aanleiding zich bereid te verklaren om het ontbrekende bedrag voor onbepaalde tijd tegen nader over één te komen condities voor te schieten.

De kerkeraad aanvaardde wel het aanbod van ouderling Groen en hoopte het voorgeschoten bedrag binnen een zo kort mogelijke tijd te kunnen terugbetalen.

Het Tehuis voor ouden van dagen aan de Nieuwstraat 10, dat in 1899 in gebruik werd genomen stond in Zandvoort bekend als "Diaconiehuis" van de Hervormde Kerk. Het tehuis was bedoeld voor vissersweduwen met hun kinderen en behoeftige ouden van dagen.

De naam Diaconiehuis is heel lang blijven bestaan.

In de vergadering van de centrale kerkeraad van 3 maart 1960 stelde diaken W. van der Werff voor om voortaan te spreken over het "Rusthuis van de Hervormde Gemeente" en niet langer of zo weinig mogelijk van "Diaconiehuis".

De nieuwe aanduiding van het tehuis heeft geduurd tot 11 juni 1970.

Toen vonden de diakenen het nodig om het Rusthuis een meer toepasselijke naam te geven. Besloten werd de naam te veranderen in Rusthuis "Hulsmanhof". Elders in dit boekje wordt over deze naamswijziging uitvoeriger geschreven.

In de vergaderingen van de kerkeraad kwam het Diaconiehuis regelmatig ter sprake. Meestal ging het over een verslaggeving van de financiële gang van zaken van het Tehuis.

Maar ook benoeming en ontslag van personeel was een periodiek onderwerp van discussie.

In de kerkeraadsvergadering van 9 december 1909 werd echter een geheel andere zaak aan de orde gesteld. Besloten werd voor de bewoners van de diaconiehuishuisjes een nieuwe bepaling in het leven te roepen, inhoudende dat de bewoners van de huisjes jaarlijks vóór 1 februari bij de kerkeraad schriftelijk moesten aanvragen of zij weer een jaar in de huisjes mochten blijven.

Het achterwege laten van een dergelijk verzoek had vergaande consequenties. De notulen van de bewuste kerkeraadsvergadering vermeldde daarover het volgende:

"Bij gebreke daarvan zal de kerkeraad oordelen dat een langer verblijf door hen niet wordt begeerd en zullen zij binnen 6 weken het huisje moeten verlaten".

Indien de kerkeraad op een gedaan verzoek afwijzend zou beschikken, dan was de bewoner van het huisje eveneens verplicht de woning binnen 6 weken te ontruimen. De kerkeraad besloot de nieuwe bepaling te laten drukken en in de huisjes op te hangen.

Het bestuur van Hulsmanhof werd gevormd door enkele diakenen. Meestal maakten de voorzitter, secretaris en penningmeester van de diakonie ambtshalve deel uit van het bestuur. Ook de directrice woonde deze besprekingen bij.

Voorts werden de bestuursvergaderingen bijgewoond door één of twee vrouwelijke gemeenteleden van de Hervormde Kerk. Gedurende vele jaren werden deze bestuurs-vertegenwoordigsters aangeduid met de naam van "regentes".

Nog weer later bestond het bestuur uit drie diakenen, de directrice en twee ambtenaren, die speciaal bij de opname van nieuwe bewoners een adviserende stem hadden.

Het aantal personen dat in Hulsmanhof verbleef bedroeg 24. Deze personen waren, behoudens enkele uitzondering, in Hulsmanhof opgenomen op kosten van verschillende gemeentebesturen. De correspondentie en afrekening over opnamekosten vonden plaats met de sociale diensten van die gemeenten.

Met de sociale dienst van Zandvoort, maar ook met alle andere sociale diensten bestond altijd een goede verstandhouding en de samenwerking was prima.

In Hulsmanhof verbleven niet alleen Zandvoortse inwoners. Ook personen uit andere gemeenten die een binding met Zandvoort konden aantonen werden in dit Tehuis opgenomen.

Dit laatste was het geval met de heer P.B. Hagebout. Hij kwam uit Haarlem en de kosten verbonden aan zijn verblijf in Hulsmanhof kwamen dan ook voor rekening van de gemeente Haarlem.

Bij brief van juni 1961 deelde de directeur van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst van Haarlem aan de heer Hagebout mede, dat burgemeester en wethouders van die gemeente hadden besloten om de zakgelden, die aan daarvoor in aanmerking komende Haarlemse verpleegden en verzorgden werden verstrekt, te rekenen met ingang van 1 januari 1961 te verhogen met één gulden per week. Dit

betekende dat het zakgeld voortaan wekelijks vier gulden zou bedragen.

Omdat de heer Hagebout voor rekening van de gemeente Haarlem in Hulsmanhof zat, kwam hij dus in aanmerking voor deze verhoging.

In voornoemde brief werd de heer Hagebout ook nog het volgende medegedeeld:

"Voorts hebben burgemeester en wethouders bepaald dat de onder de naam "scheergeld" aan sommige mannelijke verzorgden betaalde toeslag zal komen te vervallen. In de plaats daarvan zullen alle verzorgden - dus zowel dames als heren - voor zover zij althans zakgeld genieten, met ingang van 1 juli 1961 een wekelijkse uitkering "voor de verzorging van het uiterlijk" van f 0,75 ontvangen. In plaats van de oude f 3,- gaat u dus voortaan f 4,75 per week ontvangen, waarvan f 0,75 bestemd is voor "het uiterlijk". Voor de heren zal dit voor scheren (of scheermateriaal) en haarknippen zijn en de dames zullen (door overleg) in staat zijn periodiek hun haar te laten verzorgen en de door hen gewenste toiletartikelen aan te schaffen."

De steunverlening door de sociale diensten vond plaats ingevolge de bepalingen van de Armenwet en vanaf 1 januari 1965 de Algemene Bijstandswet.

Hoe in het verleden de armenverzorging wettelijk geregeld was, zal hierna in het kort worden verteld.

Bij de Grondwet van 1814 werd het armbestuur tot een aanhoudende zorg voor de regering verklaard. Hieraan werd in 1848 de verplichting van regeling door de wet toegevoegd. Deze aanvulling leidde tot de Wet van 1854 tot regeling van het armbestuur. Die Wet had tot doel om de overheidsbemoeiing op het terrein van de ondersteuning te beperken en zoveel mogelijk over te laten aan *kerkelijke en particuliere instellingen van weldadigheid*.

De Wet van 1854 werd in 1912 vervangen door de Armenwet, die de overheidsbemoeiing ten aanzien van de ondersteuning aanmerkelijk verruimde, hoewel ook toen nog werd vastgehouden aan het beginsel dat de overheid in de tweede plaats kwam en dat de hulp van kerkelijke en particuliere instellingen dus voorop ging. Wel was de overheidsondersteuning er onder meer reeds op gericht betrokkenen uit hun behoeftige omstandigheden te halen.

De armenverzorging geschiedde volgens de Armenwet van 1912 door de instellingen van weldadigheid.

Ingevolge artikel 3 van de Rompwet instellingen van Weldadigheid werd door burgemeester en wethouders jaarlijks een lijst opgemaakt van de in de gemeente aanwezige instellingen van weldadigheid.

Zo werd op de lijst per 1 januari 1919 als instelling van weldadigheid reeds genoemd "Diaconie der Nederduitsch Hervormde Gemeente" (later Diaconie der Nederlands Hervormde Gemeente), terwijl het voor de instelling beoogde bijzondere doel als volgt werd omschreven: "Bedeeling aan armen zijnde lidmaten dier Gemeente."

Voorts werd op de lijst aangegeven welke categorie werkzaamheden de betreffende instelling van weldadigheid nastreefde. Voor de diaconie van de Hervormde Gemeente van Zandvoort betrof dat:

- a. Onderstand met geld en levensbehoeften.
- b. Uitreiking van kleding, levensmiddelen, brandstoffen enz. aan behoeftigen.
- c. Huisvesting in vrije woningen of in woningen tegen verminderde prijs, in hofjes e.d.
- d. Verzorging in gestichten van oude lieden, gebrekkigen en maatschappelijk ongeschikten, wezen, voogdij-regerings en andere kinderen.
- e. Wijkverpleging

- f. Ondersteuning van zieken, herstellenden, kraamvrouwen e.d. met geld, versterkende middelen enz.

In de hierboven vermelde activiteiten zijn de plichten van de diakenen door de eeuwen heen zeer duidelijk te herkennen.

Met de inwerkingtreding van de Algemene Bijstandswet ingaande 1 januari 1965 kwam ook te verplichting tot het opmaken van de hierboven genoemde lijst van instellingen van weldadigheid te vervallen.

Uit het bovenstaande blijkt, dat in Zandvoort de Diakonie van de Hervormde Kerk als kerkelijke instelling van weldadigheid op het gebied van de armenverzorging werkzaam was. Als publieke instelling van weldadigheid was de Gemeentelijke Instelling voor Maatschappelijk Hulpbetoon als zodanig werkzaam. De taak van deze Instelling was het geven van normen en richtlijnen voor de hulpverlening ingevolge de Armenwet, tevens het verstrekken van geldelijke ondersteuning voor zover daarin niet werd voorzien door bijv. kerkelijke instellingen.

In verband met individuele beoordeling voor de hulpverlening kon van de aangegeven normen zowel naar boven als naar beneden worden afgeweken.

Naast grondnormen werden door deze Instelling o.a. richtlijnen gegeven voor studietoelage, kledingtoelage, toelage Ouden van dagen, huurtoelage, brandstoffentoe-lage, zak- en spaargeld.

Voor meerderjarige personen, die in inrichtingen, verzorgingstehuizen en rusthuizen werden verpleegd, werd het zakgeld ingaande 1 maart 1962 bepaald op drie gulden per week. Vergeleken met de gemeente Haarlem was de hoogte van deze zakgelduitkering dus één gulden lager.

Op 1 januari 1965 trad de Algemene Bijstandswet in werking. Deze wet kwam in de plaats van de Armenwet.

Met de inwerkingtreding van de Algemene Bijstandswet werd de Gemeentelijke Instelling voor Maatschappelijk Hulpbetoon opgeheven.

Per 1 januari 1965 werd de overheid op grond van de ABW verplicht gesteld bijstand te verlenen aan hen die niet over middelen konden beschikken c.q. die in omstandigheden dreigden te geraken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien.

De steunverlening, voorheen een zorg voor kerkelijke en particuliere instellingen, werd dus een taak van de overheid.

Burgemeester en wethouders zouden voortaan nu zelf op grond van de nieuwe wet (ABW) de uitkeringsnormen gaan bepalen.

Aan het einde van het jaar besloten burgemeester en wethouders zo af en toe om aan personen, die voor rekening van de sociale dienst in tehuizen waren opgenomen, ter gelegenheid van het aanstaande Kerstfeest een week extra zakgeld uit te betalen.

Toen dat besluit in Hulsmanhof bekend werd, kon men de blijdschap daarover op de gezichten van de bewoners aflezen.

Maar de bewoners werden ook wel geconfronteerd met minder prettige dingen. Dat was o.a. het geval aan het eind van 1970. De zak- en kleedgelden werden altijd op vaste tijdstippen uitbetaald, ongeacht of de penningmeester van Hulsmanhof deze gelden al van de betreffende sociale diensten had ontvangen. De financiële positie van Hulsmanhof was eind 1970 niet rooskleurig. Omdat de exploitatierekeningen enkele jaren achtereenvolgende saldi hadden vertoond, zat het bestuur van Hulsmanhof derhalve krap bij kas.

Op 7 december 1970 was het bestuur dan ook genoodzaakt om aan de bewoners de volgende mededeling te laten uitgaan.

"IN VERBAND MET DE SLECHTE FINANCIËLE POSITIE VAN HET RUSTHUIS IS HET BESTUUR GEDWONGEN MET INGANG VAN JANUARI 1971 DE UITBETALINGEN VAN HET ZAK- EN KLEEDGELD UIT TE STELLEN TOTDAT DE SOCIALE DIENST DEZE BEDRAGEN OP DE BANKREKENING VAN HET RUSTHUIS HEEFT OVERGEMAAKT. DIT BETEKENT DAT UITBETALING TUSSEN DE TWAALFDE EN VIJFTIENDE VAN ELKE MAAND ZAL PLAATS VINDEN"

Deze tijdelijke bestuursmaatregel kwam te vervallen toen Hulsmanhof weer meer financiële armsglag kreeg.

Aanstelling Jan en Lies de Roode tot vader en moeder van het Diaconiehuis

Het 55-jarig huwelijksfeest van Ome Jan en Tante Lies in hun woning in "Hulsmanhof"

"Hulsmanhof" stond vroeger in de volksmond bekend als Diaconiehuis. Het dankte deze naam aan het feit dat het beheerd werd door de diaconie van de Hervormde Kerk. Dit tehuis voor ouden van dagen stond een lange periode onder leiding van het echtpaar De Roode-Bol. Jan de Roode en zijn vrouw Lies waren zeer geliefd. Zij werden in Zandvoort meestal aangesproken met Ome Jan en Tante Lies.

De aanstelling van Jan en Lies de Roode tot vader en moeder van het Diaconiehuis had een bijzondere aanloop.

Jan de Roode vertelde zelf het volgende er over.

"Op een keer kwam de koster van de Hervormde Kerk Klaas Terol, bijgenaamd Klaas Vlakkie bij ons langs en vertelde toen dat het binnenkort wel beter zou gaan in het Diaconiehuis.

Er zou een echtpaar komen.

Tot onze grote verbazing kwam de volgende dag ds. Straatsma bij ons op bezoek en vroeg of wij er voor voelden om de leiding van het Diaconiehuis op ons te nemen."

Tot zover Jan de Roode.

Laten we nu eens zien wat de kerkeraadsnotulen vertellen over de aanstelling van het echtpaar De Roode.

Mej. Horstink had ingaande 1 april 1928 haar ontslag gekregen als directrice van het Diaconiehuis. In deze vacature moest dus worden voorzien.

In de kerkeraadsvergadering van 24 april 1928 werd gediscussieerd over de vraag of er wel opnieuw een directrice zou moeten worden benoemd of dat aan het hoofd van het Diaconiehuis een echtpaar als vader en moeder zou moeten staan.

De meningen hierover waren aanvankelijk verdeeld.

Na bespreking werd echter unaniem besloten een echtpaar als vader en moeder aan te stellen met een proeftijd van één jaar. Door middel van een advertentie in de Zondagsbode en in Pniël werden sollicitanten opgeroepen. Nadat uit de binnengekomen sollicitaties een keuze was gemaakt, had de kerkeraad een gesprek met een echtpaar uit Vlaardingen. Dit echtpaar bedankte echter voor een benoeming als vader en moeder.

En toen kwam het echtpaar De Roode-Bol ter sprake, die wel bereid was een benoeming te aanvaarden.

Op 27 april 1928 benoemde de kerkeraad het echtpaar De Roode-Bol tot vader en moeder van het Diaconiehuis op een jaarsalaris van f. 400,-.

Voorts werd besloten voor de moeder een werkvrouw toe te staan voor één dag in de week, behalve de extra hulp bij de schoonmaakdagen.

De installatie van het echtpaar De Roode werd vastgesteld op 30 april 1928.

Een jaar later op 22 april 1929 besloot de kerkeraad het echtpaar De Roode vast aan te stellen en het aanvangssalaris te verhogen tot f. 500,- per jaar.

Tenslotte stelde de kerkeraad op 31 mei 1929 nevenstaande instructie (aanstelling) vast:

De Kerkeraad had met de benoeming van het echtpaar De Roode een goede keus gedaan. Maar zij hebben het niet altijd gemakkelijk gehad. De oorlogsjaren 1940 - 1945 waren voor hen en de bewoners van het Huis wel heel moeilijke jaren.

Ruim 27 jaren hebben zij beiden de scepter gezwaaid.

Toen Ome Jan op 25 oktober 1955 de 65-jarige leeftijd bereikte, traden hij en zijn vrouw Lies terug als vader en moeder. Zij verhuisden op 4 juli 1956 naar Hulsmanstraat 6, een woning dicht bij het Rusthuis, waardoor het voor Tante Lies mogelijk was om van tijd tot tijd nog eens in het Rusthuis te assisteren.

Bij het klimmen der jaren kwamen Jan en Lies De Roode op 16 maart 1970 weer terug in het Rusthuis, maar nu als bewoners.

Hier voelden zij zich thuis en wilden dan ook niets liever dan hier hun laatste levensjaren doorbrengen.

Het pakte echter geheel anders uit. Hulsmanhof moest van hogerhand als bejaardenhuis sluiten. Het was begrijpelijk dat het echtpaar De Roode zich in 1973 tot het uiterste tegen deze sluiting heeft verzet.

Instructie. Vader en Moeder van
het Tehuis van Ouderling Wagens te Zandvoort

- Art 1 De Kerkeraad der Ned. Herv. Geme te Zandvoort stelt bij dezen aan het Vader en Moeder van zijn bovengem. Tehuis den Heere J. de Roode en May E. de Roode - Mol.
- Art 2 In deze aanstelling ligt opgesloten het gehele besluut van het Tehuis. het samenwonen en samenwerken met die verpleegden die niet den indruk mogen hebben dat zij in een gasthuis, maar in een huisgezin opgenomen zijn, het lezen van den Bijbel. het verplegen der zieken en het verder hun hand vindt om te doen. Zelfs onder begeleiding en met hulp van den Kerkeraad. speciaal van de Winkleren en den Winkleren van den Kerkeraad.
- Art 3 De Kerkeraad verzoekt hierom: zijn kosten wooning in het Tehuis. waarin de Vader en Moeder hun eigen, huuft door den Kerkeraad aan te wijzen verblijven hebben. inclusief, licht, brandstof. daerbij hulp aan een jaarl salaris van f 500
- Art 4 Deze aanstelling is voor onbepaalde tijd; opzeggingen moeten van beide kanten een half jaar van te voren geschieden. behoudens bijzondere gevallen.
- Art 5 Ingeval de Vader en Moeder megen overleden niet meer in staat zijn het werk te doen. bekken zij recht op aanblijvende kosteloze verpleging in het Tehuis.

Zandvoort 31 Mei 1929

A. K. Graafland

~~Winkleren.~~
~~P. van der Meer~~

~~W. A. M. J.~~
~~J. J. J. J.~~
~~P. R.~~

~~K. J. J.~~

~~W. J. J.~~

Bijna 8 jaren later - 1 februari 1981 - was Hulsmanhof toch verplicht haar poorten te sluiten. Jan en Lies De Roode namen toen hun intrek in het nieuwe Het Huis in het Kostverloren. In dit tehuis hebben zij nog enkele jaren naar tevredenheid mogen wonen.

Na een arbeidzaam leven overleed Jan de Roode (94 jaar) op 24 november 1984 en zijn vrouw Lies (95 jaar) op 4 augustus 1985.

Vernieuwingen in het Rusthuis

Toen het college van diakenen omstreeks 1959/1960 een begin maakte met het aanbrengen van vernieuwingen in het Rusthuis, brak er voor de diakenen, die tevens deel uitmaakten van het bestuur, een drukke tijd aan.

Want de voorbereiding van alle plannen, die men in de loop der jaren in Rusthuis hoopte te realiseren, zouden veel vrije tijd gaan kosten.

Het bestuur deed voor het uitvoeren van werkzaamheden meestal een beroep op een aantal lidmaten van de Hervormde Gemeente.

Voor bouwkundige werkzaamheden was dat de firma M. Koning en Zn. Twee bekende firmanten van dit bedrijf waren de broers Hendrik Jan en Jan Hendrik Koning.

Schilderswerkzaamheden werden uitgevoerd door de firma Klaas van der Mije en Zn. Firmanten van dit bedrijf waren Paul, Jan en Dirk van der Mije. De twee eerstgenoemde firmanten overleden respectievelijk op 10 februari 1966 en 19 januari 1972. Laatstgenoemde, Dirk van der Mije, maakte vele jaren deel uit van het college van diakenen, laatstelijk als voorzitter. Op 12 april 1964 trad hij af als diaken omdat hij zijn ambtsperiode er op had zitten.

Het is hierbij wellicht een goede gelegenheid om te memoreren dat diaken Dirk van der Mije als ambtsdrager trouwdiensten in de Hervormde Kerk bijwoonde. Hij was dan genooddaakt zijn schilderswerkzaamheden - ongeacht welk uur van de dag - te staken, om naar huis te gaan en zich te verkleden voor de kerkdienst. Na afloop van de trouwdienst stak hij zich weer in zijn werkkleren om de dagelijkse schildersarbeid te hervatten.

Electrotechnische werkzaamheden werden verzorgd door het Electrotechnisch Bureau Floor Zwemmer. Door het overlijden van de heer Zwemmer op 5 augustus 1977 kwam er een einde aan de samenwerking met dit bureau.

De firmanten Balledux (firmanten Bertus en Nico Balledux) zorgden altijd voor de vloerbedekking en stoffering en de firma Gansner (firmanten Hans en Bon Gansner) werd ingeschakeld voor sanitaire werkzaamheden.

De activiteiten die het bestuur ontplooidde, hadden tot gevolg dat in een periode van ruim 20 jaren in het Rusthuis, het latere Hulsmanhof, veel goede en nuttige voorzieningen tot stand zijn gekomen. Van al deze nieuwe voorzieningen hebben de bewoners van Hulsmanhof in ruime mate mogen profiteren.

Wij zullen trachten hierna de belangrijkste vernieuwingen op een rijtje te zetten en te vertellen hoe een en ander in zijn werk is gegaan.

Vernieuwing elektrische installatie en aanleg van zusteroproep- noodver- lichtings- en huistelefooninstallatie

Tegenslagen bleven het rusthuisbestuur niet bespaard. Dit was onder meer het geval toen het Provinciaal Electriciteitsbedrijf van Noord-Holland (PEN) zich bij brief van 9 november 1961 tot het bestuur wendde.

In deze brief werd meegedeeld, dat bij een gehouden inspectie was gebleken, dat de elektrische installatie in het rusthuis niet meer aan de door het PEN gestelde eisen voldeed. De geconstateerde gebreken betroffen in hoofdzaak:

- a. Het aantal aansluitpunten per groep was te groot, waardoor de installatie regelmatig overbelast werd.
- b. Verschillende gedeelten van het leidingnet waren verouderd en daardoor brandgevaarlijk.
- c. Door diverse uitbreidingen van het Rusthuis, o.m. door het bijvoegen van de Apostelwoningen, was de elektrische installatie van het gehele Rusthuis onoverzichtelijk geworden.

In bovenvermelde brief werd aan het bestuur het verzoek gedaan de elektrische installatie zo spoedig mogelijk door een erkend installateur in overleg met het PEN te laten reviseren.

De brief van het PEN eindigde met de volgende zin:

"Indien ons t.z.t. mocht blijken, dat U aan ons verzoek geen gevolg hebt gegeven, dan zullen wij, hoe ongaarne ook, genoodzaakt zijn de elektrische installatie van ons net af te schakelen tot het tijdstip, waarop de werkzaamheden gereed zijn."

De PEN-brief sprak dus duidelijke taal. Het bestuur moest op het punt van de electriciteitsvoorziening op korte termijn maatregelen nemen. Het bestuur stond derhalve met de rug tegen de muur. Welk besluit ook met betrekking tot de vernieuwing van de elektrische installatie zou worden genomen, het zou altijd veel geld gaan kosten.

Nu kwam de brief van 9 november 1961 voor het bestuur niet geheel onverwachts. Uit mondelinge contacten met PEN-ambtenaren, die de elektrische installatie hadden geïnspecteerd was reeds duidelijk gebleken dat deze installatie afgekeurd zou worden en derhalve vernieuwd moest worden.

Het bestuur had daarom reeds voorbereidende maatregelen genomen en contact opgenomen met het Electro Technisch Bureau F. Zwemmer te Zandvoort.

Het college van diakenen besloot reeds in haar vergadering van 6 november 1961 om aan het voornoemde Electro Technisch Bureau een prijsopgaaf te vragen voor:

- a. de vernieuwing van de lichtinstallatie van haar Rusthuis aan de Nieuwstraat, hoofdgebouw en de tien huisjes.
- b. de aanleg van een noodverlichtingsinstallatie.
- c. de aanleg van een bel- of zuster-oproepinstallatie

Uit het bovenstaande blijkt dat het bestuur van de gelegenheid gebruik maakte om - nu de heer Zwemmer toch met de electriciteitsleidingen aan de gang moest - ook prijsopgaaf te vragen voor de aanleg van een noodverlichtingsinstallatie en een zuster-oproepinstallatie. Later zou daar nog bijkomen de aanleg van een huistelefooninstallatie.

Het bestuur had de heer Zwemmer mondeling toestemming gegeven om over de

vernieuwing van de elektrische installatie contact op te nemen met het PEN te Bloemendaal en de brandweercommandant te Zandvoort.

Op 18 november 1961 gaf de heer Zwemmer een prijsopgaaf met toelichting over voornoemde plannen.

Het bestuur en de diakenen bespraken de prijsopgaaf en toelichting uitvoerig.

Op 28 maart 1962 werd aan de heer Zwemmer de opdracht verstrekt tot het vernieuwen van de gehele elektrische installatie inclusief de voorgenomen voorzieningen zoals zusteroproep, noodverlichting en huistelefoon.

De vernieuwing moest echter wel in fasen worden uitgevoerd. Om een aanvang te maken was daartoe voor 1962 f. 2000,- uitgetrokken. Het bestuur deelde in de brief nog uitdrukkelijk mede, dat dit bedrag niet mocht worden overschreden.

Omdat het bestuur de uitvoering van de werkzaamheden over een aantal jaren wilde spreiden, duurde het tot eind 1967 dat de werkzaamheden voltooid waren.

De kosten bedroegen:

- Elektrische installatie	f. 18.926,21
" - Zuster-oproep	- 5.983,47
" - Noodverlichtings	- 2.078,80
" - Huistelefoon	- 773,55
Totaal	<hr/> f. 27.762,03

De voltooiing van deze werkzaamheden betekende, dat de bewoners van Hulsmanhof een modern Tehuis hadden gekregen.

Het bestuur van het Rusthuis heeft altijd de voorgenomen plannen tot het aanbrengen van voorzieningen vóóraf in het Hervormd Kerkblad bekend gemaakt. Veelal gingen deze mededelingen gepaard met een oproep om een financiële bijdrage voor de onderhavige voorziening. En zo geschiedde het ook met de plannen om in het Rusthuis een oproepinstallatie aan te leggen.

In het Hervormd Kerkblad van 8 februari 1964 kwam de volgende mededeling voor.

"Rusthuis

Wie helpt ons uit de brand?

In ons Rusthuis aan de Nieuwstraat staan we op het ogenblik voor enkele problemen, die in de kortst mogelijke tijd tot een oplossing gebracht moeten worden.

Wie is in de gelegenheid ons financieel te helpen?

Waarschijnlijk wel vele gemeenteleden.

Het gaat om het aanleggen van een oproepinstallatie, waardoor alle bejaarden vanuit hun kamer de directrice kunnen waarschuwen. De kosten hieraan verbonden bedragen ongeveer f. 2700,-.

In tijden van ziekte geeft het de bejaarden een grote innerlijke rust d.m.v. de oproepinstallatie de directrice of verpleeghulp te kunnen roepen.

Uw giften hoe klein ook, zullen misschien gezamenlijk een groot bedrag gaan vormen waardoor de oproepinstallatie in het Rusthuis aangelegd kan worden.

Gireer op gironummer 64277 t.n.v. Diaconie Hervormde Gemeente te Zandvoort of overhandig Uw bijdrage aan één der diakenen.

Onze hartelijke dank voor Uw medewerking.

Het bestuur"

Deze hartekreet van het bestuur bleef niet onbeantwoord. Reeds in het kerkblad van 7 maart 1964 werden de eerste giften verantwoord. Totaal f. 191,50.

De Hervormde Zondagschool kwam het leuke initiatief om een voetbalwedstrijd op zaterdag 16 mei 1964 te organiseren tussen de groepen "Dennenoord" (Noord) en "De Ark" (Zuid) waarvan de opbrengst ook ten goede zou komen van de oproepinstallatie.

Deze wedstrijd vond plaats op het handbalterrein Zandvoortmeeuwen aan de Van Lennepweg. De stoot hiertoe werd gegeven door de heer W. Jansen, die destijds leider was van de Zondagschool "Dennenoord" in Noord.

In het Hervormd Kerkblad van 16 mei 1964 kwam o.a. de volgende oproep voor.

"Hierbij nodigen wij u allen uit (van 5 tot 80 jaar)

deze wedstrijd te komen bijwonen en dit jeugdig enthousiasme te honoreren. U zult er geen spijt van hebben. De kosten hoeven geen bezwaar te zijn.

Entrée: minimum 25 cent, maximum: onbeperkt.

De opbrengst van deze sportieve strijd is weer bestemd voor de oproepinstallatie in het Hervormd Rusthuis. We gaan door en rekenen op U allemaal! De jongeren voor de ouderen!

Komt U allemaal zaterdag 16 mei, 6 uur n.m. naar de Van Lennepweg?

Dan wint het Rusthuis het in elk geval!"

Na afloop van de wedstrijd kon de opbrengst ad. f. 35,40 aan het saldo t.b.v. de oproepinstallatie worden toegevoegd.

Een ander vermeldenswaardig feit is, dat de leerlingen van de Wilhelminaschool geld bijeen hadden gebracht door het houden van een oud-papieraktie.

Op vrijdag 4 september 1964 werd de opbrengst van deze oud-papieraktie ad f. 76,15 door twee leerlingen van de Wilhelminaschool in aanwezigheid van één der diakenen overhandigd aan de directrice van het Rusthuis Zr. E. de Beer. De directrice was ten zeerste verrast door deze spontane aktie.

Het is begrijpelijk dat ook de diakenen en het bestuur van het Rusthuis met instemming kennis namen van de hierboven vermelde resultaten.

Vernieuwing Keuken en Trap

In 1961 was het bestuur van mening dat de keuken nodig aan vernieuwing toe was. Tegelijkertijd zou ook de trap, die zich in de hal tussen de keuken en bijkeuken bevond, vernieuwd worden. Deze trap was erg steil en was daardoor voor de toch al oudere bewoners van het tehuis, met name voor hen, die hun slaapkamers op de eerste étage hadden, levensgevaarlijk.

Voor het bestuur was dat aanleiding om in deze gevaarlijke situatie verandering te brengen.

Het bestuur kwam in contact met architect W. Kelder uit Bussum. Hij was bereid de vernieuwing van de keuken te realiseren en de trap door een nieuwe te vervangen. De architect diende een plan in voor deze werkzaamheden. Het resultaat was dat het bestuur zich met het ingediende plan kon verenigen.

De kosten waren door de architect begroot op f. 6970,-.

De vernieuwing van de keuken betrof het aanbrengen van een nieuw keukenblok.

Het probleem van de steile trap werd op de volgende wijze opgelost.

In de hal werd voor het bestaande trapgat een plateau gemaakt met een hoogte van enkele treden. Vanaf dit plateau kwam er een nieuwe trap naar boven. Deze trap was minder steil en voor de gebruikers ervan minder gevaarlijk.

Het totaalbedrag van de kosten voor de vernieuwing van de keuken en de trap inclusief de levering van de vloer- en trapbekleding werd vastgesteld op f. 6970,- (begrotingsbedrag).

Met de architect was hiervoor een betalingsregeling opgesteld. Er hoefde geen rente te worden betaald.

In 1962 werd aan de architect f.2000,- betaald, terwijl voorts jaarlijks van 1963 tot en met 1971 (9 termijnen) f. 500,- werd uitgekeerd.

In 1972 werd de laatste termijn van f. 470,- betaald.

In 1970 werd de keuken nog verrijkt met een nieuw fornuis, geschikt voor het koken voor ongeveer 30 personen. De kosten van dit fornuis bedroegen f. 2600,-. Ondanks dat op de begroting voor het jaar 1970 slechts f. 1000,- was uitgetrokken voor een nieuw fornuis, gaven de diakenen op 3 februari 1970 toch hun fiat voor de aankoop.

Meubilair recreatiezaal

De grote zaal waar de bewoners van het rusthuis dagelijks hun maaltijden gebruikten, maar ook overdag voor de gezelligheid veel vertoefden, werd aangeduid met conversatie- of recreatiezaal.

Het aanzien van deze zaal was niet erg fraai omdat het meubilair in deze zaal voornamelijk bestond uit verschillende stoelen, die afkomstig waren van personen die deze stoelen aan het rusthuis hadden geschonken. Van de 24 stoelen in de zaal waren er begin 1962 nog maar 4 stoelen van dezelfde soort aanwezig.

Ook de twee kasten die in de zaal waren opgesteld maakten het aanzien er niet mooier op.

Het was dan ook begrijpelijk dat het bestuur van het Rusthuis al meermalen de wens had geuit om dit meubilair op te ruimen. Maar de consequentie hiervan zou zijn dat er nieuwe meubelen zouden moeten worden aangeschaft, hetgeen weer financiële gevolgen zou hebben. Maar geld voor deze aanschaf was er niet! En de diakenen wilden uit de gewone middelen van de diakonie daarvoor geen gelden beschikbaar stellen.

Een oplossing werd gevonden door te besluiten aan gemeenteleden van de Hervormde Kerk een financiële bijdrage voor de aanschaf van het meubilair te vragen.

De heer Tilstra, die destijds administrateur was van het Rusthuis, had het genoeg om op 5 januari 1962 van een onbekende gever een bedrag van f. 500,- te ontvangen bestemd voor de aankoop van nieuwe stoelen. Bij ontvangst van dit bedrag vertelde de heer Tilstra aan de persoon die het geld namens iemand overhandigde, dat de kosten verbonden aan de aanschaf van de nieuwe stoelen zeker f. 3000,- of meer zouden gaan bedragen.

Tot zijn grote verrassing werd hem op 18 januari 1962 door dezelfde persoon ook nog f. 2500,- overhandigd. Daar werd echter nog wel aan toegevoegd dat het eventueel nog ontbrekende bedrag door andere personen bijeengebracht moest worden.

En dat deed de heer Tilstra ook. Bij brief van 26 januari 1962 wendde hij zich, namens

het college van diakenen, tot Jhr. P.N. Quarles van Ufford te Vogelenzang met verzoek ook een bijdrage te geven in de kosten van aanschaf van het nieuwe meubilair. Bij brief van 3 februari 1962 reageerde Jhr. Quarles van Ufford positief. Hij deelde mede, dat hij opdracht had gegeven een bedrag ad. f. 250,- voor dit doel over te maken.

Per brief van 21 juni 1962 bedankte de heer Tilstra voor de ontvangen gift. In totaal werd aan giften ontvangen een bedrag van f. 4975,-. Van dit bedrag werd ongeveer f. 4000,- bestemd voor de meubilering van de recreatiezaal en f. 975,- werd gereserveerd voor de vernieuwing van de trap en keuken.

De brief aan Jhr. Quarles van Ufford eindigde als volgt:

"Al deze werkzaamheden zijn nu klaar en het college van diakenen zal het zeer op prijs stellen als U eens een kijkje wil gaan nemen in ons met bescheiden middelen vernieuwd Rusthuis."

Uit deze woorden blijkt dat de diakenen blij waren met de tot standgekomen modernisering.

Eind 1967 was het college van diakenen erg verontwaardigd. Aanleiding daartoe was een zinsnede in de brief van 6 november 1967 van de Hoofdingenieur-Directeur van de Volkshuisvesting en Bouwnijverheid in de provincie Noord-Holland aan het college van Burgemeester en Wethouders van Zandvoort. Deze brief was een antwoord op de brief van burgemeester en wethouders d.d. 29 september 1967 waarin werd gevraagd of van de zijde van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening medewerking was te verwachten aan een plan tot uitbreiding met 120 bedden van het bestaande bejaardencomplex Het Huis in de Duinen.

Voornoemde Hoofdingenieur-Directeur kwam na een uitvoerige toelichting tot de conclusie een uitbreiding van Het Huis in de Duinen te moeten ontraden.

De gewraakte zinsnede in de brief van 6 november 1967 waarover de diakenen nogal ontstemd waren luidde:

"Hierbij dient te worden aangetekend, dat er in het R.K. tehuis "Sterre der Zee" circa 30 bejaarden worden verzorgd en dat er in het zeer verouderde "Rusthuis van de Diaconie der Ned. Hervormde Gemeente" 24 bejaarden worden gehuisvest. Ook het gemeentelijk verzorgingstehuis moet als verouderd worden bestempeld en de daarin gehuisveste (ongeveer 13) bejaarden zullen door Uw bemiddeling ongetwijfeld in een nieuw te bouwen tehuis worden ondergebracht, teneinde het bestaande pand aan zijn bestemming te kunnen onttrekken".

De ontstemming van de diakenen was begrijpelijk. De diakenen hadden immers in verband met het in werkingtreden van de Wet op de Bejaardenzorg op 1 mei 1963 uitvoering gegeven aan een reeks van vernieuwingen, teneinde aan de eisen, die de Wet en de uitvoeringsverordeningen verlangden, te voldoen.

De diakenen lieten het er dan ook niet bij zitten.

In de raadsvergadering van maandag 18 december 1967 kwam de uitbreiding van Het Huis in de Duinen aan de orde. Het raadslid W. van der Werff (ook voorzitter van de diakonie) hield een uitvoerig betoog waarin hij zijn misnoegen over de uitslatingen in de brief van de Hoofdingenieur-Directeur over het verouderde bejaardentehuis van de Diaconie van de Hervormde Kerk niet onder stoelen en banken stak.

Hij memoreerde uitvoerig welke verbeteringen allemaal in het Tehuis waren aangebracht. De heer van der Werff vervolgde:

"Deze maand is de modernisering van Hulsmanhof gereed gekomen en juist daarom is deze zinsnede zo denigrerend, omdat de heer Ottevangers hiervan op de hoogte moet zijn."

Tenslotte nodigde hij de dames en heren van de Raad uit om zich in het Rusthuis op de

hoogte te stellen van de accommodatieverbeteringen, waarvan de kosten ± f. 85.000,- hadden bedragen. Raadslid van der Werff deelde voorts nog mede, dat voor dit bedrag geen cent subsidie door de overheid was verleend, hoewel dit wel door het college van diakenen was aangevraagd.

Raadslid van der Werff beëindigde zijn betoog met de volgende woorden:

"Op deze subsidieaanvraag is door volkshuisvesting nog niets eens gereageerd met een afwijzing. Dit was toch wel het minste wat wij aan medewerking konden vragen."

Bij brief van 30 december 1967 aan de Centrale directie van de Volkshuisvesting en de Bouwnijverheid in de provincie Noord-Holland reageerden de diakenen als volgt:

"Het trof ons onaangenaam dat in Uw mededeling over de bejaardentehuizen in Zandvoort het Rusthuis der Hervormde Gemeente als zeer verouderd werd bestempeld.

Het is U daarbij zeer zeker ontgaan dat het tehuis de laatste drie jaren enige grote verbouwingen heeft ondergaan, waarmede wij hebben voldaan aan de eisen die werden gesteld door het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland inzake de verordening op de Bejaardenoorden."

Nadat in bovenvermelde brief voorts de tot stand gekomen verbouwingen nog eens waren weergegeven, werd ook voornoemde Centrale Directie door de diakenen uitgenodigd om de aangebrachte accommodatieverbeteringen in ogenschouw te nemen. Of aan deze uitnodiging ooit gevolg is gegeven, is niet bekend, wel dat het nog ruim 13 jaren zou duren, alvorens het z.g. "verouderde" Rusthuis werd gesloten.

Verbouwing Rusthuis 1965

Op 12 augustus 1965 gaven Burgemeester en Wethouders van Zandvoort nevenstaande bouwvergunning af.

De verleende bouwvergunning vormde de basis voor het uitvoeren van een aantal omvangrijke verbouwingen.

Deze betroffen o.a.:

- Brandtrappen en nooduitgang en andere beveiligingsmaatregelen.
- Vier éénpersoonsskamers met elk een eigen toilet voor personeelsleden op de zolderverdieping
- Badkamer en toilet t.b.v. directrice
- Tweede douchecel en een grote moderne badkamer voor de bewoners
- Spreek- bestuurskamer en kantoorruimte
- Vernieuwing dak en goten

BOUWVERGUNNING

Afd. Bouwplannen No. 67

Bouwkosten f 15.000,--

Leges f 75,-

Aantal bijlagen:

1 bouwverzoekschrift;
3 stuks tekeningen;
bladen omschrijving;
statistische berekeningen

Burgemeester en Wethouders van Zandvoort

Gelezen een op 11 juni 1965 ingekomen schrijven met bijlagen van

J.H.Koning, wonende te Zandvoort

Haltestraat No. 62

gemachtigde van Bestuur v.h. Rusthuis Ned. Hervormde Gemeente Zandvoort,

p/a Nieuwstraat No. 10 houdende verzoek vergunning te verlenen tot

het ged. veranderen van het perceel aan de Nieuwstraat no. 10

Gelet op de Woningwet en op de Bouwverordening der gemeente ZANDVOORT:

BESLUITEN:

(behoudens rechten van derden)

vergunning te verlenen aan het Bestuur v.h. Rusthuis der Ned. Hervormde Gemeente

p/a Nieuwstraat No. 10, tot Zandvoort

het gedeeltelijk veranderen van het perceel Nieuwstraat 10

op een terrein, kad. bekend: Gemeente Zandvoort Sectie C No. 5194 ged.

overeenkomstig de ingediende aanvragen, tekeningen en bescheiden, waarvan bijbehorende exemplaren als bijlagen bij dit advies worden gevoegd, evenwel onder bepaling, dat:

1. door Burgemeester en Wethouders of van hunnentwege rooijing en peil worden aangewezen, vóór welke aanwijzing niet met de werkzaamheden mag worden aanvangen;
2. de bergruimte op de zolder geheel gesloten wordt zoals in rood op de tekening is aangegeven;
3. in de op de zolder te maken kamers, gang en trapportaal plafonds van cementmortel op steengas worden aangebracht;
4. dezelfde plafonds als onder 3 omschreven ook tegen de onderzijde van de houten trappen worden aangebracht;
5. de in de trappenhuis aan te brengen "rookverende" wanden worden uitgevoerd in gewapend glas gevat in hardhouten regelwerk;
6. de tot het trappenhuis toegang gevende deuren worden voorzien van een inrichting tot automatische sluiting;
7. voldoende brandblusmiddelen worden aangebracht waarvan soort en plaats dient te worden vastgesteld in overleg met de commandant van de plaatselijke brandweer;
8. de onderlinge afstand van de spijlen van het balkonhek maximaal 11 cm wordt;
9. de ijzeren balkonhekken en brandtrappen termisch verzinkt of van een andere beschermende metaallaag worden voorzien;
10. overeenkomstig art. 90 der bouwverordening kennis gegeven wordt van de aanvang der werkzaamheden.

Vervanging Verwarmingsinstallatie

Vroeger was de verwarming in het Rusthuis slechts een eenvoudige kachel. Later werden de vertrekken in het Rusthuis verwarmd door een met kolen gestookte verwarmingsinstallatie. De ketel van deze installatie stond in de kelder.

Tijdens het stookseizoen kwam de heer J.B. van Duijn tweemaal per dag naar het Rusthuis om de ketel op te stoken.

Voor deze werkzaamheden kreeg hij als "stookloon" f. 50,- per maand uitgekeerd.

In 1965 achtte het bestuur de tijd gekomen om de kolenverwarmingsinstallatie te vervangen door een oliestookverwarmingsinstallatie.

Nadat enkele offertes waren ontvangen, werd besloten de werkzaamheden voor de ombouw tot een oliestook c.v.- installatie op te dragen aan het Bureau Technisch Werk te Zandvoort voor een totaalbedrag van f. 10.546,- exclusief ingraven tank en hak- en breekwerk. Per brief van 12 april 1965 werd het Bureau Technisch Werk hiervan op de hoogte gesteld.

De totale vervangingskosten bedroegen uiteindelijk f. 12.542,05.

Voor de financiering van deze investering werd een geldlening aangegaan van f. 10.000,- bij de Financieringsmaatschappij "Tractie" N.V.

Dit bedrag moest in 120 maandelijkse termijnen worden afgelost. Elke termijn was groot f. 116,66 (f. 83,33 aflossing en f. 33,33 rente). De rente voor deze lening bedroeg ongeveer 7%.

De nieuwe oliestookverwarmingsinstallatie voldeed uitstekend. Het resultaat was dat het brandstofverbruik in 1965 met bijna f.800,- was gedaald.

Brandtrappen

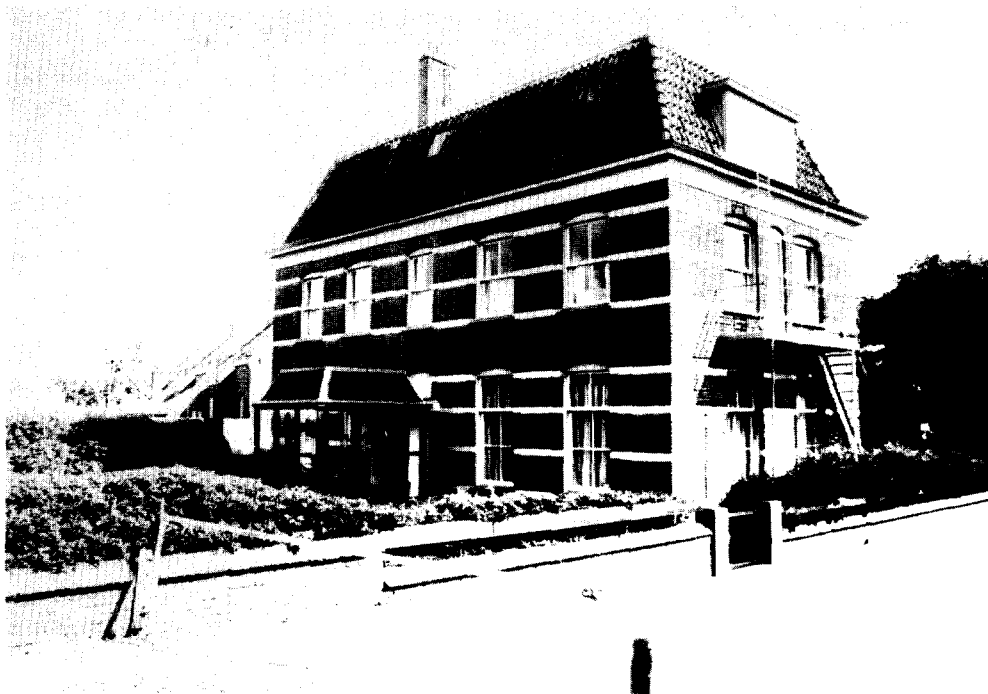
Op 28 mei 1964 vervoegde de heer P. Vos, bewoner van het Hervormd Rusthuis, zich op het Raadhuis. Hij kwam daar een inschrijvingsformulier halen voor het nog te bouwen algemeen bejaardenhuis in het Kostverloren.

Bij die gelegenheid beklagde hij zich erover dat in het Diaconiehuis geen brandtrap vanaf de verdieping, waar de slaapkamers gelegen waren, aanwezig was. Het is begrijpelijk, dat het gemeentebestuur na deze klacht actie ging ondernemen. Het is de plicht van het bestuur en de directie van een bejaardenhuis om er voor te zorgen dat de veiligheid van haar bewoners zijn gewaarborgd.

De heer J. Zeepvat, commandant van de vrijwillige brandweer, had reeds eerder een onderzoek ingesteld naar de brandveiligheid van het Diaconiehuis.

Dit onderzoek had er toe geleid, dat in verband met de brandveiligheid de hieronder vermelde voorzieningen waren getroffen.

- verbetering van de elektrische installatie
- aanbrengen van een noodverlichting
- dichtmaken van de houten veegluiken in de schoorstenen op de zolder
- het verwijderen van alle brandbare opslag van de zolder
- ketelhuis van de centrale verwarming brandvrij maken
- plaatsen van enkele brandblusapparaten, t.z.t. vervangen door slanghaspels

De brandtrap aan de westzijde

Hoewel ook het aanbrengen van een brandtrap of glijgoot door de commandant van de brandweer als eis was gesteld, was aan de uitvoering daarvan ten tijde van het bezoek van de heer Vos aan het Raadhuis, nog geen gevolg gegeven.

Op 3 december 1964 stuurden burgemeester en wethouders van Zandvoort een brief aan het bestuur van het Rusthuis der Diaconie der Nederlands Hervormde Gemeente. Het onderwerp van die brief laat zich na het voorafgaande raden. "aanbrengen brandtrappen c.a. diaconiehuus."

In de brief werd gerefereerd aan het door de heer Zeepvat als commandant van de vrijwillige brandweer ingestelde onderzoek naar de brandveiligheid van het Diaconiehuus en aan de naar aanleiding van dat onderzoek door het bestuur van het Rusthuis aangebrachte verbeteringen.

De brief vervolgde dan:

"Tot op heden ontbreekt echter een noodzakelijke vluchtweg voor de bewoners van de 1e etage. Ook is het trappenhuis nog niet rookvrij afgesloten.

Wij zijn van mening dat op de volgende wijze aan deze gevaarlijke situatie een eind zal kunnen worden gemaakt.

Aan de oostzijde van de gang ware een smalstalen balkon aan te brengen, uitkomende op het trapbordes ter hoogte van de huidige onderdorpel van het raamkozijn en liggende boven de nok van het zadeldak van de daar aanwezige uitbouw. Dit balkon moet worden doorgetrokken tot het naastliggende raam om ook de bewoner van de kamer, welke uitkomt op het trappenhuis, een eigen vluchtmogelijkheid te verschaffen. Vanaf dit balkon kan evenwijdig aan de gevel een stalen brandtrap naar de begane grond leiden. De schuiframen in de hiervoor

genoemde raamkozijnen, zullen dan vervangen moeten worden door stolpramen.

Aan het andere einde van de gang, d.w.z. aan de westzijde van het gebouw, kan een analoge oplossing worden aangebracht. Hiervoor zal een raamkozijn veranderd moeten worden in een deurkozijn en eveneens aan de gevel een klein stalen balkon en een stalen brandtrap aangebracht moeten worden.

De rookvrije afsluiting van het trappenhuis zou het beste kunnen geschieden op de eerste verdieping, ongeveer ter plaatse van het hiervoor genoemde trapbordes.

Wij dringen er bij uw bestuur op aan bovengenoemde maatregelen, in het belang van de veiligheid van de bejaarden van uw tehuis, zo spoedig mogelijk tot stand te brengen.”

De brief van burgemeester en wethouders was niet alleen een aansporing voor het bestuur om de brandtrappen aan te brengen, maar gaf tevens een pakkend advies op welke wijze het aanbrengen van de brandtrappen op de beste manier zou kunnen geschieden.

Het bestuur van het Rusthuis was zich bewust van de brandgevaarlijke situatie voor de bewoners en gaf dan ook gevolg aan het advies van burgemeester en wethouders.

De firma Gansner kreeg opdracht voor het aanbrengen van de brandtrappen.

Eind 1965 was het zover. De brandtrappen werden aan het Huis gemonteerd en het Rusthuis was daardoor weer een stukje veiliger geworden.

De heer Vos heeft nog mogen meemaken dat de brandtrappen, mede door zijn toedoen, werden aangebracht.

Hij heeft echter niet mogen beleven zijn intrek te nemen in het nieuwe bejaardenhuis in het Kostverloren. Dit nieuwe tehuis kwam pas in het voorjaar van 1973 gereed.

Financiering van de bouwactiviteiten

In de voorgaande beschrijving hebben wij gezien dat het in Hulsmanhof in de periode 1960/1970 bruiste van activiteiten, die verband hielden met de renovering van het Tehuis. Successievelijk vonden diverse verbouwingen plaats. Dit was mede te danken aan een actieve beleidsvoering van het bestuur.

Omdat met deze bouwactiviteiten veel geld gemoeid was, kan de vraag worden gesteld op welke wijze het bestuur deze renovatie van het Tehuis financierde.

In dit hoofdstuk zullen wij trachten een beeld te geven van de door het bestuur gekozen financieringen.

Het voornemen om over te gaan tot een bepaalde verbouwing, was altijd aanleiding om hiervan tijdig in het Hervormd Kerkblad mededeling te doen. Gemeenteleden en andere meelevende personen werden op deze wijze in de gelegenheid gesteld een financiële bijdrage voor dat doel te geven.

Ook voor roerende zaken hanteerde het bestuur deze stelregel van publiciteit. Als voorbeeld kan hier worden vermeld dat in maart 1961 een zeven meter lange vlaggemast voor het Rusthuis werd geschonken. De opmerking later in het kerkblad "wie schenkt ons een vlag met wimpel", was voor een ander persoon prompt de aanleiding om de vlag ook daadwerkelijk te schenken.

Voor het aanschaffen van een rolstoel werd spontaan een gift van f. 350,- geschonken.

In het voorjaar van 1962 kreeg de zuster van het Rusthuis twee honderd gulden. Met dit geld mocht iets extra's worden gedaan voor de bewoners tijdens de Paas- en Pinksterdagen. Het Rusthuis mocht zo in de loop der jaren vele hartverwarmende reacties ontvangen, die de bewoners maar ook het personeel goed deden.

Een andere mogelijkheid om aan geld te komen was het bankkrediet.

Alle financiële transacties van het Rusthuis liepen via de Algemene Bank Nederland te Zandvoort. Met de bank was een regeling getroffen welke inhield dat Hulsmanhof gelden mocht opnemen tot een bedrag gelijk aan de waarde van het effectenbezit van de diakonie.

De diakonie leende ook nog eens f. 8000,- aan het Rusthuis om de verbouwingen te stimuleren.

Tenslotte was er nog een mogelijkheid om aan het gewenste kapitaal voor de renovatie te komen. Het bestuur maakte in overleg met het college van diakenen van die mogelijkheid gebruik en wel door het afsluiten van een hypothecaire geldlening.

Bij akte van 15 november 1966 werd ten overstaan van notaris P. Meijer te Amsterdam tussen de Stichting Nutsspaarbank te Haarlem en de Diakonie van de Hervormde Gemeente Zandvoort een hypothecaire geldleningsovereenkomst gesloten. De hoofdsom van deze lening bedroeg f. 38.000,-, rente 7% per jaar. Het hoofdgebouw Nieuwstraat 10 en de woningen Diaconiedwardsstraat 1,3,5 en 7 golden als onderpand. Deze overeenkomst van geldlening was echter geen lang leven beschoren.

De lening werd op 8 oktober 1968 vervroegd afgelost. Per gelijke datum kwam via voornoemde notaris Meijer tussen de Stichting Nutsspaarbank te Haarlem en de Diakonie een nieuwe geldleningsovereenkomst tot stand.

De hoofdsom van deze geldlening bedroeg nu f. 49.000,-, rente eveneens 7% per jaar. Het onderpand bleef hetzelfde. Voornoemde geldlening was aangegaan voor een periode van 5 jaren behoudens stilzwijgende continuatie en betrof het recht van eerste hypotheek.

Tussentijds en wel op 7 maart 1967 werd door bemiddeling van notaris P. Meijer te Amsterdam nog een hypothecaire geldleningsovereenkomst gesloten. Mevrouw G. Mijns-Bolding te Zandvoort leende aan de Diakonie f. 12.000,- met het recht op tweede hypotheek. De rente bedroeg 6½%.

De lening gold voor een periode van 3 jaren. In drie jaarlijkse termijnen van f. 4000,- werd de hoofdsom terugbetaald.

In september 1967 had het bestuur een verbouwingsplan gereed om de verdere modernisering van Hulsmanhof uit te voeren.

Onder het hoofd "leent U ons f. 39.000,-" verscheen in het Hervormd Kerkblad van 16 september 1967 een oproep aan de gemeente om op deze door de diakonie uitgeschreven geldlening in te tekenen.

Naast deze algemene oproep in het kerkblad werd ook een aantal individuele gemeenteleden benaderd met een circulaire, welke als volgt luidde:

RUSTHUIS HERVORMDE GEMEENTE ZANDVOORT

"Zoals u misschien in het Kerkblad gelezen hebt, is er nog een bedrag van f. 39.000,- nodig om de totale modernisering te laten uitvoeren. Inmiddels werden de eerste toezeggingen voor deelname aan de lening reeds ontvangen, maar omdat wij menen dat ook u tot de kern van onze kerkelijke gemeente behoort, nemen wij de vrijheid u nog eens op onze lening te attenderen.

Eind 1966 werden twee nieuwe kamers bij het huis getrokken en deze maand zijn

wij begonnen met de laatste vernieuwing: een moderne badkamer met aparte douchegelegenheden, fietsenberging voor het personeel, weer 2 éénpersoonskamers + toiletten en een dienstruimte voor algemeen gebruik. Dit vertrek kan dienst doen als spreek- of behandelkamer voor doktoren, wachtkamer voor bezoekers, eetkamer personeel en kantoor.

Het bestuur heeft zich langdurig beraden op de financiering van dit object en heeft uiteindelijk besloten om hiervoor allereerst een beroep op de gemeenteleden van onze kerk te doen. Het is begrijpelijk, dat een dergelijk groot bedrag niet door één of enkele personen opgebracht kan worden, maar met velen moet dit toch mogelijk zijn.

Wij vragen u ons f. 1.000.-- of f. 500.-- te lenen tegen een oplopende rente van 4 tot 7% per jaar volgens onderstaande tabel.

Per jaar wordt f. 3.000.-- afgelost. De laatste aflossing zal geschieden in 1980.

Wilt u ons helpen onze plannen te realiseren? Dan zullen de bewoners van ons rusthuis een huis hebben dat waarlijk een thuis is met alle gemakken van de tegenwoordige tijd.

Teken in op onze lening. Uw opgave en verzoeken om nadere inlichtingen gaarne aan de navolgende adressen:

W. van der Werff	Tolweg 6 rd	tel. 5001	diaken-voorzitter
G. van de Bogaert	Mr. Troelstrastr. 23	tel. 4608	diaken-scriba
D. Stobbelaar	Bilderdijkstr.8		diaken-bestuurder
A. Paap	Nassauplein 7	tel. 4524	diaken-administrateur

Overzicht van te ontvangen rente

		<i>f. 1.000.--</i>	<i>f. 500.--</i>
1968	4%	f. 40.--	f. 20.--
1969	4¼%	f. 42,50	f. 21.25
1970	4½%	f. 45.--	f. 22.50
1971	4¾%	f. 47.50	f. 23.75
1972	5%	f. 50.--	f. 25.--
1973	5¼%	f. 52.50	f. 26.25
1974	5½%	f. 55.--	f. 27.50
1975	5¾%	f. 57.50	f. 28.75
1976	6%	f. 60.--	f. 30.--
1977	6¼%	f. 62.50	f. 31.25
1978	6½%	f. 65.--	f. 32.50
1979	6¾%	f. 67.50	f. 33.75
1980	7%	f. 70.--	f. 35.--

Ondergetekende..... wonende..... wenst in te tekenen op de lening van de Diaconie der Hervormde Gemeente ten behoeve van het rusthuis met een bedrag van f.

Datum:..... Handtekening:

Verscheidene gemeenteleden schreven op de geldlening in. Het bedrag van f. 39.000,- werd echter niet gehaald en daarom deed het bestuur in het kerkblad van 27 januari 1968 nog eens een oproep om alsnog op de lening in te schrijven. In deze oproep deelde het bestuur mede, dat zij nog één zorg had en dat was: "hoe krijgen wij de financiering rond".

Het uiteindelijke resultaat was dat gemeenteleden voor f. 21.000,- op de uitgeschreven geldlening intekenden.

№ 75	
Ondergetekende, Diaconie van de Hervormde Gemeente van Zandvoort, v e r k l a a r t wegens geldlening d.d. wel en deugdelijk schuldig te zijn aan:	
de som van	
aannemende ondergetekende.	
a. om van gemelde leensom een rente te betalen, gerekend tegen % 's-jaars over 1968, % over 1969, % over 1970, % over 1971, % over 1972, % over 1973 (enz.) jaarlijks op van ieder jaar te voldoen, voor het eerst op	
b. om gemelde leensom in één bedrag terug te betalen uiterlijk op , hebben de ondergetekende de bevoegdheid eerder af te lossen en wel op van ieder jaar voor het eerst op	
Voorzitter	
Adm. diaken	
Zandvoort,	

Met de hiervoor beschreven financiële transacties had het bestuur zich ongetwijfeld heel wat financiële zorgen op de hals gehaald. Maar het had een rotsvast vertrouwen in een goede afloop.

Samenwerking tussen bestuur, directie en personeel leidde er toe dat de exploitatie in de jaren vóór de sluiting goed verliep. Het bestuur werd in haar verwachting niet beschaamd. De jaarrekeningen van het rusthuis vertoonden over de jaren 1972, 1973 en 1975 - 1979 batige saldi.

Bij de financiële afwikkeling na de sluiting van Hulsmanhof in 1981 bleek dat de liquidatie en verkoop van de grond uiteindelijk een batig saldo opleverden, dat door de diakonie en kerkeraad in een aparte Stichting werd ondergebracht.

Wij hebben hiermee de voornaamste vernieuwingen, die gedurende een aantal jaren in Hulsmanhof werden aangebracht, vermeld.

De in Zandvoort bekende aannemers Hendrik Jan en Jan Hendrik Koning hebben in de uitvoering van de bouwkundige werkzaamheden een groot aandeel gehad.

Door hun geloofsovertuiging en principiële instelling was hun belangstelling voor en meeleven met het Hervormd Rusthuis "Hulsmanhof" groot.

Het college van diakenen en het bestuur van Hulsmanhof deden nooit te vergeefs een beroep op hun medewerking.

In dit verband mag daarom gezegd worden dat Hulsmanhof aan de Gebroeders Koning veel dank verschuldigd is.

Na een periode in de Janskliniek te Haarlem te zijn verpleegd overleed Hendrik Jan Koning op 13 juli 1987.

Wanneer Hulsmanhof nog als bejaardenhuis zou hebben bestaan, dan zou Hendrik Koning beslist zijn laatste levensjaren in dit Tehuis hebben doorgebracht.

Aankoop van de blote eigendom

Zoals reeds eerder in dit boekje vermeld, was het Ds. G. Hulsman die de stoot gegeven heeft voor de bouw van Hulsmanhof.

Het gebouw Hulsmanhof werd destijds gebouwd op het perceel grond Nieuwstraat 10. Kadastraal stond deze grond bekend als Diaconiehuisstraat. Hulsmanhof werd gebouwd op grond die geen eigendom was van de diakonie.

De grond was eigendom van de familie Quarles van Ufford voor wie Jhr. P.N. Quarles van Ufford uit Vogelenzang altijd als woordvoerder optrad.

De grond behoorde voor een klein gedeelte in eigendom aan de Diakonie van de Hervormde Kerk, terwijl het andere gedeelte door de familie Quarles van Ufford in erfpacht was uitgegeven. Van deze in erfpacht uitgegeven grond was een gedeelte tot 14 juli 1984 respectievelijk tot 31 oktober 1998 in erfpacht uitgegeven; voor het overige gedeelte van de grond golden de erfpachtrechten eeuwigdurend.

Het is voor eigenaren van opstallen erg belangrijk dat de opstallen op eigen grond staan. Hoewel dus de termijn van de erfpachtrechten nog niet was afgelopen, heeft het College van Diakenen destijds onderkend dat het belangrijk zou zijn en zinvol met het oog op de exploitatie van het Rusthuis in de toekomst, om de grond waarop het Rusthuis was gebouwd in eigendom te bezitten. Besloten werd te trachten de grond in eigendom te verkrijgen. Dit betekende dat de blote eigendom van de familie Quarles van Ufford zou

moeten worden gekocht. De voorzitter van de diakonie W. van der Werff werd gemachtigd met Jhr. Quarles van Ufford te gaan onderhandelen over bedoelde aankoop.

De besprekingen met Jhr. Quarles van Ufford hadden positief resultaat.

De familie was bereid de blote eigendom aan de Diakonie van de Hervormde Kerk te verkopen voor de prijs van f. 6000,-. De diakenen besloten derhalve in hun vergadering van 17 juni 1965 tot aankoop van de blote eigendom, terwijl de Kerkeraad van de Hervormde Gemeente in zijn vergadering van 24 juni 1965 het besluit van voornoemd college bekrachtigde.

Tenslotte werd het besluit tot deze aankooptransactie door het Provinciaal College van Toezicht der Nederlandse Hervormde Kerk in Noord-Holland goedgekeurd bij besluit van 13 augustus.

Op 2 november 1965 vond ten overstaan van notaris J.P.F. Messer te Haarlem de overdracht plaats.

Van deze laatste datum af behoorde de grond Nieuwstraat 10 en opstallen tot de volle eigendom van de Diakonie van de Hervormde Gemeente van Zandvoort.

Naamgeving Hulsmanhof

Het Huis heeft weer een naam

Het feit dat het Hervormd Rusthuis aan de Nieuwstraat 10 in het dorp nog vaak werd aangeduid met "Diaconiehuis", was voor het bestuur aanleiding te overwegen om aan het Huis een naam te verbinden.

De aanduiding "Diaconiehuys" wekte associaties op van armenzorg en liefdadigheid, maar dat was het niet meer. Alle bewoners betaalden voor de verzorging en het comfort, die zij in het Huis hadden.

In het Hervormd Kerkblad van 12 oktober 1968 deed het bestuur een oproep aan de lezers om een passende naam te bedenken en deze aan het bestuur door te geven. Als het Huis t.z.t. aan de buitenzijde zou worden geschilderd, dan kon de nieuwe naam aan de gevel worden aangebracht.

Deze oproep bleef niet onbeantwoord. Er kwamen een aantal inzendingen binnen.

- De goede Haven
- De 12 Apostelen
- De Zijbeuk
- Hulsmanhof
- Ons Rusthuis
- Vredenhof

Op 11 juni 1970 besloot de kerkeraad op voorstel van het college van diakenen aan het Hervormd Rusthuis de naam te verbinden van "Hulsmanhof".

Het Huis werd dus genoemd naar de stichter ervan Ds. G. Hulsman, die van 1894 - 1903 predikant in Zandvoort was.

De naam Hulsmanhof was bedacht door de heer E.J. Poster, die toen scriba was van de kerkeraad.

Kerktelefoon

In dit hoofdstuk willen wij laten zien hoe de kerktelefoonaansluiting in het Rusthuis tot stand is gekomen.

Het begon allemaal in februari 1969 toen Ds. Van der Vloed na afloop van een kerkdienst voor de bewoners van Hulsmanhof, nog even sprak met de directrice Zr. E. de Beer. Het gesprek ging er over, dat de bewoners van Hulsmanhof de kerkdiensten in hun tehuis zo waardeerden, vooral omdat het voor velen van hen moeilijk was de zondagse Eredienst in de kerk bij te wonen.

Ds. Van der Vloed wees toen in dat gesprek op de mogelijkheid om door de PTT een kerktelefoonaansluiting te laten aanleggen. Het bestuur van Hulsmanhof was het hiermee eens en besloot in haar vergadering van dezelfde maand een verzoek voor een kerktelefoonaansluiting bij de PTT in te dienen.

In de diakonievergadering van 5 juni 1969 kon diaken Paap meedelen dat hij van het telefoondistrict Haarlem een brief, gedagtekend 2 mei 1969 had ontvangen betreffende de aanleg van een kerktelefoon in het Hervormd Rusthuis. De kosten zouden eenmalig f. 419,- bedragen en voorts f. 3,76 per maand. De diakenen besloten akkoord te gaan met de in voornoemd schrijven van 2 mei 1969 gestelde voorwaarden.

De definitieve aanvraag om toestemming voor gebruik van een kerktelefoon werd door het college van diakenen bij brief van 16 juni 1969 bij de minister van Verkeer en Waterstaat ingediend. Op deze aanvraag werd reeds op korte termijn gunstig beschikt.

Bij brief van 5 juli 1969 deed voornoemde minister zijn besluit van 30 juni 1969 aan de diakonie toekomen, waarbij hij aan de Diakonie der Hervormde Gemeente Zandvoort

tot wederopzegging en behoudens de rechten van derden, machtiging verleende voor gebruik van kerktelefoons, ten doel hebbende het voor personen in de aangesloten percelen mogelijk maken de kerkdiensten te volgen.

Korte tijd na ontvangst van de machtiging werden in de kerk en in het Rusthuis de kabels aangelegd. In het Rusthuis verzorgde het Electrotechnisch Bureau Floor Zwemmer de installatie.

Omdat de diakonie van de Hervormde Gemeente van Lisse al een aantal jaren ervaring had met het gebruik van kerktelefoon, brachten de Zandvoortse diakenen mevrouw Zwemmer en de heren Paap, Deesker en Van de Weetering op 29 augustus 1969 een bezoek aan hun collega-diakenen van Lisse. Doel van het bezoek was om meer informatie te verkrijgen over het gebruik van kerktelefoons.

In Lisse werd een bejaardenhuis met een kerktelefoonaansluiting bezocht en daarna volgde een uitgebreide voorlichting.

De Zandvoortse diakenen brachten in de vergadering van 4 september 1969 verslag uit van hun bezoek aan Lisse.

In de diakonievergadering van 6 november 1969 werd door diaken Paap meegedeeld, dat de kerktelefoon in het Rusthuis op zondag 12 oktober 1969 voor het eerst in gebruik was genomen. Dat was ongeveer een maand eerder dan aanvankelijk was gepland.

Bewoners en personeel van het Rusthuis waren zeer tevreden over de kerktelefoon. De weergave was heel duidelijk en de kerktelefoon voorzag voor de bewoners in een behoefte.

De diakenen namen in hun vergadering van 6 november 1969 in verband met de totstandkoming van de kerktelefoon nog een besluit.

De netto-opbrengst van de kollekten in het Rusthuis en in de toekomst ook de bijdragen van de aangesloten particulieren op de kerktelefoon zouden als volgt worden verdeeld:

Fonds kerktelefoon	50%
Diakonie	25%
Kerkvoogdij	25%

Kerkdiensten

De relatie tussen de bewoners van Hulsmanhof en de Hervormde predikant is altijd zeer hecht geweest. Deze kerkelijke relatie hield in dat de predikant de bewoners van Hulsmanhof regelmatig bezocht.

In Hulsmanhof werden op gezette tijden kerkdiensten gehouden voor de bewoners. Bovendien was het gebruikelijk dat in de week vóór Kerstmis het Kerstfeest met de bewoners en het personeel werd gevierd. Op deze Kerstviering zal nader worden teruggekomen.

De situatie met betrekking tot de kerkdiensten in Hulsmanhof veranderde toen het college van diakenen in juni 1969 besloot over te gaan op kerktelefoon.

Met het staatsbedrijf der PTT werd een overeenkomst gesloten waardoor het mogelijk werd, dat de diensten vanuit de kerk door Hulsmanhof en particulieren rechtstreeks via de radiodistributie waren te beluisteren.

Hulsmanhof was de eerste die een kerktelefoonaansluiting met de kerk kreeg. Dit

betekende dat de bewoners van Hulsmanhof ingaande 12 oktober 1969 in de gelegenheid waren, om de kerkdienst vanuit de kerk in de recreatiezaal gezamenlijk te beluisteren.

Het personeel zorgde ervoor dat de bewoners stipt om half elf als de kerkdienst een aanvang nam, kant en klaar hun plaatsen in de recreatiezaal hadden ingenomen. Trouw elke zondag werd aandachtig geluisterd naar de prediking en de zang van de Gemeente.

Als in de kerk een bepaalde liturgie werd gevolgd dan werd deze in Hulsmanhof ook gebruikt.

Toen de kerkeraad op 5 maart 1981 unaniem besloot de kerkdiensten ingaande zondag 3 mei 1981 te beginnen om 10 uur, was het voor het personeel even wennen en hard aanpakken om toch vóór dit aanvangstijdstip van de kerkdienst klaar te zijn. Maar door gezamenlijke inspanning van alle medewerkers lukte ook dat weer!

En als in de Hervormde Kerk het Heilig Avondmaal werd gevierd, dan vond dit ook in Hulsmanhof plaats. Twee ambtsdragers te weten een ouderling en een diaken woonden de diensten in Hulsmanhof bij.

Als de predikant in de kerk de Gemeente nodigde voor de Tafel, dan deelde de ouderling aan de bewoners van het Huis het Brood uit en de diaken ging met de Beker wijn rond. Zo hebben de bewoners van Hulsmanhof menigmaal een plechtige dienst in hun eigen huis meegemaakt.

Avondmaalszilver

Tijdens de kerkdiensten in Hulsmanhof, waarin ook het Heilig Avondmaal werd gevierd, werd altijd gebruik gemaakt van het Avondmaalszilver uit de Hervormde Kerk.

Sinds 10 februari 1971 beschikte Hulsmanhof echter over eigen Avondmaalszilver, bestaande uit een broodschaal, een schenkan en twee drinkbekers.

Op de hierboven vermelde datum vierde bakker W. van der Werff in Zandvoort het feit dat de bakkerszaak 225 jaar bestond. Dit heuglijke feit werd door de familie Van der Werff o.a. gevierd met een receptie op 10 februari 1971 in restaurant Zomerlust.

Aangezien de heer W. van der Werff in de Hervormde Kerk het ambt van diaken bekleedde en tevens voorzitter was van het bestuur van Hulsmanhof, waren velen van de Hervormde Gemeente ter receptie gekomen om de heer en mevrouw Van der Werff en hun kinderen te feliciteren met dit zakenjubileum.

Ds. Mataheru voerde namens de Hervormde Kerk het woord en bood de gelukwensen aan. In een geestige toespraak zei de predikant o.a. het volgende:

"Er is één bedrijf in Zandvoort dat nog ouder is dan de bakkerszaak en dat is de Hervormde Kerk". De predikant sprak de wens uit dat beiden nog in lengte van dagen zouden voortbestaan.

Ds. Mataheru toonde het zilveren Avondmaalsstel, dat was aangeschaft uit de financiële bijdrage die de heer Van der Werff ter gelegenheid van dit jubileum beschikbaar had gesteld.

Op de zilveren broodschaal staat de volgende tekst uit Johannes 6 vers 35 gegraveerd: "Ik ben het brood des levens".

De heer Van der Werff heeft het Avondmaalszilver op zijn beurt overgedragen aan het

bestuur van Hulsmanhof. Van dat moment af werd bij Avondmaalsvieringen in Hulsmanhof gebruik gemaakt van dit nieuwe Avondmaalszilver. Dit Avondmaalsstel werd en wordt nu nog bij zieken en in de overige bejaardentehuizen in Zandvoort gebruikt.

Viering van het Kerstfeest

Het was jaarlijks een steeds terugkerende gebeurtenis om met de bewoners van Hulsmanhof gezamenlijk het Kerstfeest te vieren.

De viering van dit Kerstfeest vond altijd plaats op een avond in de week vóór Kerst. Om het de bezoekers van het Kerstfeest gemakkelijk te maken vond de orde van de dienst meestal plaats volgens een vóóraf samengestelde liturgie. Deze Kerstviering werd geleid door de plaatselijke predikant, die het Kerstevangelie voorlas en daarna de Kerstmeditatie verzorgde.

Voorts was het een goed gebruik om daarna een mooi Kerstverhaal te vertellen. Dit Kerstverhaal werd afwisselend verzorgd door de predikant of zijn echtgenote, de directrice of een diaken. Het was altijd een voldoening te mogen ervaren hoe aandachtig iedereen luisterde naar het Kerstevangelie en het Kerstverhaal, terwijl de bekende Kerstliederen zoals Stille Nacht en Ere zij God steeds met volle overgave werden meegezongen. De recreatiezaal, waarin deze Kerstviering altijd werd gehouden, werd door het personeel van het huis op gepaste wijze versierd, terwijl de verlichte kerstboom ook een centrale plaats innam. Een ander steeds terugkerend gebruik was, dat in de pauze van deze diensten koffie en chocolademelk werd geserveerd.

Toen Ds. C. Mataheru op 30 juni 1968 als predikant werd bevestigd, was het vanzelfsprekend dat hij de jaarlijkse Kerstviering in Hulsmanhof zou leiden. Het was Ds. Mataheru die er voor zorgde, dat gedurende de laatste jaren dat Hulsmanhof nog bestond de Kerstviering besloten werd met een viering van het Heilig Avondmaal.

Met deze viering aan het slot van de Kerstwijding werd op deze wijze niet alleen herdacht de geboorte van Christus, doch eveneens het sterven en de Opstanding van de Heiland.

Waren de Kerstwijdingen met de bewoners en het personeel in Hulsmanhof altijd plechtige ogenblikken, een enkele maal deed zich tijdens de Avondmaalviering wel eens een klein incidentje voor.

Toen mevrouw H. de beker met wijn, nadat zij daaruit gedronken had, moest doorgeven riep zij luidkeels: "ik lust nog wel een slokkie", hetgeen natuurlijk algemeen hilariteit opwekte.

Een ander voorval betrof de bijna 90-jarige heer N. die altijd gewend was om dikke sigaren te roken.

Tijdens de kerkdienst mocht natuurlijk niet gerookt worden en de heer N. hield zich daar trouw aan. Maar op de bewuste avond toen de kerstviering met een Avondmaalsviering werd besloten, zat de heer N. naast de predikant en toen Ds. Mataheru een begin maakte met het voorlezen van het Avondmaalsformulier, greep N. naar zijn sigarendoos en begon een sigaar op te steken.

Omdat de Avondmaalsviering niet verstoord mocht worden, werd N. door de directrice op voorzichtige wijze gewaarschuwd om het roken te laten. De heer N. stoorde zich daar

echter niet aan, hetgeen de predikant tussendoor de opmerking ontlokte: "laat hem maar roken". En zo geschiedde het!

Ondanks deze kleine incidentjes waren de Kerstvieringen in Hulsmanhof toch altijd ingetogen en feestelijke gebeurtenissen.

Ontspanning en vermaak

De hierboven als onderwerp vermelde woorden waren van toepassing op Hulsmanhof. Geregeld waren de bewoners in de gelegenheid zich te ontspannen en te vermaken met attracties, die voor hen werden georganiseerd.

Bij de organisatie van de diverse evenementen was zr. F. Sniijders de laatste tien jaren nauw betrokken. Zij zorgde er voor dat de zaken rondom deze evenementen zo goed mogelijk verliepen.

De bewoners van Hulsmanhof, hoe oud ze ook waren, genoten altijd van alles wat werd geboden. In de loop der jaren werden vele activiteiten georganiseerd.

De belangrijkste activiteiten waren:

- De heer J.S. Kiewiet uit Zandvoort was in Hulsmanhof altijd een geziene gast. Vele malen verzorgde hij een dia-avond. Hij vertoonde dan prachtige dia's, die hij tijdens zijn buitenlandse reizen had gemaakt en daarover kon hij smaakvol vertellen.
- Optredens van het artiestenduo Minie en Maxie en van de jodelzangeres Olga Lowina.
- Kien- en bingo-avonden

Mevr. F.M. Paap-v/d Mije met rechts van haar mevr. Bakker-Rompel en links mevr. Keur-Draijer. Daarachter bejaardenhulp Ada Wierts met dhr. C. Terol

- Bovendien werd de verjaardag van de directrice altijd feestelijk gevierd. Op deze feestavonden werden o.a. samenspraken gedaan, pantomimes en ook nabootsing van de fabeltjeskrant en de Snip en Snap-reveu. Natuurlijk waren er ook optredens van accordeonmuziek, vioolspel of van een goochelaar. Een "play-back" optreden door een personeelslid viel ook in de smaak, maar ontlokte wel een spontane uiting van één der bewoners: "dat de ouders van dit meisje dit loelaten, is dat niet zonde van het kind, ik kan het niet langer aanzien".
- Het was in Hulsmanhof een vast gebruik geworden om met de bewoners op een dag om en nabij 5 december het Sint Nicolaas-feest te vieren. Ook naar deze dag werd reikhalzend uitgezien. Was de verjaardag van Sint Nicolaas bij uitstek een feest voor de kinderen om gevierd te worden, de bewoners van Hulsmanhof zouden deze dag ook niet graag willen missen.
- En dan waren er de jaarlijkse uitstapjes. Het waren meestal bustochten, eventueel in combinatie met een boottocht. Deze uitstapjes waren altijd weer een groot succes. Zo werden uitstapjes gemaakt naar de Keukenhof in Lisse, Barsingerhorn (demonstratie orgels), Zaanse Schans, Singer Museum te Laren en Volendam. Eénmaal werd zelfs een zesdaags uitstapje naar Valkenburg gemaakt. Gelogeerd werd in het hotel Schaepkens van Sint Fijt. Van hieruit werden ook bustochten gemaakt naar het Eifelgebergte en de Ardennen.
- Een speciale attractie was ook dat er een enkele maal in Hulsmanhof een verkoopdag werd gehouden. De opbrengst van zo'n verkoopdag was altijd bestemd voor een bepaald doel. De gehele dag stond het Huis dan voor iedere Zandvoortse ingezetene open en bezoekers waren vaak familieleden en kennissen van de bewoners. Zo kon de netto-opbrengst van een gehouden verkoopdag in oktober 1965 bestemd worden voor de aanleg van een oproepinstallatie in het Tehuis.

Komt u ook ?

↓

Bezoekt onze Verkoopdag

op vrijdag 29 oktober a.s.
van 2—5 uur en 's avonds vanaf 7.30 uur in het

Rusthuis Hervormde Gemeente
Nieuwstraat 10

Tenslotte mag niet onvermeld blijven, dat de directrice van Hulsmanhof elke gelegenheid aangreep om die met de bewoners te vieren. Zo werden in de laatste jaren drie gouden bruiloften van bewoners gevierd.

De tuin van Hulsmanhof

Komende vanuit de Kostverlorenstraat naar de Nieuwstraat had men vanuit deze straat een mooie blik op het Hulsmanhof. Bezoekers konden over het grindpad dat midden door de grote voortuin liep de hoofdingang bereiken. Links en rechts van het grindpad waren gazons met daarnaast borders met planten en rozestruiken.

De tuin was eenvoudig aangelegd, doch zag er altijd netjes en verzorgd uit. Dit was voornamelijk het werk van de heer D. Stobbelaar, die als diaken ook bestuurslid was van Hulsmanhof. Het tuinieren deed hij altijd met liefde en veel ambitie. De heer Stobbelaar was in dienst van de Nederlandse Spoorwegen en had door zijn werk wisselende werktijden. Op deze wijze was het voor hem mogelijk hetzij op ochtenden, hetzij op middagen enkele uren de tuin van Hulsmanhof te verzorgen.

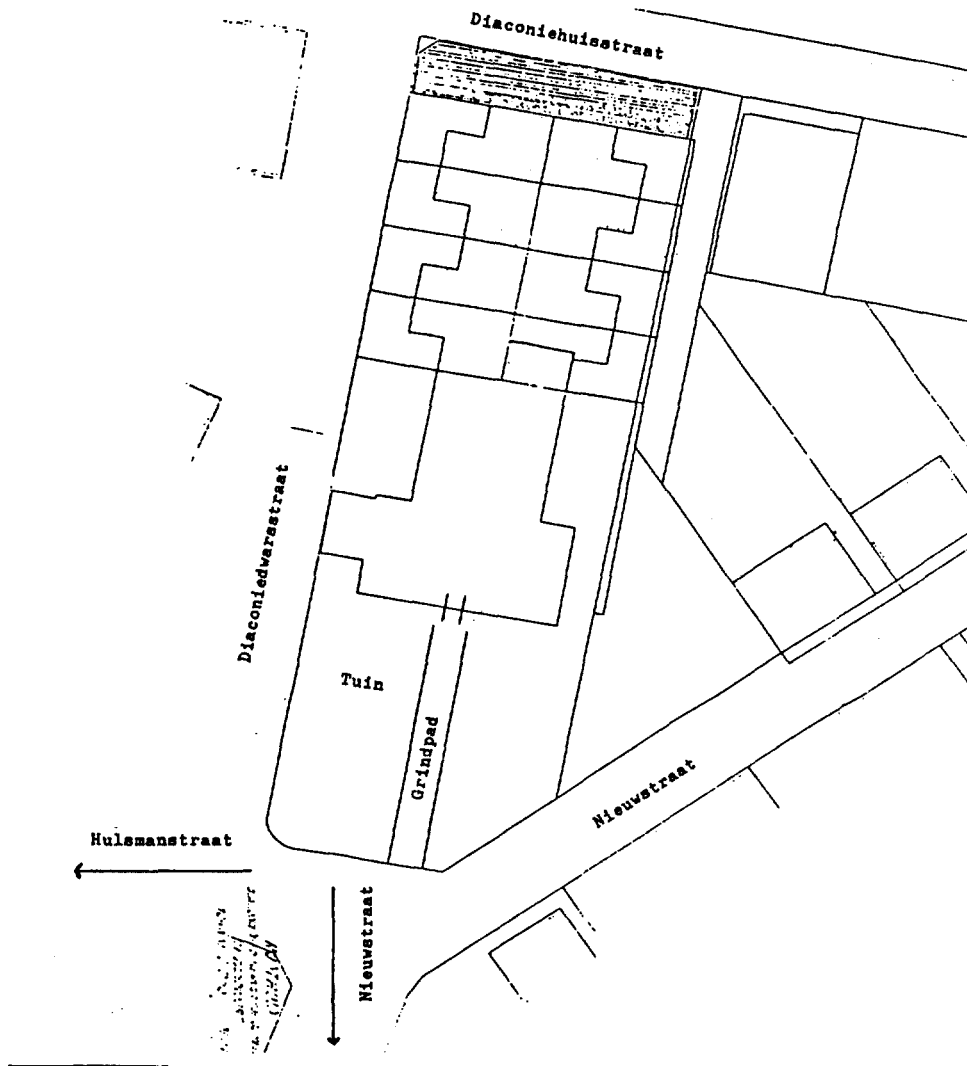
De heer Stobbelaar heeft gedurende vele jaren o.a. met dit tuinieren in de tuin van Hulsmanhof veel goed werk gedaan.

Een jaarlijkse post op de begroting voor onderhoud van de tuin kon zo minimaal worden geraamd, waardoor voor andere doeleinden van het bejaardenhuis meer geld kon worden uitgetrokken.

Het bestuur van Hulsmanhof heeft het werk van de heer Stobbelaar altijd bijzonder gewaardeerd. Het bestuur is hem dan ook veel dank verschuldigd.

Diaken en bestuurslid D. Stobbelaar, die vele jaren het gazon en de planten in de tuin verzorgde.

Herdenking Bevrijding

5 mei 1970 was het 25 jaar geleden dat Nederland werd bevrijd.

Ter gelegenheid van deze herdenking werd een zilveren gedenkmunt van tien gulden uitgegeven.

De uitgifte van deze herdenkingsmunt kwam in de diakonievergadering van 5 maart 1970 ter sprake.

De diakenen waren van mening dat het personeel van het Rusthuis onder leiding van directrice zr. E. de Beer, zich dag in dag uit, inzette voor de bewoners van het Tehuis.

Ook mevrouw M.J. van der Sluis-van Raamsdonk en de heer D. Stobbelaar hadden veel belangeloos werk voor het Rusthuis gedaan.

In de diakonievergadering van 5 maart 1970 werd dan ook het voorstel gedaan om aan het personeel van het Rusthuis, alsmede aan bovengenoemden voor hun diensten aan het Rusthuis bewezen, de zilveren herdenkingsmunt van tien gulden aan te bieden.

KONINGIN JULIANA 1948-1980

10 gulden-zilver-720/1000. Gewicht 25,00 gram (Bevrijdingstientje)

voorzijde: Hoofd van Koningin Juliana naar rechts.

keerzijde: Hoofd van Koningin Wilhelmina naar links.

daaronder: 1945.10 G.1970

kantschrift: GOD ZIJ MET ONS

muntmeesterteken: haan

De diakenen verklaarden zich graag akkoord met dit voorstel en aldus geschiedde.

Dreigende sluiting

In het voorjaar van 1973 pakten zich boven Hulsmanhof donkere wolken samen.

Bij brief van 8 februari 1973 deelden burgemeester en wethouders van Zandvoort aan het bestuur mede, dat met de bouw van het bejaardenhuis in het Kostverlorenpark goede vorderingen werden gemaakt.

Men verwachtte dat dit nieuwe tehuis, dat bestemd zou zijn voor de huisvesting en verzorging van uitsluitend Zandvoortse ingezetenen, medio 1973 in gebruik genomen zou kunnen worden.

In deze brief werd op voorzichtige wijze aan het bestuur te kennen gegeven dat Hulsmanhof in de toekomst zou moeten sluiten.

Burgemeester en wethouders schreven in hun brief o.a. nog:

”dat waarschijnlijk op den duur enkele verzorgingstehuizen voor bejaarden in deze gemeente zouden moeten worden opgeheven, omdat zij - gelet op de geldende

inrichtingseisen en/of brandveiligheidsvoorschriften - min of meer als verouderd moeten worden beschouwd. Hiertoe behoort ook het bij uw bestuur in exploitatie zijnde tehuis."

Tenslotte werd gevraagd - met het oog op de toewijzing van de kamers uiterlijk 1 april 1973 mede te delen welke bewoners van Hulsmanhof gebruik zouden willen maken van de mogelijkheid om te verhuizen naar het nieuwe bejaardentehuis in het Kostverlorenpark.

Het was begrijpelijk dat deze brief de gemoederen onder de bewoners van het Huis danig bezig hield. Zij wilden eigenlijk helemaal niet verhuizen. Men voelde zich ondanks de wellicht verouderde inrichting thuis in Hulsmanhof. De saamhorigheid in het Huis was groot, hetgeen mede was te danken aan het feit, dat de bewoners gewend waren om de maaltijden altijd gezamenlijk in de grote zaal te gebruiken. De directrice en de medewerkers wisten steeds een goede onderlinge band en sfeer in het Huis te handhaven.

Voor het bestuur zou een drukke tijd aanbreken.

Niet alleen moesten de bewoners geïnformeerd worden omtrent de gang van zaken naar aanleiding van bovenvermelde brief, maar ook hun mening over het al of niet overgaan naar het nieuwe bejaardentehuis moest kenbaar worden gemaakt. Daarnaast zou het bestuur het druk krijgen met het inwinnen van adviezen van diverse instanties, die te maken hadden met de bejaardenzorg.

Het voortbestaan van Hulsmanhof stond op het spel. Over dit belangrijke punt zouden ook de kerkelijke bestuurscolleges zich moeten uitspreken.

Dit betekende dus dat naast een besluit van het bestuur ook het college van diakenen en uiteindelijk de kerkeraad van de Hervormde Gemeente een besluit zou moeten nemen. Iedereen was zich ervan bewust dat een moeilijke periode tegemoet werd gegaan.

Na ontvangst van de brief van de gemeente van 8 februari 1973 ging het bestuur resoluut tot actie over. Nog diezelfde dag werd een brief geschreven aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland met het verzoek mede te delen op welke punten Hulsmanhof niet zou voldoen aan de gestelde provinciale voorschriften.

Een dag later werd ook een brief verzonden aan de Provinciale Diakonie Commissie van de Hervormde Kerk te Alkmaar.

Het bestuur had zich uitvoerig beraden over de brief van het gemeentebestuur. Op 26 februari 1973 lichtte zij de bewoners van Hulsmanhof in door toezending van een fotocopie van de bewuste brief.

De bewoners werden in de begeleidende brief nog eens geattendeerd op de mogelijkheid over te gaan naar het nieuwe tehuis, dat aan alle door de Wet op de Bejaardenoorden gestelde eisen voldeed.

Over de pensionprijzen in het nieuwe tehuis wist het bestuur geen mededelingen te doen. Het bestuur schatte echter dat de pensionprijs ongeveer zou uitkomen op f. 900,- per maand. Om het besluit voor een eventuele overgang gemakkelijker te maken, schreef het bestuur ook nog het volgende:

"mocht deze pensionprijs U afschrikken om naar het Kostverlorenpark over te gaan, dan wijzen wij U op het recht een beroep te doen op de Algemene Bijstandswet."

Tenslotte werd gevraagd zo spoedig mogelijk, maar in elk geval vóór 7 maart mede te delen of men wel of niet van het aanbod van de gemeente Zandvoort gebruik zou willen maken.

Na het verspreiden van de brief van het gemeentebestuur barstte de discussie hierover onder de bewoners pas goed los.

Wel of niet naar het nieuwe tehuis was het gesprek van de dag. De discussie begon al 's morgens bij het gemeenschappelijk koffiedrinken en eindigde 's avonds als het tijd was om naar bed te gaan.

Gevolg van dat alles was, dat de bewoners die veelal een hoge leeftijd hadden er nerveus van werden en dat kwam hun gezondheid niet ten goede.

Enkele bestuursleden waren de overtuiging toegedaan, dat Hulsmanhof ondanks de voorzieningen die in de laatste jaren tot stand waren gebracht, als een verouderd huis aangemerkt moest worden. Zij vonden dan ook dat het aanbod van het gemeentebestuur om de bewoners van Hulsmanhof intrek te laten nemen in het nieuwe tehuis, moest worden aanvaard. Dit zou dus betekenen dat Hulsmanhof als bejaardenhuis zou worden opgeheven.

Andere bestuursleden waren van mening dat zolang een diakonale functie in de samenleving kon worden vervuld, het Huis moest blijven bestaan.

De bewoners waten gehecht aan dit tehuis en men voelde zich er thuis.

Velen van hen hadden in Hulsmanhof een vredige en rustige levensavond.

In het nieuwe bejaardentehuis daarentegen zou men zich "nooit" thuis kunnen voelen.

Het uiteindelijke resultaat van de discussie was, dat drie bestuursleden konden instemmen met het aanbod van de gemeente Zandvoort om de bewoners van Hulsmanhof te laten over gaan naar het nieuwe bejaardenhuis, terwijl twee bestuursleden zich tegen het aanbod uitspraken.

Toen later ook nog het college van diakenen zich in meerderheid uitsprak om het aanbod te aanvaarden, was de enige hoop van de bewoners gevestigd op een positieve uitspraak van de kerkeraad. De kerkeraad was toch de hoogste kerkelijke instantie die een definitief besluit over het al of niet sluiten van Hulsmanhof zou moeten nemen.

In de plaatselijke pers verschenen artikelen die allemaal de strekking hadden dat Hulsmanhof open moest blijven.

Ook dokter P. Flieringa, die adviserend arts was van het Huis, wendde zich per brief van 20 maart 1973 tot het bestuur.

Hij schreef het volgende:

"Naar aanleiding van het feit, dat het mij bekend is dat Uw College op donderdag 29 maart een vergadering gaat beleggen om in principe de toekomst van Uw Bejaardentehuis vast te leggen, moge ik Uw College het volgende onder de aandacht brengen.

Het is bekend dat men U verzocht heeft alle bejaarden uit "Hulsmanhof" over te plaatsen naar het bejaardentehuis aan de Kostverlorenstraat.

Ik moge U dit echter dringend ontraden, daar in het algemeen men "oude bomen zo min mogelijk verplaatsen moet". Het is namelijk een feit dat de gemiddelde leeftijd van de bewoners van Hulsmanhof boven het landelijk gemiddelde ligt en het is voor deze bejaarde bewoners praktisch onmogelijk ergens anders opnieuw te aarden.

Tevens moet in het oog gehouden worden dat Hulsmanhof erg ingesteld is op het samenzijn, b.v. gezamenlijke maaltijden etc. en dat het nieuwe Bejaardentehuis sterk individueel gericht is."

Het bestuur had ook advies gevraagd aan de Protestantse Vereniging van Instellingen voor Bejaardenzorg te Driebergen.

Nadat de directeur van deze instelling een bezoek had gebracht aan Hulsmanhof, reageerde hij per brief van 23 maart 1973. In deze brief werden enkele punten pro en contra de instandhouding van Hulsmanhof opgesomd. De directeur sprak in de brief een

lichte voorkeur uit voor handhaving van Hulsmanhof, voornamelijk uit menselijke overwegingen.

De punten die tegen de instandhouding van Hulsmanhof pleitten, waren:

1. "Uit een oogpunt van exploitatie heeft de liquidatie van het tehuis op korte termijn enkele aantrekkelijke kanten.
2. De mogelijkheid bestaat dat de verzorging bij de overgang naar het nieuwe tehuis objectief gezien ook beter wordt. In ieder geval is dit zo t.a.v. de accommodatie. In het bijzonder de bovenétage van het bestaande tehuis geeft eigenlijk te weinig accommodatie".

De directeur was van mening dat de beide hiervoren vermelde argumenten de enige waren die aangevoerd konden worden om de bewoners naar het nieuwe tehuis over te plaatsen.

De argumenten die pleitten voor de instandhouding van het huis waren:

3. "De brief van de medisch adviseur heeft grote waarde. Uit menselijk oogpunt zou deze brief zonder meer als richtsnoer bij de beslissing kunnen dienen.
4. Het is duidelijk dat het bestaande tehuis niet meer tot in lengte van jaren kan worden geëxploiteerd. Wanneer de exploitatie echter nog 5 - 10 jaar wordt voortgezet, is een groot gedeelte van de huidige bewoners niet meer in leven. Als derhalve wordt beslist het huis te handhaven, dan dient men te denken aan deze termijn. Is men niet bereid het huis langer te laten bestaan dan een jaar of drie, dan kan men beter er nu een punt achter zetten".

In deze brief schreef de directeur verder dat hij van de gedachte uitging, dat men een zakelijk ingesteld bestuur, dat zich voornamelijk door overwegingen van efficiëncy laat leiden, niet kwalijk kan nemen als het zou besluiten de exploitatie op korte termijn te beëindigen.

De directeur vervolgde dan:

"Van een kerkelijke instelling meen ik echter te kunnen veronderstellen dat zij er prijs op stelt haar diakonale taak uit te voeren totdat het volstrekt duidelijk is dat zij te dezen geen taak meer heeft.

Ik meen dat die volstreekte duidelijkheid er nog niet is."

De brief eindigde tenslotte als volgt:

"Resumerend meen ik er met de nodige voorzichtigheid voor te mogen pleiten het bestaande tehuis te handhaven mits vaststaat dat de provinciale inspectie aan de instandhouding wil medewerken, wanneer alle werkelijk noodzakelijke voorzieningen ter handhaving van de exploitatie voor een termijn van 5 - 10 jaar op korte termijn worden gerealiseerd.

De gemeentelijke dienst van sociale zaken kan hierin ook belangrijke medewerking verlenen, als men wil bedenken dat de verzorgingsprijs in het oude tehuis ook met extra kosten van een paar honderd gulden per persoon per maand lager zal zijn dan die in het nieuwe tehuis."

Dokter Flieringa en de directeur van de PVIB waren in hun brieven dus positief met hun uitspraken over het openhouden van Hulsmanhof.

Het bestuur van Hulsmanhof had voorts het advies gevraagd van de provinciale diaconale commissie in Noord-Holland. Deze commissie houdt toezicht op het doen en laten van de diaconieën in de provincie.

Een vertegenwoordiging van deze commissie bracht op 8 maart 1973 een bezoek aan Hulsmanhof en sprak daar ook met het bestuur over de brief van burgemeester en wethouders. Een dag later - dus 9 maart - werd het standpunt van de provinciale diaconale commissie verwoord in een brief aan het college van diakenen.

In de brief adviseerde de commissie van het aanbod van de burgerlijke gemeente gebruik te maken. Dit advies werd om de volgende redenen zonder voorbehoud gegeven.

1. "De accommodatie van het nieuwe tehuis is aangepast aan de nieuwste eisen, terwijl de in Hulsmanhof getroffen voorzieningen slechts een tijdelijke voorziening beoogden, die op den duur niet meer aan de eisen van het toezicht op de bejaardenoorden zouden kunnen voldoen.
2. Er is in Zandvoort 16% aan plaatsen beschikbaar voor de bejaarden, terwijl de norm 10% is.
Dit zal leiden tot lege kamers.
3. Het huis met 23 à 24 bewoners is nu reeds onrendabel en zal mede onder invloed van het onder 2 gestelde steeds meer worden.
Het exploitatieverlies bedroeg per 31 december 1971 ruim f. 38.000,-.
4. Ten slotte o.i. het zwaarst wegende argument: nu kunnen allen tegelijk overgeplaatst worden naar het zelfde huis en wellicht ook dicht bij elkaar geplaatst worden, zodat de onderlinge band bewaard kan worden.
Als U het aanbod nu niet accepteert en later langzamerhand wil overplaatsen, dan komen deze mensen in de verstrooiing."

De inhoud van deze brief zal voor het bestuur ongetwijfeld teleurstellend zijn geweest. Het argument van het exploitatieverlies was voor het bestuur aanleiding bij de stukken voor de bespreking in de kerkeraad op 29 maart 1973 ook een exemplaar van de jaarrekening over 1972 aan de leden van de kerkeraad toe te zenden.

In een begeleidende brief van 19 maart 1973 aan de dames en heren diakenen deelde de diaken-administrateur mede, dat de jaarrekening 1972 een voordelig saldo vertoonde van f. 14.700,-, waardoor het totale verliessaldo per 31 december 1972 was teruggelopen tot f. 23.300,-.

De diaken-administrateur deelde in de brief aan de diakenen voorts mede, dat indien Hulsmanhof nog enkele jaren kan blijven voortbestaan er zijns inziens goede hoop was het totale verliessaldo weg te werken.

Hij besloot de brief als volgt:

"Ik zal het op prijs stellen indien U de cijfers van deze jaarrekening evenals andere voor- of tegenargumenten voor het voortbestaan van ONS Hulsmanhof in Uw beslissing van donderdag 29 maart a.s. zult laten meewegen."

Uit het bovenstaande blijkt dat de diaken-administrateur in elk geval niet pessimistisch was met betrekking tot de exploitatie van het Huis in de toekomst.

Inmiddels was er een extra vergadering van de kerkeraad belegd op donderdag 29 maart. Op deze vergadering zou als enig punt worden behandeld de brief van burgemeester en wethouders van Zandvoort dd. 8 februari 1973.

De extra vergadering was noodzakelijk omdat burgemeester en wethouders in hun brief hadden gevraagd uiterlijk 1 april te berichten of het in de brief gedane aanbod zou worden aanvaard.

Ter voorbereiding van de kerkeraadsvergadering stuurde het bestuur aan alle kerkeraadsleden fotocopies toe van brieven, die zij over het te behandelen onderwerp had ontvangen.

Inmiddels was in Hulsmanhof de spanning onder de bewoners tot een hoogtepunt gestegen. De bewoners hadden hun laatste hoop gevestigd op een gunstig besluit van de kerkeraad.

De kerkeraadsvergadering stond onder voorzitterschap van Ds. C. Mataheru. Aan het begin van de vergadering deed de voorzitter het verzoek om een open en eerlijk gesprek bij de beraadslagingen.

Aan dit verzoek van de voorzitter werd voldaan.

In deze vergadering werd de brief van burgemeester en wethouders van 8 februari 1973 uitvoerig besproken.

De kerkeraad was terdege doordrongen van het feit, dat indien het aanbod van de gemeente Zandvoort om de bewoners naar het nieuwe tehuis te laten overgaan werd aanvaard, het bejaardenhuis Hulsmanhof zou moeten sluiten.

En wat zou er dan moeten gebeuren? Wat zou een duidelijk alternatief zijn voor de opheffing van Hulsmanhof?

Een vast gegeven was wel dat een diakonale taak op het gebied van de zorg voor bejaarden zou vervallen. Daarom werd in de discussie mede betrokken de toekomstige beleidsbepaling van het college van diakenen in het bijzonder de zorg voor bejaarden. Men was van mening dat rekening gehouden diende te worden met het feit dat bejaarden van *nu* andere eisen stellen aan hun huisvesting dan bejaarden van *later* over 5 à 10 jaar.

Bij die discussie kwam een aantal aspecten naar voren, zoals:

- a. financiële overwegingen
- b. wensen van de bewoners
- c. voordelen van collectieve overplaatsing van de bewoners
- d. opvangmogelijkheid in het nieuwe tehuis
- e. personeelsperikelen
- f. eventuele eisen die op kortere of langere termijn aan het Huis gesteld zouden kunnen worden betreffende brandpreventie, sanitaire voorzieningen, ziekenkamer enz.

Wat betreft dit laatste punt was het van belang te weten wat Gedeputeerde Staten van Noord-Holland zouden antwoorden op de brief van het bestuur van 8 februari 1973. Deze brief was ten tijde van de kerkeraadvergadering nog steeds niet ingekomen. Wel had de Inspecteur voor de Bejaardenoorden een gesprek gehad met bestuursleden. In dit gesprek had voornoemde inspecteur reeds een aantal eisen, die later in de brief van Gedeputeerde Staten zouden worden verwoord, meegedeeld.

Voor een goede discussie was het echter van belang dat de brief van Gedeputeerde Staten op de kerkeraadstafel had gelegen. Nu dit niet zo was, zou het dan niet voor de hand hebben gelegen om de kerkeraadvergadering van 29 maart één of twee weken uit te stellen totdat de brief van Gedeputeerde Staten was ontvangen?

Niemand van de kerkeraadsliden heeft voorgesteld de vergadering uit te stellen. Men hield blijkbaar vast aan de datum van 1 april, vóór welke datum burgemeester en wethouders antwoord verlangden op hun brief. Aangenomen had toch mogen worden dat burgemeester en wethouders op een verzoek van de kerkeraad om het antwoord op hun brief met enkele weken uit te stellen, gunstig zouden beschikken.

Nadat in de discussie enkele alternatieve mogelijkheden waren besproken, werd besloten over te gaan tot stemming.

Het Moderamen had daartoe het volgende voorstel ingediend:

"De kerkeraad besluit Hulsmanhof als rusthuis voor bejaarden te handhaven. Dit geldt zolang de inzichten omtrent een verantwoord bejaardenzorgbeleid dit toelaten."

Het resultaat van de stemming was 16 stemmen voor en 9 stemmen tegen.

Het bejaardenhuis Hulsmanhof zou dus voorlopig blijven bestaan!

Direct na het bekend worden van het besluit van de kerkeraad ontstond onder het personeel en de bewoners van Hulsmanhof een feeststemming.

De volgende dag werd de vlag uitgestoken en het rood-wit-blauw heeft de gehele dag als

teken van vreugde en blijdschap in de Hulsmanhoftuin gewapperd.

De vreugde van de bewoners over het besluit van de kerkeraad bleek ook uit onderstaande dankbetuiging.

Dankbetuiging
Het grote dankbaarheid hebben wij kennis
genomen van de mededeling dat het Hulsmanhof
niet gesloten zal worden. Een zware last is van
ons afgevallen en de rust is meergeroerd in ons
grote gezin.

Wij zijn erg dankbaar dat Zijn hand de
dreiging dat ons huis zou worden gesloten heeft
weggenomen.

De vele met ons meekvenden die, geleid door
Christelijke naastenliefde met hun voorpraat
hebben gemaakt dat ons huis mag blijven
bestaan willen wij gaarne hiermede onze oprechte
dank betuigen

De bewoners van het Hulsmanhof,
Nieuwsteet 10
Zandvoort

Naast deze gemeenschappelijke dankbetuiging, werden ook individuele reacties door de bewoners geuit.

Als antwoord op de brief van 8 februari 1973 deelde het bestuur van Hulsmanhof op 4 mei 1973 aan burgemeester en wethouders van Zandvoort mede, dat zes personen de wens hadden uitgesproken voor toewijzing van een kamer in het bejaardentehuis in het Kostverlorenpark in aanmerking te mogen komen.

Feestdag nadat besloten is de sluiting van het Huis nog enige jaren uit te stellen.

Gevolgen van het Kerkeraadsbesluit

Het besluit van de kerkeraad mocht dan wel bij het personeel en de bewoners van Hulsmanhof voldoening geven, dit kon evenwel niet gezegd worden van iedereen, die betrokken was bij de zaak Hulsmanhof.

Het muisje zou nog een lange staart krijgen!

Vooraf toen de lang verwachte brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, gedagtekend 27 maart en verzonden op 13 april 1973, een dag later de diakonale brievenbus binnengleed, kwam de zaak Hulsmanhof opnieuw in discussie.

In het Hervormd Kerkblad van 14 april werd onder het hoofd "De consequenties van een besluit" een ingezonden stuk geplaatst van mevrouw M.J.C. van Maris-Beute.

Mevrouw Van Maris maakte deel uit van het college van diakenen en had uit dien hoofde de discussies in het college en in de kerkeraad meegemaakt.

Zij verwees in haar ingezonden stuk ook naar hetgeen de heer W. van der Werff, voorzitter van het college van diakenen, in een interview opgenomen in het Zandvoorts Nieuwsblad van 23 maart, had gezegd.

Hierin stond:

"Ik ben bereid om me aan iedere strohalm vast te houden, maar de Diaconie ziet geen kans om de exploitatie zonder grote schulden voort te zetten en als onze bewoners nu een kans krijgen, moeten ze die nemen, hoe pijn het ook kan doen om deze zo zeer vertrouwde omgeving te verlaten.

Ook de Diaconie is overigens kennelijk verrast door deze ontwikkeling. Een paar maanden geleden hebben we nog een (kostbaar) nieuw plafond en nieuwe lampen laten aanbrengen.

Enkele weken geleden kochten we nog voor f. 3000,- nieuwe stoelen.

Er is zelfs nog kort geleden een Bazar gehouden voor een aantal vernieuwingen in het Huis. Toch wèl een bewijs dat er geen plannen bestonden om de exploitatie te staken.

Wij hebben in deze situatie een bijeenkomst belegd met de betrokkenen en hun familieleden, waarbij wij de feiten op tafel hebben gelegd. Er zijn toen nogal geëmotioneerde discussies gehouden, maar wij moeten in deze situatie de mensen niets wijs maken, hoe naar het ook allemaal is.

Wij zullen als diaconie deze week nog vergaderen en daarna onze beslissing volgende week donderdag aan de Kerkeraad voorleggen."

Mevrouw Van Maris betreurde het dat de kerkeraad besloten had Hulsmanhof "open" te houden. Zij besloot haar stuk met de woorden: "Maar de consequenties van dat emotioneel besluit zijn vele".

De heer Van der Werff verwachtte dat de kerkeraad zich bij de beslissing van het college van diakenen zou aansluiten.

Zoals hiervoor reeds werd geschreven had het college van diakenen in meerderheid besloten om het Rusthuis te sluiten.

De verwachting van de heer Van der Werff is dus niet uitgekomen.

De kerkeraad wil Hulsmanhof nog een aantal jaren openhouden.

In de kerkeraadsvergadering werd door het Moderamen een verklaring opgesteld die inhield dat Hulsmanhof als bejaardenhuis zou worden gehandhaafd, zolang de inzichten omtrent een verantwoord diakonaal bejaardenzorgbeleid dat zou toelaten. Hiermee kon een meerderheid van de kerkeraad zich verenigen.

De langverwachte brief van Gedeputeerde Staten werd dus na de beslissing van de kerkeraad ontvangen.

De brief was een antwoord op de brief van het college van diakenen van 8 februari 1973. Na opsomming van vele argumenten kwamen Gedeputeerde Staten uiteindelijk tot de slotsom dat het bejaardenhuis Hulsmanhof geen toekomstwaarde meer had.

Zij waren dan ook van mening een voortzetting van de exploitatie van dit tehuis te moeten ontraden!

Het besluit van de kerkeraad om Hulsmanhof niet te sluiten en dus geen gebruik te maken van het aanbod van het gemeentebestuur om de bewoners over te plaatsen naar het nieuwe tehuis in het Kostverloren, was telefonisch medegedeeld aan het Provinciaal College van Toezicht te Alkmaar.

Naar aanleiding van deze mededeling schreef dit college op 1 mei aan de diakenen een brief waarin zij haar teleurstelling uitsprak over het kerkeraadsbesluit Hulsmanhof open te houden.

In deze brief werd voorgesteld om de zaak Hulsmanhof ter plaatse (Zandvoort) nog eens

te bespreken met het college van diakenen, het rusthuis-bestuur en met een vertegenwoordiging van de kerkeraad. Het college van toezicht stelde het voorts op prijs dat ook de adviserend arts van Hulsmanhof aan de bespreking zou deelnemen. Opvallend in de brief van het college van toezicht was de bouté uitspraak dat financiële tekorten niet voor de verantwoordelijkheid van de diakonie zouden komen, doch voor de persoonlijke verantwoordelijkheid van de diakenen.

Deze uitspraak bezorgde sommige diakenen wel enige onrust en gaf derhalve aanleiding om de bespreking met het college van toezicht op korte termijn te realiseren.

In verband met de urgentie van de zaak vond die gezamenlijke bespreking reeds op 21 mei plaats. Deze bijeenkomst betrof dus een vergadering van het college van diakenen met daarbij aanwezig een aantal gasten.

Het provinciaal college van toezicht uit Alkmaar was vertegenwoordigd door de heren Veth, Mirck en Benjamins. Voorts werd de vergadering bijgewoond door de heren Ds. C. Mataheru, voorzitter van de kerkeraad, A. van der Vlugt, scriba, D.G. de Leeuw, lid van de bouwcommissie, P. Flieringa, adviserend arts van Hulsmanhof en alle diakenen.

In deze vergadering gaf de voorzitter van de diakonie een uiteenzetting van de gebeurtenissen. Hij deelde mede, dat inmiddels een bouwcommissie in het leven was geroepen bestaande uit de heren J.H. Koning, Th.R. Althuisius en D.G. de Leeuw. De heer Koning had als bouwkundige gerapporteerd dat het gebouw zich in een uitstekende staat bevond en memoreerde voorts, dat het kerkeraadsbesluit was gevallen en dat daar zijns inziens niet meer aan getornd kon worden. Nadat mevrouw Van Maris nadrukkelijk had vastgesteld dat niet het gehele college van diakenen voor het openhouden van Hulsmanhof was, kreeg de heer Veth, vertegenwoordiger uit Alkmaar het woord.

Deze vond het betreurenswaardig dat er een beslissing was genomen op het ogenblik dat de kerkeraad niet beschikte over alle gegevens. De heer Veth doelde hierbij op de brief van Gedeputeerde Staten.

Hij was dan ook van mening dat men op een genomen besluit terug moest durven komen. Met deze woorden stelde hij zich dus lijnrecht op tegenover de voorzitter van de diakonie. Hij wees het college van diakenen daarna op een aantal consequenties.

Het lag voor de hand dat in deze vergadering ook de "persoonlijke verantwoordelijkheid van de diakenen" ter sprake zou komen.

Eén van de diakenen vroeg hoe het nu zat met die persoonlijke verantwoordelijkheid, waarop de vertegenwoordiger van het provinciaal college van toezicht antwoordde:

"Dat artikel hoeft niet ter sprake te komen, dit was een speldeprik, aangezien wij bang waren voor verkeerde beslissingen op niet goede informatie."

Op een vraag van een andere diaken of er een geval bekend was dat diakenen aansprakelijk werden gesteld, luidde het antwoord: neen!

Hieraan werd toegevoegd dat het in het verleden wel was gebeurd, maar dat de kwestie in der minne was geschikt.

Uit de woordenwisseling bleek dus overduidelijk dat "de soep niet zo heet wordt gegeten als ze wordt opgediend."

In de verdere discussie wees dokter Flieringa nog eens op de hoge leeftijd van de bewoners in Hulsmanhof en op de goede sfeer die er in huis heerst. De bewoners leven er als in gezinsverband. De overgang naar het nieuwe tehuis zou voor hen te groot zijn. Dokter Flieringa erkende dat Hulsmanhof voor de toekomst geen levensvatbaarheid had en hij kwam dan ook met het volgende voorstel:

- a. het tijdelijk laten voortbestaan van Hulsmanhof
- b. toepassen van een afvloeiingssysteem door tijdelijke hospitalisering.

De heer Benjamins vond de belasting op de eigenlijke bewoners door tijdelijke

hospitalisering te groot. Een beter alternatief vond hij nu de bewoners "en bloc" te laten overgaan. Diaken Paap reageerde daarop dat er in de toekomst nog wel eens een kans zou komen.

Ds. Mataheru deelde nog eens uitdrukkelijk mede, dat bij de besluitvorming de motivatie destijds uitdrukkelijk was: "Zolang Hulsmanhof in een diakonale behoefte voorziet". Hij stelde daarbij wel de vraag: "hoe moeten wij nu verder en wat is het beleid voor de toekomst".

Ten aanzien van de bewoners vond hij de beslissing niet moeilijk, maar de toekomst vond hij veel moeilijker. Hij overwoog daarbij zelfs om het aanbod van de gemeente Zandvoort opnieuw te bezien en het resultaat daarvan aan de kerkeraad voor te leggen.

Nadat in de vergadering uitvoerig was gesproken over het "financiële plaatje" met betrekking tot de exploitatie van oude en nieuwe bejaardentehuizen kwam er toch een opening in de discussie. Deze behelsde een tijdelijke voortzetting van de exploitatie van Hulsmanhof.

Deze zienswijze kwam dus overeen met het kerkeraadsbesluit van 29 maart en met hetgeen dokter Flieringa in deze vergadering naar voren had gebracht.

De heer Veth verklaarde toen het volgende:

"Ik geef U alleen mogelijkheden aan. Afbouw van het huis in 10 jaar. Ik zal mijn medewerking verlenen om met de provincie tot overeenstemming te komen tot verkorting van de amortisatie tot 7 jaar. Dit heeft consequenties op Uw prijsbeleid."

Deze woorden waren voor de voorzitter van de vergadering de heer Van der Werff aanleiding als volgt te spreken:

"De beslissing ligt er. We gaan door met het bestuderen van alle mogelijkheden en zullen met alle verlangens rekening houden. Wij kunnen op het besluit niet terug komen en dat is ook niet gewenst.

Wij gaan verder stap voor stap, jaar voor jaar."

Men zou in geen geval terugkomen op het genomen kerkeraadsbesluit. De heer Veth meende dat de consequenties niet waren te overzien en hij adviseerde vooral contact op te nemen met de provinciale accountantsdienst, zodra het accountantsrapport klaar zou zijn.

Ds. Mataheru verklaarde nog eens uitdrukkelijk: "Wij zullen de consequenties van het besluit aanvaarden."

Tenslotte was het diaken Paap, die zei dat indien de plannen met betrekking tot Hulsmanhof niet te verwezenlijken zouden zijn, dat dan op het kerkeraadsbesluit terug gekomen zou moeten worden.

De slotwoorden van de heer Veth, waarin hij ook bedankte voor het onderhoud, karakteriseerden de sfeer waarin deze bijeenkomst was gehouden.

"Het mag misschien wel eens scherp geweest zijn, maar het was binnenskamers. Ik meen dat dit de juiste plaats is waar de dingen gezegd mogen en moeten worden."

Op 10 juli 1973 was door het college van diakenen een "afbouwcommissie" voor Hulsmanhof ingesteld. Deze commissie had tot taak na te gaan wat de financiële consequenties zouden zijn van de verlangens van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, zoals die vermeld waren in hun brief van 27 maart 1973.

In september 1973 bracht de afbouwcommissie haar rapport uit. Dit rapport begon met een analyse van de brief van Gedeputeerde Staten. De punten genoemd onder ad. 1: a t/m i betroffen voornamelijk brandveiligheidsvoorschriften en de punten genoemd onder j en k waren van inrichtingsaard.

Naar aanleiding van de brief van G.S. werd onderzocht welke voorzieningen aan

Hulsmanhof getroffen zouden moeten worden.

De begroting hiervoor was opgesteld door iemand, die Hulsmanhof door en door kende. De begroting kwam uit op een bedrag van f. 80.000,-.

Het rapport eindigde met samenvattende conclusies. De inhoud van het rapport kan het beste gekarakteriseerd worden door deze conclusies hieronder in zijn geheel te vermelden.

"Samenvattende conclusies

1. Het Hulsmanhof is een oud, goed onderhouden doch niet aan de eisen van deze tijd voor bejaarden aangepast bejaardenoord. Het heeft jarenlang een wezenlijke taak in de Zandvoortse gemeenschap vervuld.
Er is een sterke emotionele band met de huidige bewoners ontstaan. Ze willen er liever niet weg.
2. Het nieuwe Kostverlorenpark heeft alles in een nieuw kader geplaatst.
Het gebouw is modern, functioneel, etc. maar heeft ook veel meer gekost. Het dagtarief is aanzienlijk hoger.
3. Tegenover het bedrag dat eventueel nodig zal zijn voor onrendabele exploitatie (weinig bedden in verhouding tot de vaste kosten) staat een voordelig verschil als gevolg van de lage stichtingskosten van het Hulsmanhof.
4. Het gebouw aanpassen aan de strikt nodige voorzieningen wordt geraamd op f. 80.000.-.
Gaat men iets verder door meer vierkante meter per bejaarde te creëren dan is circa f.100.000,- nodig.
De waarschijnlijk nieuwe eisen worden dan nog slechts benaderd.
Meer vierkante meter per bejaarde betekent minder bejaarden in het huis, dus verhoging van de bijdrage per bejaarde.

Ten aanzien van de verbouwing zou een en ander weer in evenwicht gebracht kunnen worden door de afschrijving nu over bijvoorbeeld 10 jaar te nemen in verband met het iets meer bieden van ruimtelijk comfort.
5. De typische opbouw van de Zandvoortse bevolking rechtvaardigt een nader onderzoek naar het kwantitatieve bejaardenbeleid in de gemeente en de provincie in relatie tot de gebruikelijk gehanteerde normen.
6. Pas na deze toetsing kan een voor alle partijen verantwoorde beslissing genomen worden."

Het door de afbouwcommissie uitgebrachte rapport werd op 25 oktober 1973 in een diakonievergadering besproken. In deze vergadering waren voorts aanwezig de leden van de afbouwcommissie, leden van het Moderamen en het Rusthuisbestuur. Deze vergadering stond onder leiding van de heer Van der Werff, voorzitter van de diakonie.

Nadat hij de gasten welkom had geheten, gaf hij een overzicht van alles wat er in de afgelopen jaren in het Rusthuis tot stand was gekomen.

De heer Van der Werff was van mening dat aan alle eisen, die door Gedeputeerde Staten waren gesteld, inclusief de brandveiligheidseisen was voldaan.

Hij memoreerde dat wanneer ieder jaar ongeveer f. 10.000,- voor onderhoudswerkzaamheden zou worden uitgetrokken de exploitatie van Hulsmanhof zonder meer zou kunnen worden voortgezet.

De woorden van de voorzitter waren aanleiding - zoals te verwachten was - tot veel discussie. Eén der leden van de afbouwcommissie zei dat hij het belangrijk vond de conclusies van het rapport nog eens samen te vatten omdat hij het met de opmerkingen van de voorzitter niet eens was. Hij memoreerde nog eens dat de afbouwcommissie tot taak had de financiële gevolgen van de brief van Gedeputeerde Staten na te gaan, maar benadrukte tevens dat de beslissing om Hulsmanhof te gaan verbouwen door het college van diakenen genomen zou moeten worden.

Over een eventuele verbouwing werd uitgebreid gediscussieerd. Voor een verbouwing werd in eerste instantie uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 6 à 7 jaar. In verband hiermede was het een logisch gevolg om de mogelijke bezettingsgraad te analyseren. Vrij snel bleek toen uit de officiële gegevens van de gemeente Zandvoort, dat er een flink bejaardenaanbod voor de komende jaren in Zandvoort was. Dat klopte ook met de wachtlijst van het nieuwe bejaardenhuis in het Kostverlorenpark.

Het klopte echter niet met de wensen van de gemeente Zandvoort om Hulsmanhof te sluiten. Conclusie was dat deze cijfers officieel geverifieerd zouden moeten worden met de gemeente en Gedeputeerde Staten. Het bejaardenbeleid van Zandvoort zou hieraan getoetst moeten worden.

Spreker had waardering voor hetgeen het bestuur in het verleden had gepresteerd, maar was van mening dat als het bestuur vroeger de verbouwingen wat ruimer zou hebben aangepakt, men nu niet in de huidige problemen zou zijn verzeild geraakt.

Door steeds hogere eisen aan bejaardentehuizen te stellen, is Hulsmanhof nu afgekeurd. Ook eisen Gedeputeerde Staten dat er vóór 1 november 1973 een beslissing wordt genomen.

Enkele aanwezigen vroegen zich af of het wel de taak van de kerk was om een tehuis zo groots op te zetten. Een andere spreker merkte op dat wanneer destijds was besloten om Hulsmanhof te sluiten, het gebouw zou zijn verkocht en met de opbrengst daarvan de schulden zouden zijn betaald. Hij voegde er aan toe dat indien besloten zou worden Hulsmanhof grondig te laten verbouwen er een behoorlijk bezit komt. Overwogen zou kunnen worden Hulsmanhof in een Stichting onder te brengen, hetgeen tot voordeel zou hebben dat ook mensen buiten het diakonaal verband aangetrokken kunnen worden om uiteindelijk tot een verantwoord beheer te komen.

Daarbij komt tenslotte nog dat de diakonie rente ontvangt van haar vermogen of wel de huur van het gebouw, die door de Stichting betaald wordt aan de diakonie.

In de vergadering kwam men tot de conclusie dat in de loop der jaren in Hulsmanhof veel geïnvesteerd was. Het doel was altijd zoveel mogelijk de sfeer in het Tehuis te bewaren.

Een belangrijk gegeven was ook dat de bewoners gezamenlijk de kerkdienst door middel van de kerktelefoon konden bijwonen, terwijl in het nieuwe tehuis alleen kerktelefoon op de kamers aangesloten kan worden.

Over de aanpak en omvang om Hulsmanhof aan de te stellen eisen aan te passen liepen de meningen nogal uiteen.

Men was tenslotte van mening dat het alleszins gerechtvaardigd was om te onderzoeken wat de financiële gevolgen zouden zijn van een wat bredere aanpak. Door nu wat beter in te spelen op de meer vierkante meters vragende eisen van Gedeputeerde Staten, kan

men wellicht de beslist duurdere verbouwing van over 6 à 7 jaar voorkomen. Aanbevolen werd een architect in te schakelen die zou kunnen zoeken hoe de nieuwe eisen en voorschriften van G.S. in de plattegrond gerealiseerd zouden kunnen worden. In diezelfde tijd zou dan met de betrokken instanties overleg kunnen worden gepleegd over het te verwachten aantal bejaarden.

De beraadslagingen over de plannen tot verbouw van Hulsmanhof werden op 1 november 1973 voortgezet.

Diaken Paap, die als vervangend voorzitter optrad, memoreerde dat de vergadering nog steeds bezig was met het bespreken van het rapport van de afbouwcommissie. Geprobeerd zou moeten worden om het gesprek in deze vergadering af te ronden om uiteindelijk tot een advies voor de kerkeraad te komen.

De allesbeheersende vraag of Hulsmanhof met een opknapbeurt, waarvan de kosten ± f. 80.000,- zouden gaan bedragen aan alle door Gedeputeerde Staten gestelde eisen zou voldoen, kon echter niet met zekerheid beantwoord worden.

Dat was nu juist het punt waar alles om draaide. Men maakte zich daar wel degelijk zorgen over. Als éénmaal f. 80.000,- zou zijn geïnvesteerd, komt men dan na een aantal jaren niet opnieuw voor de vraag staan om weer een groot bedrag aan Hulsmanhof te moeten besteden. Eén der aanwezigen had gepleit om het Rusthuis zo te verbouwen, dat het niet voor 5 à 6 jaar geschikt zou zijn, maar voor een langere periode van 20 à 25 jaar.

De afbouwcommissie had het rapport met vertegenwoordigers van Gedeputeerde Staten besproken. Voorts had hij op 24 juli 1973 geschreven naar Gedeputeerde Staten om de nieuwe eisen te vernemen, maar op de brief was niet gereageerd.

De allernieuwste eisen waren dat de kamers een oppervlakte moesten hebben van 12 m². De kamers in Hulsmanhof hadden een oppervlakte van 10.82 m².

De vergadering zag op dit punt geen problemen.

Een eis, waar waarschijnlijk wel de hand aan zou worden gehouden, was dat de bewoners een eigen toilet moesten hebben en voorts meer bad- en doucheruimte. Ook de aanwezigheid van een ziekenzaaltje was een vereiste.

In een uitvoerige discussie kwamen verschillende punten aan de orde, die van belang waren voor de toekomst van Hulsmanhof.

Uit een gesprek met Gedeputeerde Staten bleek dat zijer de voorkeur aan gaven, dat een architect zou worden ingeschakeld voor het maken van een plan met kostenbegroting. Daarna zou aan de hand van de dan beschikbare gegevens kunnen worden gezien of de exploitatie financieel haalbaar zou zijn.

Ook werd de suggestie geopperd of het niet verstandig zou zijn zich in verbinding te stellen met de Ned. Centrale voor Huisvesting van Bejaarden (N.C.H.B.), omdat deze Stichting ervaring heeft met de bouw van bejaardenhuizen. Op deze suggestie ging men niet verder in.

Men sprak de voorkeur uit om een architect in te schakelen en in dit verband werd de naam genoemd van een Zandvoorts architect.

In een oriënterend gesprek met de architect zou het bedrag moeten worden genoemd dat maximaal aan de renovatie van Hulsmanhof besteed zou mogen worden. Voorts werd nog gesuggereerd een gesprek aan te vragen met de Inspectie voor de Bejaardenoorden, alsmede met de wethouder voor sociale zaken.

Tenslotte kwam de vraag aan de orde of de toekomstige exploitatie van Hulsmanhof een diakonale aangelegenheid zou worden of dat Hulsmanhof door een stichting zou worden bestuurd. Hierbij werd ook onder ogen gezien de samenstelling van het bestuur,

want een goed bestuur is voor een goede exploitatie onontbeerlijk.

Uiteindelijk werd unaniem besloten Hulsmanhof te gaan verbouwen tot een aan de nieuwe eisen aangepast bejaardentehuis en te zijner tijd over te gaan tot het vormen een stichting, die de exploitatie van het gerenoveerde bejaardentehuis zou verzorgen.

Met dit besluit ging men naar de kerkeraad en in de kerkeraadsvergadering van 8 november 1973 bracht diaken Paap aan de hand van een nota verslag uit van de besprekingen die de diakenen hadden gevoerd met het moderamen en de afbouwcommissie over de voorgenomen plannen voor de renovatie van Hulsmanhof.

Aan de kerkeraad werd goedkeuring gevraagd om een grondige aanpassing van Hulsmanhof aan de nieuwe eisen te realiseren. Na verkregen goedkeuring zou aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en aan de Provinciale Diakonale Raad te Alkmaar toestemming worden gevraagd om te laten onderzoeken:

- Hoe kunnen de nieuwe eisen en voorschriften in de plattegrond worden verwezenlijkt.
- Aan hoeveel mensen daarna verzorging zou kunnen worden geboden;
- Het totale bedrag, dat deze renovatie zou vergen.

Uit het verslag van diaken Paap bleek voorts dat de diakenen zich niet meer verplicht voelden om zelf een bejaardentehuis te exploiteren en daarom voorstelden de exploitatie over te laten aan een nog te vormen stichtingsbestuur.

Voor de voorzitter van de kerkeraad was toen het ogenblik aangebroken om de kerkeraad te vragen of deze akkoord kon gaan met de voorstellen van de diakenen.

Alle kerkeraadsleden verklaarden zich daarmee akkoord. En hiermee was voor de diakenen de weg geopend om het genomen kerkeraadsbesluit ter kennis te brengen van het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en de Provinciale Diakonale Raad te Alkmaar.

Plafond

Eén van de eisen van nieuwe wetgeving op het gebied van brandpreventie was het vernieuwen van het bestaande plafond in het Rusthuis dat brandgevaarlijk zou zijn. Voor de brandweer was dat aanleiding om te eisen dat een brandvertragend plafond zou worden aangebracht.

Het bestuur voldeed aan deze eis.

Het aannemersbedrijf fa. M. Koning en Zn. bracht voor de plafondvernieuwing de volgende offerte uit met verschillende mogelijkheden.

- schrootjes	f. 4000,-
- tegelsmineraal (61 x 61 cm)	f. 2600,-
- zacht board (niet brandvrij)	f. 2200,-
- steengaas (stucadoor)	f. 1600,-

In de diakonievergadering van 25 januari 1973 werd deze offerte uitvoerig besproken en de voor- en nadelen tegen elkaar afgewogen.

Op dat ogenblik was er reeds sprake van een mogelijke sluiting van Hulsmanhof. Dit

gegeven zal ongetwijfeld in de discussie zijn betrokken.

De voorzitter van de diakonie - de heer Van der Werff - stelde aan het eind van de discussie dan ook voor om een geschuurd plafond (steengaas) ad. f. 1600,- te nemen. De diakenen konden zich hiermee verenigen en aldus werd besloten.

Maar later bleek, dat de brandweer als eis stelde dat er minerale tegels in de conversatiezaal zouden worden aangebracht.

Toen werd in overleg met alle diakenen besloten alsnog het nieuwe plafond te maken van de brandvertragende tegels ad. f. 2600,-.

En zo werd het nieuwe plafond ook uitgevoerd.

Pensionprijzen

De pensionprijzen werden - indien nodig - jaarlijks onder goedkeuring van het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgesteld.

Het entree-geld werd geheven van de nieuwe bewoners. Van dit geld werden de kamers opgeknapt, zoals behang- en schilderwerk.

Met betrekking tot de pensionprijzen kan het volgende worden opgemerkt. Wanneer de exploitatie van het Rusthuis door inflatie en stijgende kosten en prijzen een nadelig saldo vertoonde, zocht het bestuur naar mogelijkheden om dat tekort zo goed mogelijk weg te werken. Als het niet mogelijk was om op de uitgaven te bezuinigen, was het bestuur genoodzaakt tot het verhogen van de pensioengelden en het definitieve besluit van deze verhoging moest ook door het college van diakenen worden goedgekeurd.

In 1964 werd door het Centraal Controle Bureau der Nederlandse Hervormde Kerk geconstateerd, dat de in rekening gebrachte pensionprijzen niet voldoende waren geweest om de exploitatie-kosten van het Rusthuis te dekken. Het totale nadelig saldo over de jaren 1960 t/m 1964 was inmiddels opgelopen tot ruim f. 34.000,-.

De pensionprijzen waren, vergeleken met andere tehuizen laag te noemen.

Geadviseerd werd, de pensionprijzen in overeenstemming te brengen met de werkelijk gemaakte kosten, zo nodig met terugwerkende kracht.

Verhoging van de pensionprijzen had tot gevolg dat de exploitatierekening over 1965 met een voordelig saldo van ruim f. 2600,- kon worden afgesloten.

In de diakonievergadering van 30 december 1971 kwamen de financiële gegevens van het Rusthuis weer ter tafel. Ook nu bleek uit de stukken dat het Rusthuis de laatste jaren een negatief exploitatiesaldo vertoonde.

De accountant had het bestuur te verstaan gegeven dat de verliezen niet langer door mochten gaan en dat het noodzakelijk was dat op korte termijn maatregelen met betrekking tot de pensionprijzen zouden worden genomen. Hierover had overleg plaats gevonden met de provinciaal-inspecteur voor de bejaardentehuizen in Noord-Holland.

In deze vergadering kwamen de diakenen tot de conclusie, dat de pensionprijzen per 1 april 1972 drastisch verhoogd dienden te worden.

Voorgesteld werd goedkeuring te vragen tot vaststelling van de volgende pensionprijzen per 1 april 1972:

één-persoonskamers	f. 790,- per maand
echtparen-kamers	f. 1425,- " "

De kerkeraad verklaarde zich in zijn vergadering van 13 januari 1972 akkoord met de verhoging van deze pensionprijzen.

In verband met de voorgenomen verhoging hield het bestuur op 27 maart 1972 een hoorzitting in het Rusthuis voor bewoners en andere belangstellenden. Deze bijeenkomst was bedoeld om de prijsverhoging nader toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden.

Vier personen waren naar deze bijeenkomst gekomen. Na afloop waren zij overtuigd van de noodzaak van de verhoging.

Men voegde er zelfs aan toe, dat men tevreden was over de verzorging in Hulsmanhof.

Met de laatste opmerking was het bestuur en de directrice natuurlijk zeer content.

In de diakonievergadering van 29 mei 1972 gaf diaken Paap nog een kort verslag van een door hem bijgewoonde hoorzitting in het provinciehuis te Haarlem. Op deze hoorzitting werden de door het rusthuisbestuur voorgestelde nieuwe pensionprijzen behandeld.

Verwacht zou mogen worden dat de goedkeuring spoedig zou afkomen. Dit bleek echter niet het geval.

De provinciale accountantsdienst van Noord-Holland had bezwaren gemaakt tegen de nieuwe voorgestelde pensionprijzen.

Door deze accountantsdienst werd voorgesteld de nieuwe bedragen vast te stellen op:

één-persoonskamers	f. 670,- per maand
echtparen-kamers	- 1340,- " "

Voor het bestuur van het Rusthuis zat er niets anders op dan bij brief van 22 juni 1972 mede te delen, dat zij in haar vergadering van 19 juni 1972 na ampel overleg had besloten met het voorstel akkoord te gaan.

In de brief aan de provinciale accountantsdienst werd er nog wel op gewezen dat de nieuwe pensionprijzen wel het te verwachten nadelig saldo over 1972 zou wegwerken, maar dat het totaal van de verliezen van vorige jaren nauwelijks een vermindering zou ondergaan.

Hierna volgende overzichten en exploitatieresultaten geven een beeld van het verloop van de pensionprijzen gedurende een aantal jaren.

Pensionprijs per maand	1 okt. 1962	1 feb. 1965	1 mrt. 1966	1 jan. 1967	1 mrt. 1970	1 apr. 1972
één-persoonskamers	f. 165,-	f. 240,-	f. 260,-	f. 280,-	f. 460,-	f. 670,-
echtparen-kamers	- 270,-	- 410,-	- 450,-	- 480,-	- 825,-	- 1340,-

Overzicht van ontvangen pension- en entreegelden		
Jaar	Pensiegeld	Entreegeld
1960	f. 26.650,-.	--
1961	f. 29.097,60	f. 75,-.
1962	- 35.980,08	- 425,-.
1963	- 46.143,69	- 925,-.
1964	- 54.568,87	- 425,-.
1965	- 64.211,20	- 75,-.
1966	- 67.069,50	- 375,-.
1967	- 85.488,36	- 225,-.
1968	- 100.140,-.	- 525,-.
1969	- 112.910,-.	- 75,-.
1970	- 134.842,50	- 1025,-.
1971	- 140.519,-.	- 1200,-.
1972	- 184.395,-.	- 600,-.
1973	- 212.650,-.	- 1200,-.
1974	- 223.000,-.	- --
1975	- 319.700,-.	- --
1976	- 397.300,-.	- --
1977	- 423.700,-.	- --
1978	- 450.200,-.	- --
1979	- 444.700,-.	- --
1980	- 417.271,53	- --
Resultaten exploitatierekening		
	voordelige saldi	nadelige saldi
1960	f. --	f. 3810,46
1961	--	- 3446,57
1962	- --	- 7768,23
1963	--	- 13796,52
1964	--	- 5617,08
1965	- 2627,54	--
1966	--	- 4280,48
1967	--	- 4350,44
1968	--	- 2882,06
1969	--	- 13364,-.
1970	--	- 4209,77
1971	--	- 8774,93
1972	- 9024,41	--
1973	- 7277,27	--
1974	--	- 8237,97
1975	- 6467,22	--
1976	- 14542,56	--
1977	- 27042,21	--
1978	- 28119,28	--
1979	- 11225,25	--
1980	--	- 39692,82

Overzicht besturend personeel

1899 - 1913	Zr. S.E. van Melle
1913 - 1917	Zr. M.A. van Melle
1917 - 1928	Mej. J.E. Horstink
1928 - 1955	Jan en Lies de Roode - Bol
1956 - 1963	Zr. W.A. van Zeijl
1963 - 1964	Zr. I.H.C.A. Chardon
1964 - 1981	Zr. E. de Beer

Aansluitend op bovenstaand overzicht kunnen nog de volgende bijzonderheden worden vermeld.

Zuster Sia Elisabeth van Melle was de eerste directrice van het Diaconiehuis. Zuster van Melle werd geboren op 1 december 1859 te Wissekerke.

Zij was diacones en overleed op 26 december 1912 te Haarlem, 53 jaar oud.

In de kerkeraadsvergadering van 12 januari 1913 bracht de voorzitter, Ds. Posthumus Meyes, de vacature van directrice van het Diaconiehuis, ontstaan door het overlijden van Zuster Sia van Melle ter sprake.

Zuster Marie van Melle was aangezocht als plaatsvervangster van de overleden directrice. Voor de definitieve vervanging had de voorzitter van de kerkeraad zowel Zuster Marie van Melle, maar ook de wijkzuster gepolst. De wijkzuster was toen Zuster Dina Bronders, die inwonend was in het Diaconiehuis.

De wijkzuster had te kennen gegeven dat bestendiging van de situatie zoals die tijdelijk geregeld was haar aangenaam zou wezen, terwijl Zuster Marie van Melle zich bereid had verklaard om als besturend zuster wijlen Zuster Sia op te volgen.

De aanstelling van Zuster Marie van Melle tot directrice zou kunnen plaats hebben nadat hierover overleg met het bestuur van het Haarlemse Diaconessenhuis had plaats gevonden. De kerkeraad keurde de genomen maatregelen goed.

Zuster Marie van Melle was maar enkele jaren in het Diaconiehuis werkzaam. In de kerkeraadsvergadering van 25 juli 1917 werd haar vertrek al weer aangekondigd.

Haar opvolgster was Mej. J.E. Horstink. Zij werd op donderdag 1 november 1917 op feestelijke wijze geïnstalleerd.

In haar aanstellingsbesluit als besturend zuster werd de toezegging gedaan dat zij ingeval van invaliditeit in het Diaconiehuis als verpleegde kon blijven. Aan haar werd een salaris toegekend van f. 250,-. per jaar met 10 jaarlijkse verhogingen van f. 5,-. en zij kreeg recht op 14 dagen vacantie.

Twee jaren later vroeg zij aan de kerkeraad - met het oog op de dure tijd - meer salaris. In de kerkeraadsvergadering van 27 november 1919 werd het verzoek van Mej. Horstink besproken.

Besloten werd haar f. 100,-. extra toe te kennen; zij kreeg ingaande 1 januari 1920 f. 25,-. per kwartaal meer salaris.

Voorts werd mej. Horstink verzekerd dat zij op 65-jarige leeftijd een ouderdomsrente zou genieten van f. 6,-. per week.

Het was Broeder Voet (diacen) die zich mocht kwijten om deze "blijde boodschap" aan haar over te brengen.

Uit de dagboeken ...

In de loop der jaren is de gang van zaken in Hulsmanhof in enkele dagboeken vastgelegd. Een aantal dagelijkse gebeurtenissen, die ongetwijfeld in vele bejaardentehuizen zullen voorkomen, wordt hieronder weergegeven waarbij de namen van de desbetreffende personen met letters worden aangeduid.

- Een heel mooie kerkdienst gehad. Daar doe je weer wat mee voor het begin van de week.
- Mevrouw A. zit erg te suffen in haar stoeltje, hangt scheef en haar gebit valt steeds uit haar mond.
- Mevrouw B. heeft zelf haar pap vanavond gegeten, was helder vandaag.
- De heer C. was rustig vannacht, omdat zijn dochter bij hem heeft geslapen.
- De heer D. is erg onrustig, ligt steeds op de grond.

Vanmorgen driemaal opgeraapt.

- Mevrouw E. liep om 23.30 uur op de gang. Wist van geen tijd.
- Mevrouw F. had ontlasting op de postoel. Verder een rustige zondag.
- Mevrouw G. kan niet plassen op stilletje, doet het dus maar in bed. Zoon en schoondochter waren op bezoek.
- Mevrouw H. vond haar bovengebit terug in een Haarlemse Koffieshop.
- Het was een rustige dag in huis. Mevrouw I. had vanmorgen driemaal achter elkaar aanvalletjes. Is daarna erg vermoeid en suf.
- De heer J. is vanmorgen op zijn kamer gevallen. Hij zat voor zijn stoel op de grond, klaagt alleen over hoofdpijn, heeft een buil. Is zo nu en dan nat.
- De heer K. moet oefenen met tenen en rechterbeen optillen (als paard).
- Mevrouw L. ging evenals gistermiddag naar de W.C. met enorm resultaat. Vanavond gaan de laatste olieballen op. De bewoners zijn er aan gewend.
- De heer M. hoestdrank gegeven en zuigtabletten tegen kriebel in de keel. Kreeg een brief gelukkig.

- Mevrouw N. doet alles met haar arm en is zeer helder.

Heeft goede opmerkingen: vraagt hoe het met haar geld is.

Ja, ja, hoe kan het, maar het is waar.

- Mevrouw O. is af en toe lelijk en wil haar mond niet open doen voor de medicijnen, maar toch doorzetten. Ze is veel in de war en is dan haast niet bereikbaar. Verder aardig rustig.

- Mevrouw P. kreeg laudium (10 druppels) en haar borreltje.

- De heer Q. ging met een verpleeghulp naar de visafslag.

Hij was de koning te rijk!

- Mevrouw R. is "tam" vandaag.

Afscheid van de directrice Zr. E. de Beer

Op 15 augustus 1964 deed Zr. E. de Beer haar intrede als directrice van het Hervormd bejaardentehuis. Zij werd altijd aangesproken met Zuster de Beer, hoewel zij de mooie Friese voornaam Eelkje voerde.

Maar haar vrienden en kennissen en ook wel enkele bestuursleden spraken haar veelal aan met "Beer".

De benoeming van Zr. de Beer als directrice was een schot in de roos.

Het bestuur van Hulsmanhof was in het begin van de zestiger jaren begonnen met het moderniseren van het bejaardentehuis. Bij de komst van Zr. de Beer waren alleen de keukeninrichting, de trap naar de eerste étage en de vernieuwing van het meubilair in de conversatiezaal gerealiseerd.

Dit betekende dat er voor de nieuwe directrice nog veel werk aan de winkel was. Naast haar dagelijkse zorgen en beslommingen voor de bewoners en het personeel, moest zij zich ook volledig inzetten om de besluiten, die het bestuur met betrekking tot de diverse voorzieningen reeds had genomen, zo goed mogelijk uit te voeren. En daarin is Zr. De Beer volledig geslaagd tijdens haar dienstperiode. Zij gaf het bestuur tijdens de maandelijkse vergaderingen - die trouw in de bestuurskamer in Hulsmanhof werden gehouden - goede adviezen. Het bestuur is haar daarvoor veel dank verschuldigd.

Met name op het gebied van de personeelsvoorziening wist Zr. De Beer steeds weer op tijd een goede oplossing te vinden.

Het is dan ook begrijpelijk dat het bestuur, toen Hulsmanhof van hogerhand gedwongen werd de exploitatie ingaande 1 februari 1981 te staken, de gelegenheid aangreep om haar een waardig afscheid te bezorgen.

Zoals uit de hieronder vermelde aankondiging blijkt viel de receptie ter gelegenheid van haar afscheid samen met het bereiken van de pensioen-gerechtigde leeftijd.

HULSMANHOF

Zandvoort, december 1980

Namens het bestuur van Hulsmanhof nodigen wij U uit voor de afscheidsreceptie van onze directrice zr E. de Beer, die op 1 februari 1981 de pensioengerechtigde leeftijd zal bereiken. Deze receptie zal gehouden worden op vrijdag 30 januari 1981 van 16.30 uur tot 18.30 uur in "Hotel Faber" - Kostverlorenstraat 15 te Zandvoort

Wij hopen dat U in de gelegenheid bent die middag aanwezig te zijn.

A. Paap, voorzitter
D.C. Langelaar, secretaris

In de ochtend van 30 januari waren reeds het bestuur, het personeel en de bewoners in de conversatiezaal bijeengekomen om in intieme kring af scheid te nemen van de directrice. In deze bijeenkomst sprak de voorzitter, diaken A. Paap namens het bestuur zijn waardering uit voor al hetgeen Zr. De Beer voor Hulsmanhof vaak onder moeilijke

omstandigheden had gedaan. Deze dank werd vertolkt door het overhandigen van een enveloppe met inhoud.

Van de bewoners mocht de directrice een fraaie theestoof in ontvangst nemen.

Namens het personeel voerde Greetje Miedema het woord en bood "hun directrice" een antieke bascule aan.

Aan de uitnodiging van het bestuur werd in grote getale gehoor gegeven.

Hotel Faber aan de Kostverlorenstraat stond in de middag en avond centraal omdat Zr. De Beer recipieerde.

Hoogtepunt van deze middag was ongetwijfeld de komst van loco-burgemeester K.C. van der Mije Pzn., die bekend maakte dat Hare Majesteit de Koningin Zr. de Beer voor haar liefderijke arbeid voor gehandicapten, zieken en bejaarden de Eremedaille in Goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau had toegekend.

In zijn toespraak noemde de loco-burgemeester de talrijke functies, waarin de scheidende directrice zich had ingezet voor de zwakken in de samenleving.

Na afloop van de receptie bleven het bestuur, de diakenen en het personeel met de bewoners van Hulsmanhof nog in Hotel Faber bijeen om gezamenlijk een broodmaaltijd te gebruiken.

De dag werd besloten met een feestavond met conferencier Rob Oud waarna aan het eind van de avond een ieder terug kon zien op een geslaagd afscheidsfeest van Zr. De Beer.

Verkoop grond, afbraak opstallen en bouw nieuwe woningen

Toen er steeds meer zekerheid kwam, dat Hulsmanhof van hogerhand als bejaardenhuis zou moeten sluiten, werd het bestuur geconfronteerd met de klemmende vraag wat er na de sluiting met het hoofdgebouw, de aangrenzende huisjes en de ondergrond zou moeten gebeuren.

Dit was een punt van aanhoudende zorg en begrijpelijkerwijs werd hierover in de bestuursvergaderingen meermalen gesproken.

In 1965, bij de inwerkingtreding van de Algemene Bijstandswet, was de diakonale taak van de "armenverzorging" (ondersteuning) grotendeels komen te vervallen. Met de sluiting van Hulsmanhof zou opnieuw een diakonale taak wegvallen.

Een nieuw bejaardentehuis was op deze plaats niet mogelijk, omdat in Zandvoort door de bouw van Het Huis in het Kostverloren het maximum aan verzorgingskamers bereikt was.

Er werd besloten niet opnieuw te starten met de exploitatie van een bejaardenhuis. Met dit besluit had het bestuur het probleem, dat speelde niet opgelost. De discussie zette zich voort en de bouw van bejaardenwoningen werd een serieuze overweging.

Zoals bekend waren er in 1973 al plannen om Hulsmanhof te sluiten. Van dat ogenblik af had het bestuur regelmatig contact met Gedeputeerde Staten van Noord-Holland om te bewerkstelligen dat Hulsmanhof nog enige jaren open zou kunnen blijven. Bestuur en diakenen waren er zich echter van bewust, dat sluiting van Hulsmanhof in de toekomst onvermijdelijk zou zijn.

Het bestuur legde dan ook contacten met het gemeentebestuur van Zandvoort. Bij brief van 8 november 1979 werd het gemeentebestuur op de hoogte gebracht van de toekomstige sluiting. Hiermee brak een drukke tijd aan.

Naast het corresponderen met Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en Burgemeester en Wethouders van Zandvoort, werden ook gesprekken gevoerd met de heer K.C. van der Mije Pzn., wethouder voor Sociale Zaken en Volkshuisvesting. Naar aanleiding van het gesprek op 18 januari 1980 werd het volgende overeen gekomen.

- De vrij komende kamers in Het Huis in het Kostverloren zullen worden bezet door Zandvoortse bewoners van Hulsmanhof.
- De overige bewoners van Hulsmanhof - geplaatst vóór 1 februari 1980 - zullen voorrang krijgen bij het bezetten van kamers in Het Huis in de Duinen.
- Voor twee personeelsleden van Hulsmanhof, die nu nog "intern" zijn, zal naar passende woonruimte gezocht moeten worden, in de vorm van één flat- of duplexwoning.
- Na toezending - via de gemeente Zandvoort - van het architectenrapport betreffende het te bouwen complex, zal een taxatie volgen van de huidige opstallen en terreinen.
- Voor het nieuw te bouwen complex zal de naam "Hulsmanhof" gehandhaafd blijven.
- Bij toekomstige vacatures in het Bestuur van de "Stichting Huisvesting Bejaarden Zandvoort", zullen één of twee leden benoemd mogen worden door het college van diakenen.

Zowel het college van diakenen als de kerkeraad konden zich met de genomen besluiten verenigen. Dit werd op 13 maart 1980 aan burgemeester en wethouders meegedeeld. Als antwoord op laatstgenoemde brief schreven burgemeester en wethouders op 28 april 1980 het volgende.

"Met de inhoud van uw bovenaangehaalde brief kunnen wij ons goeddeels verenigen.

Wij stellen ons voor - behoudens instemming van de raad - dat de gemeente Hulsmanhof aankoopt, sloopt en op de grond een complex woningwetwoningen voor bejaarden opricht, alsmede het nieuwe complex in beheer geeft aan de Stichting Huisvesting Bejaarden te Zandvoort."

Hoewel deze brief voor het bestuur en diakenen aanleiding was om nadere informatie te vragen, werden door beide partijen toch verder stappen ondernomen. Het bestuur van Hulsmanhof was bereid om de grond in erfpacht uit te geven en de opstallen te verkopen.

Achtereenvolgens werden makelaars aangewezen om taxaties te verrichten.

Voor Hulsmanhof was dat makelaar J.A. Strijbis te Heemstede en voor de gemeente Zandvoort makelaar H.W. Coster te Zandvoort.

Makelaar Strijbis kende aan het gebouwencomplex Hulsmanhof annex grond een verkoopwaarde toe vrij van huur en ontruimd van f. 490.000,-.

Makelaar Coster taxeerde het geheel op f. 480.000,-.

Op basis van het gemiddelde van de twee uitgebrachte taxatierapporten werd later de verkoopwaarde van Hulsmanhof met ondergrond gesteld op f. 485.000,-.

Inmiddels had het Hulsmanhofbestuur aan het College van Toezicht van de Hervormde Kerk te Alkmaar toestemming verzocht tot verkoop van de opstallen en voor de grond een overeenkomst tot erfpacht te mogen afsluiten.

Hoewel reeds twee taxatierapporten waren uitgebracht, moest het college van diakenen

toch ook nog aan het Kantoor der Kerkelijke Goederen ten dienste van de Ned. Hervormde Kerk te Eindhoven, een taxatierapport vragen.

Op 16 oktober 1980 bracht de rentmeester van dat Kantoor rapport uit.

De rentmeester kende aan het complex Hulsmanhof en de grond een verkoopwaarde toe van f. 280.000,-. Het was begrijpelijk dat het college van diakenen met dit Kantoor der Kerkelijke Goederen geen verdere zaken wenste te doen.

Op 11 november 1980 had een delegatie van het bestuur van Hulsmanhof en het College van diakenen een gesprek met twee vertegenwoordigers van het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Uit dit gesprek kwam overduidelijk naar voren dat sluiting van Hulsmanhof uiterlijk 1 februari 1981 moest plaats hebben en dat over eventueel verder uitstel van sluiting geen discussie meer mogelijk zou zijn.

Het bestuur en de diakenen maakten zich dan ook wel degelijk zorgen over het feit dat de onderhandelingen over de verkoop nog steeds niet tot een definitieve overeenstemming hadden geleid.

Het gemeentebestuur deelde op haar beurt op 5 december 1980 aan de Diakonie mede, dat zij contact had opgenomen met de Provinciale Planologische Dienst te Haarlem. De PPD voelde er niets voor om het hoofdgebouw van Hulsmanhof te slopen. Deze dienst gaf voorts in overweging te onderzoeken of verbouw tot eenheden voor 1- en 2-persoonshuishoudens tot de mogelijkheden zou behoren.

De diakenen werden toen ongeduldig. Dit blijkt tenminste uit de brief van 30 december 1980 waarin zij aan Burgemeester en Wethouders meedeelden, dat zij hadden besloten het complex Hulsmanhof en ondergrond onder dezelfde voorwaarden aan te bieden aan de Woningbouwvereniging Eendracht Maakt Macht (EMM).

Op 22 januari 1981 kwam voor het Hulsmanhofbestuur en de diakenen het verlossende

De voorzitter van Hulsmanhof A. Paap, geflankeerd door de penningmeesters D.C. Langelaar van Hulsmanhof en S. v/d Bos van EMM.

woord. Burgemeester en Wethouders deelden mede, dat zij onder de gebruikelijke voorwaarden bereid waren Hulsmanhof aan te kopen tegen de gemiddelde taxatieprijs van f. 485.000,-.

In een later stadium werd door het gemeentebestuur besloten dat de Woningbouwvereniging EMM Hulsmanhof rechtstreeks zou aankopen.

Terwijl de onderhandelingen met EMM verder gingen, hadden de bewoners van Hulsmanhof in januari 1981 hun vertrouwde woonomgeving ontruimd.

Het bestuur ging er toen toe over het gebouwencomplex tijdelijk te verhuren aan de Joshua Bierer Stichting.

Deze verhuur was nodig omdat de onderhandelingen tot verkoop c.q. uitgifte in erfpacht nog niet definitief waren afgerond. Verhuur was ook noodzakelijk om "kraken" van het hoofdgebouw en de huisjes te voorkomen.

Aan de verhuur kwam eind maart 1982 een einde.

Inmiddels waren de onderhandelingen met EMM in een slotfase gekomen.

Het bestuur en de diakenen zagen af van hun voornemen om de grond in erfpacht uit te geven. Ook de bebouwing op de vrijkomende grond werd aan EMM overgelaten.

De woningbouwvereniging Eendracht Maakt Macht was van plan 42 woningen voor bejaarden en voor één- en tweepersoons huishoudens te gaan bouwen.

De Provinciaal Planologische Dienst van Noord-Holland was echter van mening dat de beschikbare ruimte slechts de bouw van 34 woningen toeliet. De vermindering van het aantal woningen had gevolgen voor de grondprijs. De maximaal toelaatbare aankoop-prijs voor EMM werd vastgesteld op f. 370.000,-.

Voor het bestuur en diakenen was dit wel een teleurstellende realiteit.

Niettemin was deze verkoopprijs altijd nog f. 90.000,- hoger dan de door het Kantoor der Kerkelijke Goederen te Eindhoven getaxeerde waarde.

De laatste directrice van Hulsmanhof Zr. E. de Beer opent het gebouw door onthulling van de gedenksteen.

Het College van Toezicht te Alkmaar gaf op 25 februari 1982 haar fiat voor de verkoop. Tevens werd de goedkeuring verkregen om de opbrengst minus de nog te maken opheffingskosten in een afzonderlijke stichting onder te brengen.

In een extra gehouden vergadering van de Kerkeraad op 3 maart 1982 werd het College van Diakenen toestemming verleend voor de onderhavige verkoop voor f. 370.000,-.

Op vrijdag 26 maart 1982 was het historische moment aangebroken.

Ten overstaan van notaris E.J.M. Weve te Zandvoort werd de verkoopakte gepasseerd.

De woningbouwvereniging maakte het gebouwencomplex "kraakvrij" en op 29 maart 1982 werd een begin gemaakt met de sloop van de gebouwen.

Het architectenbureau Ir. C.J. Wagenaar te Zandvoort had het ontwerp gemaakt voor het complex nieuwe woningen. Dit complex bestond uit 26 twee-kamer-woningen en 8 één-kamerwoningen. De bouw hiervan werd uitgevoerd door de aannemersmaatschappij IBB-Kondor uit Leiden. De woningen gelijkvloers zouden zoveel mogelijk aan bejaarden worden toegewezen. De bouw verliep voorspoedig en na een bouwtijd van precies één jaar was het complex voltooid.

Vrijdagmiddag 30 september 1983 was een feestelijk moment. De nieuwe woningen werden opgeleverd aan het bestuur van de woningbouwvereniging EMM.

Het bestuur van EMM had gevolg gegeven aan de wens van de diakenen om aan dit nieuwe complex woningen de naam "Hulsmanhof" te verbinden.

De officiële naamgeving werd verricht door Zr. E. de Beer, de laatste directrice van het voormalige Hulsmanhof. Zij deed dit door het onthullen van een aangebrachte gevelsteen waarop het oude Diaconiehuis en het nieuwe gebouw zijn afgebeeld. Het was een korte feestelijke en toch ontroerende plechtigheid.

Maar ook een aangrijpend moment omdat de naam Hulsmanhof, die zo nauw verbonden was met de straatnaamaanduiding Nieuwstraat 10, voor de toekomst

Voor- en zij aanzicht van het complex Hulsmanhof

bewaard zou blijven en steeds een herinnering zou zijn aan het oude Diaconiehuis, het latere Hulsmanhof.

Het was Zr. De Beer die nà de plechtigheid zich als volgt uitte:

"Ik ben bijzonder blij, dat in deze gevelsteen aandacht is geschonken aan het "oude" Hulsmanhof, waarin de vroegere bewoners allemaal zo prettig woonden, maar bovenal dat dit nieuwe gebouw past in de buurt."

Statuten

Met de sluiting van Hulsmanhof in februari 1981 en de verkoop van de gebouwen met ondergrond in maart 1982 aan de Woningbouwvereniging Eendracht Maakt Macht, was voor de diakenen het ogenblik aangebroken om hun voornemen, te komen tot oprichting van de Stichting Hulsmanhof, ook daadwerkelijk te realiseren.

De kerkeraad had zich in zijn vergadering van 3 maart 1982 akkoord verklaard met de oprichting van een dergelijke stichting.

In de jaren 1980/1981 kampte de Hervormde Gemeente Zandvoort met interne moeilijkheden. Het gevolg daarvan was dat de kerkeraad uiteindelijk, om uit de impasse te komen, in zijn geheel moest aftreden, ingaande 28 maart 1982, de datum waarop de nieuwe kerkeraadsleden in het ambt werden bevestigd.

Het aantreden van een nieuwe kerkeraad heeft er wellicht toe bijgedragen dat de oprichting van de Stichting Hulsmanhof annex statuten in een stroomversnelling raakte.

Op 25 maart 1982 machtigden de diakenen hun voorzitter en administrerend diaken om bij de notaris de akte te tekenen waarbij de Stichting Hulsmanhof in het leven werd geroepen en de daarbij behorende statuten werden vastgesteld. Een dag later, 26 maart 1982 werd ten overstaan van notaris E.J.M. Weve te Zandvoort de oprichtingsakte gepasseerd.

De Stichting Hulsmanhof was een feit geworden.

Niet iedereen was gelukkig met de oprichting van de Stichting Hulsmanhof.

Dit bleek al vrij spoedig nà de bevestiging van de nieuwe kerkeraad.

In een kerkeraadsvergadering werden vragen gesteld over de totstandkoming van de Stichting Hulsmanhof.

De bezwaren betroffen in hoofdzaak het volgende.

Het ontbreken van de vermelding in de statuten van de vereiste goedkeuring van het Provinciaal College van Toezicht te Alkmaar.

Daarbij werd verwezen naar de Kerkorde, die in de Ordinantie over het Diakonaat in artikel 17, lid 2 bepaalt dat van een besluit tot oprichting van, of tot deelneming in een stichting tevoren de goedkeuring dient te zijn verkregen van de Provinciale Diakonale Commissie.

Het tweede bezwaar richtte zich voornamelijk tegen de doelstelling van de statuten.

Artikel 2, 1e lid van de statuten luidde:

"Het doel van de stichting is het lenigen van nood in de ruimste zin des woords".

Men was van mening dat deze omschrijving veel te ruim was gesteld en men vreesde dat het stichtingsbestuur in de toekomst wel eens gelden beschikbaar zou kunnen stellen aan instellingen die niet een diakonaal karakter nastreven.

De Stichting Hulsmanhof is toch een diakonale stichting. Het toenmalige College van Toezicht voerde een soort van vertragingstactiek uit omdat bij dit soort stichtingen 30% van de uitgaven voor niet-diakonale doeleinden gebruikt kan worden.

De aanmerkingen die op de statuten waren gemaakt, hadden tot gevolg dat er opnieuw overleg plaats vond met het Provinciaal College van Toezicht.

In dit overleg werd tevens van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook andere nog wenselijke wijzigingen in de statuten te overwegen. Beide partijen kwamen met betrekking tot de aan te brengen wijzigingen tot overeenstemming.

Nadat de nieuwe concept-statuten ter beoordeling aan de Provinciale Commissie van Toezicht waren toegestuurd, deelde deze bij brief van 11 juli 1985 mede, dat de concept-statuten in grote lijnen volgens het toegezonden ontwerp konden worden gehandhaafd.

Op 4 oktober 1985 vond ten overstaan van notaris E.J.M. Weve te Zandvoort de passering plaats van de definitieve statuten.

De voornaamste wijziging van de statuten was wel dat het doel van de stichting nader werd geconcretiseerd.

Artikel 2, 1e lid bepaalt nu:

"Het doel van de stichting is het lenigen van nood in de ruimste zin des woords, met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 15, artikel 1 zoals vastgelegd in de Kerkorde van de Ned. Hervormde Kerk".

De aanvulling is, dat nu verwezen wordt naar ordinantie 15, artikel 1 van de Kerkorde, waardoor wordt bereikt dat het geven van giften aan diakonale doelen wordt gewaarborgd.

Een belangrijke wijziging van de statuten was ook, dat een bepaalde verdeelsleutel voor het doen van uitkeringen in de statuten werd opgenomen.

Zo wordt bepaald dat van de inkomsten 60% bestemd is voor diakonale doelen, 30% voor niet-diakonale doelen en 10% voor administratie- en bestuurskosten.

Het kollege van diakenen heeft de bevoegdheid om de Stichting Hulsmanhof te ontbinden. In de oude statuten was bepaald dat een eventueel batig saldo van de ontbonden stichting zoveel mogelijk zou worden besteed overeenkomstig het doel van de stichting.

In de definitieve statuten zijn de bepalingen over de ontbinding van de stichting en de overdracht van het vermogen nader geregeld.

Deze belangrijke wijziging is opgenomen in artikel 12 lid 6, dat nu bepaalt dat bij ontbinding van de Stichting het vermogen wordt uitgekeerd aan de Diaconie der Hervormde Gemeente te Zandvoort.

Geconcludeerd mag worden dat de Stichting Hulsmanhof gedurende haar bestaan al veel goed werk heeft gedaan.

Verenigingen en instellingen in eigen land maar ook het Werelddiakonaat en Zending van de Hervormde Kerk hebben in ruime mate financiële steun van de Stichting ondervonden.

Dankzij de nieuwe bepaling in de statuten dat 30% van de vermogens-inkomsten gebruikt mag worden voor niet-diakonale doelen, heeft ook de Kerkvoogdij van de Hervormde Gemeente Zandvoort de nodige steun van de Stichting genoten.

Het stichtingsbestuur geeft er de voorkeur aan deze financiële steun zoveel mogelijk te besteden aan bepaalde projecten.

Zo werden de Nieuwjaarsrecepties van de Hervormde Gemeente in 1987 en 1988 in Hotel Faber, maar ook de Nieuwjaarsrecepties daarna in het Hervormd Jeugdhuis door de Stichting Hulsmanhof bekostigd.

Tenslotte....

"Want al onze dagen gaan voorbij door uw verbolgenheid,
wij voleindigen onze jaren als een gedachte.
De dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren,
en, indien wij sterk zijn, tachtig jaren;
wat daarin onze trots was, is moeite en leed,
want het gaat snel voorbij, en wij vliegen heen."

(Psalm 90: 9 - 10)

Het Diaconiehuis, het latere Hulsmanhof heeft de leeftijd van de sterken mogen bereiken. Diakenen in steeds opeenvolgende kolleges hebben alle jaren door, getracht hun diakonale arbeid zo goed mogelijk te vervullen.

Ongetwijfeld zullen de bewoners in hun leven vaak leed hebben ondervonden en de diakenen zullen bij hun arbeid ook veel moeite hebben ervaren.

Gedurende de ruim 80 jaren dat het Tehuis heeft bestaan, hebben de diakenen veel aandacht besteed aan de verzorging van de "ouden van dagen", later genoemd de "bejaarden", tegenwoordig vaak aangeduid met "oudere gemeenteleden".

Met alles wat in dit boekje is geschreven, is getracht het wel en wee vanaf de oprichting (1899) tot aan de opheffing (1981), zo goed mogelijk weer te geven.

Terugziende op ruim 80 jaar bejaardenzorg past het ons dankbaar te zijn voor de belangrijke functie die dit Huis voor de Zandvoortse samenleving heeft betekend.

Bronvermelding

- Archief Hulsmanhof
- Diakonaal Archief Zandvoort
- Archief Hervormde Kerk Zandvoort
- Hervormd Kerkblad
- Zandvoorts Nieuwsblad
- Zandvoortse Courant

Foto's afkomstig en met toestemming:

United Foto's de Boër, Parklaan 14 Haarlem.....	15 - 65
Foto A. Bakels Zandvoort	56
Foto A. Langereis Zandvoort	81
Fotopersbur. Dick Loenen, Staalstr. 17-19 Haarlem.....	82
Foto van Arch. Bur. Chr. Wagenaar Zandvoort	83

De overige foto's zijn uit particuliere collecties.

Inhoud

	blz.
Ten Geleide	5
Ds. G. Hulsman (Stichter van het Diaconiehuis)	7
Hoe het groeide	9
(De geschiedenis van een Tehuis voor Ouden van Dagen)	
De 12 Apostelen	24
Aanstelling Jan en Lies de Roode tot vader en moeder	31
van het Diaconiehuis	
Vernieuwingen in het Rusthuis (Algemeen)	34
Vernieuwing elektrische installatie en aanleg van	35
Zusteroproep- Noodverlichtings- en Huistelefooninstallatie	
Vernieuwing keuken en trap	37
Meubilair recreatiezaal	38
Verbouwing Rusthuis 1965	40
Vervanging verwarmingsinstallatie	42
Brandtrappen	42
Financiering van de bouwactiviteiten	44
Aankoop van de blote eigendom	48
Naamgeving Hulsmanhof	49
Kerktelefoon	50
Kerkdiensten	51
Avondmaalszilver	52
Viering van het Kerstfeest	53
Ontspanning en Vermaak	54
De tuin van Hulsmanhof	56
Herdenking Bevrijding	57
Dreigende sluiting	58
Gevolgen van het Kerkeraadsbesluit	65
Plafond	72
Pensionprijzen	73
Overzicht besturend personeel	76
Uit de dagboeken	77
Afscheid van directrice Zr. E. de Beer	78
Verkoop grond, afbraak opstallen en bouw nieuwe woningen	79
Statuten van de Stichting Hulsmanhof	84
Tenslotte	86
Bronvermelding	87